

UNIVERZITA PALACKÉHO
FILOZOFICKÁ FAKULTA
KATEDRA MUZIKOLOGIE

České operní scény
v období pandemie Covidu-19
(sezony 2019/2020 a 2020/2021)
Czech Opera Scenes
in the Period of the Covid-19 Pandemic
(Seasons 2019/2020 and 2020/2021)

MAGISTERSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Autor práce: BcA. Miroslav Luňák, DiS.
Vedoucí práce: doc. PhDr. Jiří Kopecký, Ph.D.

Olomouc 2024

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Olomouci dne 23. dubna 2024

.....
podpis studenta

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych rád poděkoval především vedoucímu práce doc. PhDr. Jiřímu Kopeckému, Ph.D. za cenné rady a obrovskou trpělivost během vzniku diplomové práce. Upřímné díky patří Patřici Částkové, Kateřině Svobodové, Vojtěchu Bernovskému Spurnému, Jiřímu Příbylovi a Tomáši Ondřeji Pilařovi za klíčové informace formou rozhovorů, které mi poskytli. Dále děkuji Janě Andělové-Pletichové, Barboře Buliščákové, Martině Čmejlové, Lindě Hejlové Keprtové, Tereze Krejčí a Jitce Slavíkové za systematickou pomoc při získávání informací z divadel. Klaře Kašparové děkuji za psychickou podporu v rámci celého mého studia na Univerzitě Palackého v Olomouci. V neposlední řadě děkuji Evě Bohuslavové, Michaelle Koudelkové a Matěji Juchelkovi za jazykovou korekci a překlad.

OBSAH

ÚVOD.....	5
1 VÝCHODISKA, LITERATURA, BĀDÁNĪ	7
1.1 Současný stav bādání	7
1.2 Příprava a realizace.....	10
1.2.1 Heuristická příprava.....	10
1.2.2 Realizační fáze.....	10
1.2.3 Poznámky k citacím a textu	11
2 DOPADY PANDEMIE COVID-19 SE VZTAHEM K ČESKÝM OPERNĪM SCĒNĀM.....	12
2.1 Covid-19 a jeho kontext.....	12
2.2 Česká republika a Covid-19.....	12
2.3 Prevence proti onemocnění Covid-19.....	14
3 PŘĪPADOVĀ STUDIE – ČESKĒ OPERNĪ SCĒNY	15
3.1 Národní divadlo Praha	15
3.2 Národní divadlo Brno	21
3.3 Národní divadlo moravskoslezské Ostrava.....	26
3.4 Divadlo Josefa Kajetána Tyla Plzeň	33
3.5 Jihočeské divadlo České Budějovice.....	37
3.6 Divadlo Františka Xavera Šaldy Liberec.....	44
3.7 Moravské divadlo Olomouc	48
3.8 Slezské divadlo Opava.....	53
3.9 Severočeské divadlo Ústí nad Labem.....	62
ZĀVĚR	64
RESUMĒ	72
SUMMARY	73
RESUMĒ	74
ABSTRAKT	75
SEZNAM INFORMAČNĪCH ZDROJŮ	76
SEZNAM TABULEK.....	88
SEZNAM GRAFŮ	88
SEZNAM PŘĪLOH	89

ÚVOD

Rok 2020 se do novodobé světové historie bezesporu zapsal jako rok respiračního onemocnění Covid-19. Dne 10. 3. 2020 se plošně zavřely veškeré veřejné vzdělávací a kulturní instituce a na dobu necelých dvou let se jejich provoz do značné míry proměnil. Výuka na školách se realizovala pomocí online přenosů. Mnohem složitější byla situace v divadlech. První vlna pandemie byla pro všechny jednou velkou změnou civilizovaného života. Izolace, zákaz vycházení a omezení pohybu, roušky, respirátory, dezinfekce... společenský život se zastavil. Rozvolnění přineslo léto 2020, kdy se pomalu na sklonku školního roku žáci a studenti vraceli do škol po distančních výukách a kulturní instituce se vzpamatovaly převážně z finančních následků. Zvláště pro divadla to bylo velmi složité. V případě druhé vlny pandemie na jaře 2020 se tak rozběhlo nespočet nových a dalo by se napsat, že i inovačních aktivit s cílem udržet kontakt s veřejností. Divadla začala natáčet video vstupy ze zákulisí, realizovat online premiéry a další alternativní aktivity spojené s divadelní kulturou.

Přestože od celosvětové pandemie uplynuly tři roky (k 2024), její tematika je v akademickém prostředí stále nová a neprobádaná. Existuje sice nespočet bakalářských a magisterských diplomových prací, ale žádná z nich se detailně nevěnuje omezeným provozům českých operních domů napříč Českou republikou. Téma dopadu pandemie Covidu-19 na operní divadelní scény jsem si zvolil z mnoha důvodů. V první řadě jsem svá studia zasvětil opernímu zpěvu a hudbě obecně. Dále se věnuji hudební produkci, díky které jsem v kontaktu s většinou operních divadel po celé republice. V neposlední řadě mi probírané téma doporučil vedoucí práce doc. PhDr. Jiří Kopecký, Ph.D.

V republice doposud provozuje soubor opery celkem devět institucí (Národní divadlo Praha, Národní divadlo Brno, Národní divadlo moravskoslezské Ostrava, Divadlo Josefa Kajetána Tyla Plzeň, Jihočeské divadlo, Divadlo Františka Xavera Šaldy Liberec, Moravské divadlo Olomouc, Slezské divadlo Opava a Severočeské divadlo). Tyto instituce jsou součástí mé případové studie. Diplomová práce se zabývá uměleckou činností operních souborů v divadelních sezonách 2019/2020 a 2020/2021, které byly nejvýrazněji ovlivněny pandemií Covid-19. Práce mapuje například formáty a obsahy umělecké produkce pomocí online platform a snaží se přinést co nejkonkrétnější přehled o celém uměleckém divadelním spektru v pandemickém období. Je tak dosaženo za pomoci výročních zpráv, realizovaných rozhovorů a dotazníků s příslušnými osobami, které jsou s danými scénami

spojeny, a online záznamů z představení na platformách Česká televize, Facebook, Mall.tv, Tv Noe a YouTube. Dále se diplomová práce opírá o recenze na jednotlivé produkce, ať už přímo v divadlech či online.

Cílem diplomové práce je vytvořit hudebně-historický odborný text, mapující období a následný dopad pandemie Covid-19 na divadelní sezony 2019/2020 a 2020/2021 se zaměřením na operní soubory českých divadel.

1 VÝCHODISKA, LITERATURA, BĀDÁNĪ

1.1 Současny stav bādání

Při hledání informací o tématu Covid-19 ve spojitosti s kulturou jsem zjistil, že příliš odborných textů na dané téma nevzniklo. Začal bych především slovníkovými hesly, vztahujícími se k onemocnění Covid-19, a to konkrétně heslem ve *Velkém lékařském slovníku*,¹ kde je jasně virová infekce popsána, dále se zde zmiňuje její šíření a mnohé další informace.

Slovníková hesla, která se váží k jednotlivým operním domům, jsou z *Českého hudebního slovníku osob a institucí*.² Příspěvek Národní divadlo napsal Radek Poláček,³ který byl naposledy upravován v roce 2016. Heslo Národní divadlo Brno napsal Jiří Zahrádka,⁴ poslední úprava je datována v roce 2019. Národní divadlo moravskoslezské napsala Eva Františáková (roz. Mikulášková)⁵, poslední úprava v roce 2019. Divadlo Josefa Kajetána Tyla v Plzni napsal Zbyněk Brabec⁶, datace poslední úpravy je v roce 2018. Jihočeské divadlo napsala Silvie Žatecká Vojíková, naposledy aktualizováno v roce 2017⁷, Divadlo F. X. Šaldy napsal Jiří Bartholoměj Sturz, poslední úpravy textu proběhly v roce

¹ *Velký lékařský slovník*. Online. MAXDORF S.R.O. 2023. Dostupné z: <https://lekarske.slovníky.cz/pojem/covid-19>. [cit. 2023-12-01].

² MACEK, Petr; KALINA, Petr; STEINMETZ, Karel a Zahrádková, Šárka. *Český hudební slovník osob a institucí*. Online. Dostupné z: <https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/>. [cit. 2024-03-26].

³ POLÁČEK, Radek. *Národní divadlo*. Online. Český hudební slovník osob a institucí. 2016. Dostupné z: https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/component/mdictionary/?task=record.record_detail&id=4559. [cit. 2023-12-01].

⁴ Zahrádka, Jiří. *Národní divadlo Brno*. Online. Český hudební slovník osob a institucí. 2018. Dostupné z: https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/component/mdictionary/?task=record.record_detail&id=6080. [cit. 2023-12-01].

⁵ Mikulášková, Eva. *Národní divadlo moravskoslezské*. Online. Český hudební slovník osob a institucí. 2019. Dostupné z: https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/component/mdictionary/?task=record.record_detail&id=2227. [cit. 2023-12-01].

⁶ Brabec, Zbyněk. *Divadlo Josefa Kajetána Tyla v Plzni*. Online. Český hudební slovník osob a institucí. 2018. Dostupné z: https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/component/mdictionary/?task=record.record_detail&id=8091. [cit. 2023-12-01].

⁷ Žatecká Vojíková, Silvie. *Jihočeské divadlo*. Online. Český hudební slovník osob a institucí. 2017. Dostupné z: https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/component/mdictionary/?task=record.record_detail&id=2022. [cit. 2023-12-01].

2019,⁸ Moravské divadlo napsala Kateřina Janíčková a má datovanou poslední úpravu v roce 2019,⁹ Severočeské divadlo v Ústí nad Labem napsala Petra Wiedermannová v roce 2018.¹⁰ Poslední důležité heslo Slezské divadlo Opava napsala Markéta Haničáková a bylo upraveno v roce 2018.¹¹ Všechna tato slovníková hesla popisují divadlo a jeho historický vývoj. Bohužel nemapují stav divadel a jejich operních scén v období pandemie Covidu-19. Je na místě dodat, že aktuálnost těchto slovníkových hesel je značně nevyhovující pro jejich neaktuálnost. Z mého pohledu je nejžalostnější stav u Národního divadla, u kterého je datovaná poslední úprava 11. 2. 2016, což je rozdíl osmi let.

Na téma Covid-19 s návazností na kulturu vzniklo několik bakalářských a diplomových prací. Nejnovější práce nese název *Podniky v oblasti kultury – dopady pandemie COVID-19*.¹² Diplomová práce se zabývá a zhodnocuje pandemii Covidu-19 v oblasti kultury v Pardubickém kraji a její následné ekonomické dopady. Dokumentuje především kulturní střediska, kina, galerie, muzea a knihovny. Další diplomovou prací je *Financování národních divadel během pandemie covidu-19*.¹³ Práce se zabývá financováním národních divadel v Brně, Ostravě, Praze a Bratislavě. Popisuje fungování příspěvkových organizací, jakými jsou divadla zřizovaná státem. Diplomová práce se zabývá pouze finanční stránkou. V diplomové práci s názvem *Divadelní provoz v realitě ovlivněné pandemií covidu-19*¹⁴ nám autorka představuje změny v divadelním provozu

⁸ STURZ, Jiří Bartoloměj. *Divadlo F. X. Šaldy*. Online. Český hudební slovník osob a institucí. 2019. Dostupné

z: https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/component/mdictionary/?task=record.record_detail&id=2022. [cit. 2023-12-01].

⁹ JANIČKOVÁ, Kateřina. *Moravské divadlo*. Online, Český hudební slovník osob a institucí. 2019. Dostupné

https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/component/mdictionary/?task=record.record_detail&id=3383

¹⁰ WIEDERMANN, Petra. *Severočeské divadlo opery a baletu Ústí nad Labem*. Online, Český hudební slovník osob a institucí. 2018. Dostupné

https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/component/mdictionary/?task=record.record_detail&id=4369

¹¹ HANIČÁKOVÁ, Markéta. *Slezské divadlo Opava*. Online. Český hudební slovník osob a institucí. 2018. Dostupné

z: https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/component/mdictionary/?task=record.record_detail&id=130. [cit. 2023-12-01].

¹² MAČÁTOVÁ, Sabina. *Podniky v oblasti kultury – dopady pandemie COVID-19* [online]. Brno, 2023 [cit. 2023-12-20]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/qkavn/>. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí práce Jana SOUKOPOVÁ.

¹³ RŮNA, Marek. *Financování národních divadel během pandemie covid-19* [online]. Brno, 2023 [cit. 2023-12-20]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/y6w7kl/>. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí práce Eva TOMÁŠKOVÁ.

¹⁴ SLABĚŇÁKOVÁ, Barbora. *Divadelní provoz v realitě ovlivněné pandemií covidu-19* [online]. Brno, 2022 [cit. 2023-12-20]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/fn35q/>. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Viktor PANTŮČEK.

v období pandemie Covidu-19 s případovou studií v divadle Jatka78. Poslední diplomovou prací, která obsahuje spojení témat Covid-19 a kultura, je bakalářská práce s názvem *Analýza online komunikace Znojemské Besedy v období pandemie Covid-19*.¹⁵ Práce je věnuje tomu, jak Znojemská Beseda využívala nejrůznější online komunikační kanály v běžném provozu a poté po nástupu pandemie Covidu-19.

Všechny diplomové práce jsou úzce spjaty s pandemií Covidu-19 a snaží se mapovat především obecnou rovinu kultury a následné dopady pandemie na ni. Bohužel se žádná z těchto prací nezabývá konkrétními operními scénami na území České republiky.

Dalším velmi cenným zdrojem informací v oblasti Covidu-19 s návazností na restriktce a omezení nejen v oblasti kultury, jsou stránky Ministerstva zdravotnictví České republiky, a to konkrétně *Datové tiskové zprávy ke Covid-19*.¹⁶ Je to jediná stránka, kde jsou k dispozici veškerá nařízení Vlády České republiky a veškeré vydané restriktce od začátku nástupu pandemie. Stránka bohužel nemá automatické vyhledávání, tudíž jsem musel pročítat jednu tiskovou zprávu za druhou. V tomto vidím velkou nevýhodu stránky z důvodu absence rychlého hledání informací.

Nejcennějším zdrojem informací v oblasti mé diplomové práce jsou veškeré tiskoviny, magazíny divadel, divadelní noviny a mnohé další, kde se jednotlivé divadelní instituce zmiňují o provozu opery, přehledu hraných představení a mnohém dalším. Nejvýznamnějším dokumentem jsou pak výroční zprávy divadel.

Dalším významným zdrojem jsou specializované hudební časopisy jako například *Harmonie*, *Hudební rozhledy* a *Opus musicum*. V těchto tištěných časopisech jsou recenze na jednotlivá představení, kritiky, rozhovory a mnohé další. Internetové weby, na kterých jsou další velmi cenné informace v oblasti opery, jsou *OperaPlus*,¹⁷ *KlasikaPlus*,¹⁸ *Harmonie*¹⁹ apod. Byly to jedny z nejvýznamnějších zdrojů recenzí především v měřítku národních divadel.

Významným pramenem jsou webové stránky jednotlivých operních domů na území České republiky, také jejich facebookové stránky a YouTube kanály. Například Slezské

¹⁵DUBOVSKÁ, Tereza. *Analýza online komunikace Znojemské Besedy v období pandemie Covid-19* [online]. Brno, 2021 [cit. 2023-12-20]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/hmp5k/>. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Martin FLAŠAR.

¹⁶ *Ministerstvo zdravotnictví České republiky*. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/tiskove-centrum/datove-tiskove-zpravy-ke-covid-19/>. [cit. 2023-12-01].

¹⁷ *Opera Plus*. Online. 2023. Dostupné z: <https://operaplus.cz/>. [cit. 2023-12-01].

¹⁸ *Klasika Plus*. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.klasikaplus.cz/>. [cit. 2023-12-01].

¹⁹ *Harmonie*. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.casopisharmonie.cz/>. [cit. 2023-12-01].

divadlo Opava zvolilo dvojité zveřejňování videí, a to jak na stránce facebookové, tak na stránce YouTube.

1.2 Příprava a realizace

1.2.1 Heuristická příprava

V počátečních fázích výzkumu, nebo nějak podobně jsem zjistil, že budu mít dostatek zdrojů a materiálů pro vytvoření diplomové práce na téma České operní scény v období pandemie Covid-19. Navázal jsem kontakt se všemi divadly a třídil jednotlivé materiály do jednotlivých kategorií. Hlavní kategorie byly: Covid-19 a jeho vývoj v České republice se základními pandemickými opatřeními, která se týkala divadel a kulturního provozu v České republice Další úhel pohledu v mém výzkumu padl na samotné operní domy. Ukládal jsem si jejich výroční zprávy, informace zmíněné na webových stránkách divadel a materiály, které mi poskytli z archivů divadla.

Bylo zapotřebí roztřídit jednotlivé informace zmíněné na internetových stránkách, týkalo se to zejména kritik na jednotlivé operní představení, která byla odehrána v období pandemie Covidu-19.

Oslovil jsem dramaturgy jednotlivých operních domů a snažil jsem se tak dostat k dalším relevantním informacím, které by mi mohli poskytnout ohledně tématu práce. Bohužel značná část operních dramaturgů nebyla dostatečně sdílná z důvodu veřejných a neveřejných informací. Nejlepší spolupráci jsem měl s institucemi Národní divadlo moravskoslezské, Jihočeské divadlo, Národní divadlo Brno.

1.2.2 Realizační fáze

Zásadním úkolem bylo získat primární dokumenty, které se váží k provozu jednotlivých operních scén, tedy k jednotlivým výročním zprávám. Téměř většina českých operních scén má tyto dokumenty na svých internetových stránkách. Posléze jsem musel veškeré sesbírané materiály seřadit chronologicky a rozdělit je do jednotlivých složek, aby vše bylo co nejpřehlednější. Veškeré recenze věnující se operním představením v českých kamenných divadlech, které vyšly v tomto období, jsem si seřadil, abych získal dostatečný přehled o veškerých inscenacích, které byly recenzované. Dále jsem si doplňoval

tituly, na které nebyly vydány recenze, a tím jsem si vytvořil celkový přehled operních představení provedených v období pandemie Covid-19.

1.2.3 Poznámky k citacím a textu

Ve své diplomové práci používám citační normu ISO 690. V práci jsem vše řádně odcitoval, parafrázoval, označoval a vše jsem uváděl v souladu s autorským právem. Na samotném konci své diplomové práce uvádím abecedně řazený seznam literatury, kterou jsem prostudoval a uvedl v hlavním textu nebo v poznámce pod čarou. Veškeré použité materiály uvádím a cituji v seznamu použitých bibliografických zdrojů.

2 DOPADY PANDEMIE COVID-19 SE VZTAHEM K ČESKÝM OPERNÍM SCÉNÁM

V této kapitole se budu věnovat stručnému popisu infekčního virového onemocnění Covid-19 a především jeho šíření, prevenci proti onemocnění a zmíním také důležité milníky týkající se uzavření divadel a omezení kulturního života. V jedné z podkapitol se také zaměřím na základní pravidla prevence proti virovému onemocnění Covid-19 s návazností na nařízení vlády a ministerstva zdravotnictví.

2.1 Covid-19 a jeho kontext

Covid-19 je infekční onemocnění způsobené koronavirem SARS-CoV-2. Onemocnění zasahuje především respirační a trávicí spektrum savců, ptáků, a především lidské populace. Covid-19 jako infekční onemocnění je přenášeno kapénkami a postihuje především dýchací cesty.²⁰ Příznaky infekčního onemocnění jsou velice podobné chřipkovému onemocnění. S ohledem na zdravotní stav člověka může toto onemocnění být velice vážné, až smrtelné.²¹

2.2 Česká republika a Covid-19

První nakažený člověk v České republice byl zaznamenán 1. 3. 2020. Jednalo se o osobu vracějící se z Itálie. Počet infikovaných osob narůstal, až byl 12. 3. 2020 vyhlášen nouzový stav Vládou České republiky. Tento stav byl vyhlášen také z toho důvodu, aby byla lépe prosazována ustanovení, která měla zabránit rychlejšímu šíření viru Covid-19. Ze strany vlády bylo nařízeno povinné nošení ochrany dýchacích cest, jako například roušek a později respirátorů. Toto opatření se týkalo jak venkovních, tak vnitřních prostor. Došlo také k zákazu volného pohybu osob, zákazu překročení hranic a zákazu konání sportovních a kulturních akcí. Tato opatření se zdála velice účinná, a proto byl nouzový stav zrušen 17. 5. 2020. Do této chvíle bylo zaznamenáno 1302 nakažených a 295 úmrtí. V měsících červnu, červenci a první polovině srpna se stav nakažených Covidem-19 ustálil

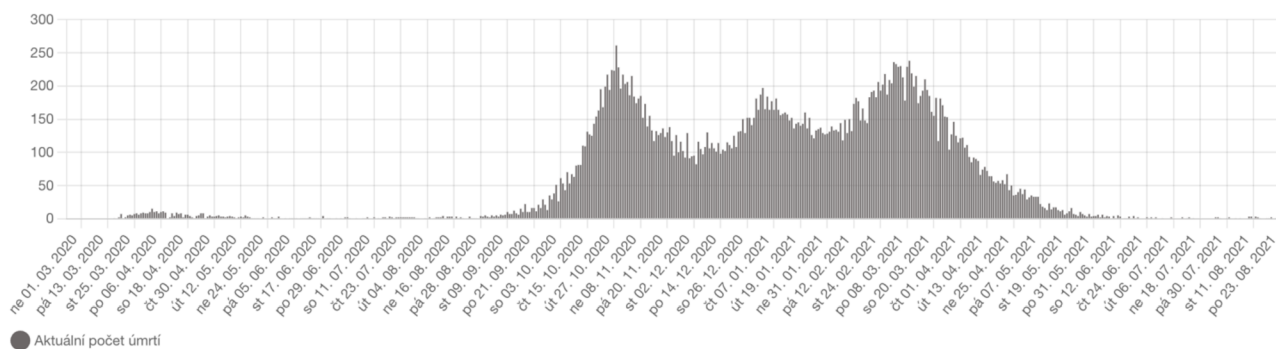
²⁰ MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ. *Informace o nemoci Covid-19*. Online. 2023, 12. 12. 2023. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/informace-o-nemoci-covid-19/>. [cit. 2024-01-26].

²¹ OREJARENA, Jose Alejandro Celis. *Dopad pandemie Covid-19 na klubovou scénu*. Bakalářská práce, vedoucí Jakub Grosman. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2022. Dostupné také z: https://vskp.vse.cz/86735_dopad-pandemie-covid-19-na-klubovou-scenu?title=V&order=title&page=230.

na příznivých číslech. Ze strany vlády nebyla nařízena nijak zásadní opatření proti virovému onemocnění. Ovšem v druhé polovině srpna došlo k rapidnímu zhoršení, a ke dni 25. 8. 2020 bylo zaznamenáno 3833 lidí s virovou infekcí Covid-19 a přibylo 419 úmrtí. O měsíc později, k datu 25. 9. 2020 bylo nakažených zaznamenáno celkově 21594 a celkový počet úmrtí byl 585. Vláda ovšem reagovala na tento nárůst až 5. 10. 2020, kdy byl vyhlášen opět nouzový stav. Počet nakažených k tomuto dni byl 26272 a počet zemřelých od začátku pandemie přesáhl hranici 800 lidí. Vláda k tomuto dni vyhlásila uzavření divadel a všech hudebních institucí pro veřejnost.²²

Graf 1 Denní přehled celkového počtu osob s aktuálně probíhajícím onemocněním COVID-19²³

Graf 2 Přehled úmrtí s onemocněním COVID-19²⁴

²² OREJARENA, Jose Alejandro Celis. *Dopad pandemie Covid-19 na klubovou scénu*. Bakalářská práce, vedoucí Jakub Grosman. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2022. Dostupné také z:

https://vskp.vse.cz/86735_dopad-pandemie-covid-19-na-klubovou-scenu?title=V&order=title&page=230.

²³ Komenda M., Panoška P., Bulhart V., Žofka J., Brauner T., Hak J., Jarkovský J., Mužík J., Blaha M., Kubát J., Klimeš D., Langhammer P., Daňková Š., Májek O., Bartůňková M., Dušek L. COVID-19: Přehled aktuální situace v ČR. Onemocnění aktuálně [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR, 2020 [cit. 01.01.2024]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>. Vývoj: společné pracoviště ÚZIS ČR a IBA LF MU. ISSN 2694-9423.

²⁴ Komenda M., Panoška P., Bulhart V., Žofka J., Brauner T., Hak J., Jarkovský J., Mužík J., Blaha M., Kubát J., Klimeš D., Langhammer P., Daňková Š., Májek O., Bartůňková M., Dušek L. COVID-19: Přehled aktuální situace v ČR. Onemocnění aktuálně [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR, 2020 [cit. 01.01.2024]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>. Vývoj: společné pracoviště ÚZIS ČR a IBA LF MU. ISSN 2694-9423.

2.3 Prevence proti onemocnění Covid-19

Jedním z hlavních aspektů prevence proti infekčnímu onemocnění Covid-19 je očkování, které chrání především před vážným průběhem nemoci. Dalším významným ochranným prvkem proti infekci je podle Ministerstva zdravotnictví ČR pravidlo 3R:

1. Ochrana dýchacích cest pomocí respirátorů nebo roušek
2. Zvýšený důraz kladen na hygienu, časté mytí rukou a dezinfekce rukou po pohybu v budovách s veřejným přístupem, jako jsou obchody, divadla, školy, úřady a mnohé další
3. Dodržování přiměřených rozestupů

Mezi další významné elementy, které pomáhají proti onemocnění Covid-19, je zdravý životní styl, pestrá strava a také duševní pohoda jedince.²⁵

²⁵ MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ. *Informace o nemoci Covid-19*. Online. 2023, 12. 12. 2023. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/informace-o-nemoci-covid-19/>. [cit. 2024-01-26].

3 PŘÍPADOVÁ STUDIE – ČESKÉ OPERNÍ SCÉNY

Tato kapitola se bude zabývat jednotlivými operními scénami s přihlédnutím na období pandemie Covid-19 v České republice. Budu zde sumarizovat jejich činnost v divadelních sezonách 2019/2020 a 2020/2021. Na každou operní scénu budu nahlížet individuálně. Součástí kapitoly bude původní nástin dramaturgických plánů, a následně jejich přizpůsobení se pandemickým podmínkám, jejichž výsledkem byly většinou online přenosy pomocí sociálních sítí či YouTube.

3.1 Národní divadlo Praha

Národní divadlo Praha a jeho operní odnož se skládá ze dvou souborů. Oba soubory vystupují pod hlavičkou Opera Národního divadla. První soubor sídlí v Národním divadle a ve Stavovském divadle. Druhý soubor sídlí ve Státní opeře.²⁶ Uměleckým ředitelem souborů opery Národního divadla a Státní opery je Per Boye Hansen. Hudební ředitelé (šéfové) jsou pro soubor Národního divadla Robert Jindra a pro soubor Státní opery Andrij Jukevyč. Oba soubory zároveň spolupracují s velkým množstvím dirigentů. Jedná se o jména jako Hermann Bäumer, Jan Bubák, Gabriel Feltz, Richard Hein, Jan Chalupecký, Julia Jones, Zdeněk Klauza (dirigent a vedoucí hudební přípravy), Jan Kučera (host opery), Jaroslav Kyzlink, Vincenzo Milletari (host opery), Zbyněk Müller, Tomáš Netopil (host opery), Anna Novotná Pešková, Maroš Potokár (host opery), Ondrej Olos, Jiří Rožeň (host opery), Piotr Staniszewski (host opery), Jiří Štrunc, Rastislav Štúr a David Švec. Oba soubory mají značnou škálu sólistů a sólistek. Současný stav sólistek a sólistů k březnu 2024 je zaznamenán v následující tabulce.

²⁶ O NÁS. *Národní divadlo*. Online. Dostupné z: <https://www.narodni-divadlo.cz/cs/soubory/opera/o-nas>. [cit. 2024-03-26].

Sólistky	Hlasový obor	host/sólistka	Sólisté	Hlasový obor	host/sólista
Bella Adamova	soprán	host opery	Martin Bárta	baryton	host opery
Petra Alvarez Šimková	soprán	sólistka opery	Lukáš Bařák	basbaryton	sólista opery
Adriana Banášová	soprán	host opery	Peter Berger	baryton	host opery
Lada Bočková	soprán	host opery	Michal Bragagnolo	tenor	host opery
Jarmila Balážová	mezzosoprán	host opery	Aleš Briscein	tenor	host opery
Dana Burešová	soprán	sólistka opery	Jiří Brückler	baryton	sólista opery
Sylva Čmugrová	mezzosoprán	sólistka opery	Jaroslav Březina	tenor	sólista opery
Arnheidur Eirisdóttir	mezzosoprán	sólistka opery	Miguelangelo Cavalcanti	baryton	sólista opery
Eva Esterková	soprán	host opery	Pavel Černoč	tenor	host opery
Marie Fajtová	soprán	host opery	Vladimír Doležel	tenor	emeritní sólista opery
Eliška Gattringerová	soprán	host opery	Jiří Hájek	baryton	sólista opery
Alena Grach	soprán	host opery	Aleš Hendrych	bas	emeritní sólista opery
Veronika Hajnová	mezzosoprán	sólistka opery	Jan Hnyk	bas	host opery
Lucie Hájková	soprán	sólistka opery	Miloš Horák	bas	sólista opery
Kateřina Hebelková	mezzosoprán	host opery	Roman Hoza	baryton	host opery
Lucie Hilscherová	mezzosoprán	host opery	Ivo Hrachovec	bas	sólista opery
Jana Horáková Levicová	mezzosoprán	sólistka opery	Aleš Jenis	baryton	host opery
Šárka Hrbáčková	soprán	host opery	Jan Ježek	tenor	host opery
Kateřina Jalovcová	mezzosoprán	sólistka opery	Daniel Kfelíř	baryton	host opery
Olga Jelínková	soprán	host opery	Daniel Klánský	baryton	host opery
Stanislava Jirků	mezzosoprán	sólistka opery	Štefan Kocán	bas	host opery
Yukiko Kinjo	soprán	sólistka opery	Ondřej Koplík	tenor	host opery
Markéta Kloudová	soprán	host opery	Oleg Korotkov	bas	sólista opery

Kateřina Plachetková (Kněžřiková)	soprán	sólistka opery	Tomáš Kořínek	tenor	host opery
Maria Kobielska	soprán	sólistka opery	Oldřich Kříž	baryton	host opery
Zuzana Koš Kopřivová	soprán	host opery	Pavol Kubáň	baryton	sólista opery
Václava Krejří Housková	mezzosoprán	host opery	Ivan Kusnjer	baryton	host opery
Jana Kuručová	mezzosoprán	host opery	Michal Lehotský	tenor	host opery
Zuzana Marková	soprán	host opery	Štefan Margita	tenor	host opery
Lenka Mářiková	soprán	host opery	Daniel Matoušek	tenor	sólista opery
Anna Moriová	mezzosoprán	host opery	Martin Matoušek	baryton	host opery
Tamara Morozová	soprán	host opery	Peter Mikuláš	bas	host opery
Lenka Pavlovič	soprán	host opery	Josef Moravec	tenor	sólista opery
Ester Pavlů	mezzosoprán	host opery	Petr Nekoránek	tenor	sólista opery
Barbora Perná	soprán	host opery	Jan Ondráček	tenor	host opery
Alžběta Poláčková	soprán	sólistka opery	Edgars Ošleja	bas	host opery
Jana Sibera	soprán	sólistka opery	Adam Plachetka	basbaryton	host opery
Lucie Silkenová	soprán	host opery	Zdeněk Plech	bas	sólista opery
Doubravka Součková	soprán	host opery	Richard Samek	tenor	host opery
Jana Sýkorová	alt	sólistka opery	Svatopluk Sem	baryton	sólista opery
Vanda Šípoví	soprán	host opery	Václav Sibera	tenor	sólista opery
Yvona Škvárová	alt	sólistka opery	Ólafur Sigurdarson	baryton	host opery
Jana Šrejma Kačirková	soprán	host opery	Jiří Služenko	bas	sólista opery
Dana Šťastná	mezzosoprán	host opery	Krzysztof Szumanski	baryton	host opery
Vera Talerko	soprán	host opery	Martin Šrejma	tenor	sólista opery
Natalia Tanasii	soprán	host opery	Jan Šťáva	basbaryton	host opery

Andrea Tögel Kalivodová	mezzosoprán	sólistka opery	Pavel Švingr	basbaryton	sólista opery
Eva Urbanová	soprán	sólistka opery	Luděk Vele	basbaryton	emeritní sólista opery
Alběta Vomáčková	mezzosoprán	host opery	Roman Vocel	bas	sólista opery
Michaela Zajmi	mezzosoprán	sólistka opery	Aleš Voráček	tenor	host opery
Romana Zahari	mezzosoprán	host opery	František Zahradníček	baryton	sólista opery

Tabulka 1. Sólisté a hosté Národního divadla v Praze²⁷

V sezoně 2019/2020 si Národní divadlo připravilo premiéry několika operních titulů. Operní představení *Lolita* od skladatele Rodiona Ščedrina, které mělo premiéru 3. a 5. 10. 2019. Inscenace byla provedena ve Stavovském divadle.²⁸ Druhou premiérou byla opera *Turandot* od Giacoma Pucciniho. Premiéra byla uvedena v budově Národního divadla 23. a 25. 1. 2020.²⁹ V rámci této operní sezony si divadlo připravilo několik koncertů. Jeden z hlavních koncertů byl *Zahajovací koncert sezony 2019/2020 ke 30. výročí sametové revoluce: Třicet let svobody*. Koncert se uskutečnil v budově Národního divadla 12. 9. 2019. Druhý významný koncert pod názvem *Komorní koncert: Hudba terezínských skladatelů a jejich současníků k 75. výročí smrti Pavla Hasse, Hanse Krásky a Viktora Ullmanna*. Koncert se rovněž uskutečnil v historické budově Národního divadla 19. 10. 2019. Každoroční adventní koncerty, které pořádají operní soubory Národního divadla byly v termínech 1. 12., 8. 12., 15. 12. a 22. 12. 2019 v budově Národního divadla. K oslavám příchodu Nového roku patřil speciální koncert, který se odehrál 31. 12. 2019 ve Stavovském divadle s názvem *Silvestr s Mozartem*.³⁰ V kalendářním roce 2020 byly do dramaturgického plánu zařazeny další mimořádné koncerty operních souborů. 5. 1. 2020 bylo slavnostní otevření nově zrekonstruované Státní opery a k tomu byl připojen *Slavnostní galakonzert ke znovuotevření Státní opery*. Další koncert směřující ke skladatelské osobnosti W. A. Mozarta ve Stavovském divadle byl koncert *Mozartovy narozeniny 2020 aneb UMozartů jako doma*. Koncert se odehrál 27. 1. 2020. Předposledním koncertem v divadelní

²⁷ UMĚLECKÉ SOUBORY. *Národní divadlo*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.narodni-divadlo.cz/cs/soubory/opera/umelecky-soubor>. [cit. 2024-03-26].

²⁸ *Národní divadlo Praha – Výroční zpráva 2019*. Online. 2020, roč. 2019. Praha, 2020. Dostupné z: <https://media.narodni-divadlo.cz/11302/1588242082-nd-vz2019-impr.pdf>. [cit. 2024-03-27].

²⁹ *Národní divadlo Praha – Výroční zpráva 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Praha, 2021. Dostupné z: <https://media.narodni-divadlo.cz/11302/1619782532-nd-vz2020.pdf>. [cit. 2024-03-27].

³⁰ *Národní divadlo Praha – Výroční zpráva 2019*. Online. 2020, roč. 2019. Praha, 2020. Dostupné z: <https://media.narodni-divadlo.cz/11302/1588242082-nd-vz2019-impr.pdf>. [cit. 2024-03-27].

sezoně 2019/2020 bylo *Matiné k 196. výročí narození Bedřicha Smetany*. Koncert se uskutečnil 1. 3. 2020 v Národním divadle. Poslední koncert divadelní sezony 2019/2020 byl koncert umělců opery Národního divadla a Státní opery s názvem *Opera před oponou*. Koncert se uskutečnil v budově Národního divadla 12. 6. 2020.³¹

Operní soubor se v období první vlny restrikcí pandemie Covid-19 zapojil do několika projektů. Mezi hlavní projekt patřila kampaň *Opera nám prozpívá a Spolu to zvládneme*. Videá, která byla v rámci těchto kampaní natočena, byla umístěna na sociálních sítích. Většinou se jednalo o vzkazy, videa a fotografie umělců. Ve spolupráci s Mall.tv odvysílala opera Národního divadla inscenaci *Sternenhoch* 10. 4. 2020. Na stejné stanici operní soubor zveřejnil dokument o divadelní sezoně 2018/2019, kde představili všechny inscenace, které se hrály v tomto období. 30. 4. 2020 operní soubor Národního divadla ve spolupráci se sólisty opery připravil benefiční koncert, který byl zároveň vysílán na stanici ČT Art.³²

Divadelní sezona 2020/2021 nebyla lepší, co se týče premiér operních představení. 9. 9. 2020 si operní soubor Státní opery přichystal obnovenou premiéru opery *Tosca* od skladatele Giaccoma Pucciniho z roku 1999.³³ V roce 2021 si operní soubor Národního divadla připravil online premiéru opery *Rigoletto* od skladatele Giuseppe Verdiho. Premiéra, která byla odehrána 30. 1. 2021 ve Státní opeře, byla natočena a následně vysílána na ČT Art 2. 2. 2021. Další inscenací, byla opera *Don Giovanni* od Wolfganga Amadea Mozarta. Premiéra byla uvedena 28. 8. a 29. 8. 2021 ve Stavovském divadle, ale první uvedení byl záznam z 24. 4. 2021, který byl odvysílán na ČT Art 18. 6. 2021.³⁴ Taktéž v této operní sezoně nesmíme opomenout i koncertní činnost. 30. 8. 2020 byl uveden koncert *Musica non grata: Zahajovací koncert sezony 2020/2021*. Koncert se odehrával v budově Státní opery. Další koncert s názvem *Slavnostní koncert: Z pokladů české opery*. Tento koncert se odehrál celkem třikrát, a to 3. 9., 12. 9. a 28. 9. 2020 v Národním divadle. 13. 9. 2020 v Národním divadle bylo uvedeno dílo *Špalíček* od skladatele Bohuslava Martinů.³⁵

³¹ *Národní divadlo Praha – Výroční zpráva 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Praha, 2021. Dostupné z: <https://media.narodni-divadlo.cz/11302/1619782532-nd-vz2020.pdf>. [cit. 2024-03-27].

³² *Národní divadlo Praha – Výroční zpráva 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Praha, 2021. Dostupné z: <https://media.narodni-divadlo.cz/11302/1619782532-nd-vz2020.pdf>. [cit. 2024-03-27].

³³ *Národní divadlo Praha – Výroční zpráva 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Praha, 2021. Dostupné z: <https://media.narodni-divadlo.cz/11302/1619782532-nd-vz2020.pdf>. [cit. 2024-03-27].

³⁴ *Národní divadlo Praha – Výroční zpráva 2021*. Online. 2022, roč. 2021. Praha, 2022. Dostupné z: https://media.narodni-divadlo.cz/11302/1650610241-nd-vz_2021.pdf. [cit. 2024-03-27].

³⁵ *Národní divadlo Praha – Výroční zpráva 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Praha, 2021. Dostupné z: <https://media.narodni-divadlo.cz/11302/1619782532-nd-vz2020.pdf>. [cit. 2024-03-27].

O několik měsíců později, až diváci mohli zpět do divadla, byl zařazen na program koncert Gioachina Rossiniho s dílem *Petite messe solennelle*. Toto dílo bylo uvedeno v Národním divadle 16. 6. 2021. O dva dny později, tedy 18. 6. 2021 byl uveden koncert s názvem *Brahms – Dvořák – Janáček*. Taktéž Národní divadlo a jeho operní soubor chtěl jít blíže k divákům, a proto 19. 6. 2021 uvedli nejznámější úryvky z českých oper a hráli je na parníku Bella Bohemia. Celý koncert byl pojmenován *Národní na vodě*.³⁶

Co se online propojení s diváky týče, došlo k několika projektům v rámci divadelní sezony 2020/2021. Jeden z nich byl *Adventní kalendář*, kde se v sérii videí představili sólisté a členové operního souboru. Veškerá videa byla v rámci vánoční tematiky a byla vysílána po dobu celého adventu na sociálních sítích divadla a operního souboru jako například Facebook, Instagram a YouTube.³⁷ Koncert Mozartovy narozeniny 2021 byl odvysílán živě na kanále ČT Art 27. 1. 2021.³⁸

Národní divadlo Praha	<i>Lolita</i>	03.10.2019
	<i>Turandot</i>	23.01.2020
	<i>Tosca</i>	09.09.2020
	<i>Rigoletto</i>	30.01.2021
	<i>Don Giovanni</i>	28.08.2021

Tabulka 2. Národní divadlo Praha – přehled premiér v sezonách 2019/2020 a 2020/2021

Objektivně lze uvést, že Národní divadlo v Praze disponuje třemi operními domy, ve kterých se uvádí opery. Logicky je rovněž největší, co se týče personální složky. Přes tyto skutečnosti, jak vyplývá z textu výše, bylo ve své aktivitě v období pandemie Covid-19 nejslabší. Je otázkou, proč tomu tak bylo. Důvodů se nabízí hned několik. Dle mého názoru a zkušeností vše závisí na rozhodnutí a postoji vedení divadla. Počet streamů a jiných aktivit Národního divadla Praha nebyl tak četný, jako například v Národním divadle Brno či Národním divadle moravskoslezském. Částečně to lze připisovat i faktu, že Státní opera Praha byla rekonstruována a následně otevřena až 5. 1. 2020, tedy v polovině divadelní sezony 2019/2020. V případě online přenosů a archivních vysílání v rámci sociálních sítí se Národní divadlo Praha příliš neangažovalo v porovnání s již zmíněnými dvěma národními divadly v Brně a Ostravě. To lze vyčíst v dalších částech diplomové práce.

³⁶ *Národní divadlo Praha – Výroční zpráva 2021*. Online. 2022, roč. 2021. Praha, 2022. Dostupné z: https://media.narodni-divadlo.cz/11302/1650610241-nd-vz_2021.pdf. [cit. 2024-03-27].

³⁷ *Národní divadlo Praha – Výroční zpráva 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Praha, 2021. Dostupné z: <https://media.narodni-divadlo.cz/11302/1619782532-nd-vz2020.pdf>. [cit. 2024-03-27].

³⁸ *Národní divadlo Praha – Výroční zpráva 2021*. Online. 2022, roč. 2021. Praha, 2022. Dostupné z: https://media.narodni-divadlo.cz/11302/1650610241-nd-vz_2021.pdf. [cit. 2024-03-27].

3.2 Národní divadlo Brno

Národní divadlo Brno a jeho operní soubor je druhým největším divadlem v České republice. Janáčkově divadlo, kde nejvíce hraje soubor opery, čítá celkem 1155 míst pro diváky a patří mezi největší scény v České republice. Druhá scéna, kde operní soubor také hraje, je budova Mahenova divadla. Poslední budova, kterou Národní divadlo Brno využívá ke své produkci, je Divadlo Reduta.³⁹ Šéfem operního souboru je od roku 2015 Jiří Heřman a jeho pravou i levou rukou Patricie Částková, která byla v letech 1995 – 2013 a znovu je od roku 2015 dramaturgyní Janáčkovy opery Národního divadla Brno. Opera má stabilní kmenový ansámbl sólistů, který čítá celkově patnáct osob: Jana Šrejma Kačírková (soprán), Václava Krejčí Housková (mezzosoprán), Jana Hrochová (mezzosoprán), Daniela Straková-Šedrlová (soprán), Pavla Vykopalová (soprán), Andrea Široká (soprán), Jitka Zerhauová (mezzosoprán), Tadeáš Hoza (baryton), Vít Nosek (tenor), Roman Hoza (baryton), Petr Levíček (tenor), Ondřej Koplík (tenor), David Szendiuch (bas), David Nykl (bas) a Jan Šťáva (bas). Už jen toto zastoupení sólistů nám ukazuje, že operní soubor není tolik závislý na četných výpomocích sólistů z jiných divadel či sólistů, kteří jsou na volné noze.⁴⁰

Operní soubor si pro diváky připravil na začátek divadelní sezony 2019/2020 premiéru opery *Hoffmannovy povídky* od skladatele Jacqua Offenbacha. Premiéra se uskutečnila 20. 9. 2019 v Janáčkově divadle. Hudebního nastudování se ujal Ondřej Olos a režie se chopilo duo SKUTR, tedy Lukáš Trpišovský a Martin Kukučka. Další operní inscenaci byl *Růžový kavalír* od Richarda Strausse. Premiéra se uskutečnila 29. 11. 2019 v Janáčkově divadle, hudebního nastudování se ujal Robert Kružík a režie šéf opery Jiří Heřman.⁴¹ Dalším operním dílem byla inscenace *Monument* od skladatele Marko Ivanoviće. Premiéra byla uvedena 7. 2. 2020 v Janáčkově divadle. Hudebního nastudování se ujal sám skladatel Marko Ivanović a režie David Radok. Inscenace *Řecké pašije* od skladatele Bohuslava Martinů byla uvedena premiéra bez diváků 9. 4. 2020 a později pro diváky uvedena 5. 11. 2021. Inscenace vznikla pod režijním nastudováním Jiřího Heřmana a hudebním nastudováním Roberta Kružíka. Poslední v sezoně byla opera od českého

³⁹ NÁRODNÍ DIVADLO BRNO. *O divadle*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.ndbrno.cz/o-divadle/>. [cit. 2024-03-26].

⁴⁰ NÁRODNÍ DIVADLO BRNO. *Lidé*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.ndbrno.cz/operu/lide/>. [cit. 2024-03-26].

⁴¹ GLASER, Martin. *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Národní divadlo Brno za rok 2019*. Online. 2020, roč. 2019. Brno, 2020. Dostupné z: <https://www.ndbrno.cz/wp-content/uploads/2021/05/Vyrocnizprava-NdB-2019.pdf>. [cit. 2024-03-27].

skladatele Evžena Zámečnicka *Ferda Mravenec*. Premiéra proběhla 22. 8. 2020 v Janáčkově divadle, režie se zhostila Magdalena Švecová a hudebního nastudování Jakub Klecker.⁴²

V nové divadelní sezoně 2020/2021 byla uvedena inscenace *Osud* od Leoše Janáčka 28. 9. 2020 v Janáčkově divadle. Tato inscenace zahájila festival Janáček Brno 2020. Hudebního nastudování se chopil Marko Ivanović a režie Robert Carsen.⁴³ Další titul, který uvedl operní soubor Národního divadla Brno, byl *Evžen Oněgin* od ruského skladatele Petra Iljiče Čajkovského. Operní premiéra byla 1. 6. 2021 v Janáčkově divadle a svou televizní premiéru měla dříve na ČT Art 29. 3. 2021. Hudebního nastudování této inscenace se chopil Robert Kružík a režie ředitel divadla Martin Glaser. Ruskou klasiku následovala italská *La Bohème* od skladatele Giacoma Pucciniho. Opera měla svou premiéru 11. 6. 2021 v Janáčkově divadle, pod taktovkou Jakuba Kleckera a v režii Magdalény Švecové. Poslední operní inscenace, která byla uvedena v divadelní sezoně 2020/2021, byl operní titul *Nabucco* od Giuseppe Verdiho. Režii si vzal pod svá křídla ředitel operního souboru Jiří Heřman a hudební nastudování Ondrej Olos. Premiéra se konala 29. 6. 2021 v Janáčkově divadle.⁴⁴

Mezi další činnosti operního souboru patřil v rámci festivalu Janáček Brno 2020 program *Otevřený dům s Janáčkem*. Byla to preview akce k festivalu a uskutečnila se 27. 11. 2019 jako den otevřených dveří v podání operního souboru. Diváci si tak mohli prohlédnout zákulisí Janáčkovy divadla a byli seznámeni s informacemi týkající se operního provozu a také operních děl Leoše Janáčka.⁴⁵

Další velice úspěšnou akcí s kladným ohlasem byl *Zahajovací open air koncert k sezoně 2019/2020*, kde soubor Janáčkovy opery představil úryvky ze stávajícího a připravovaného programu na sezonu 2019/2020. Na koncertě vystoupili všichni sólisté opery a celý koncert dirigoval Marko Ivanović. Koncert se uskutečnil 6. 9. 2019 na piazzettě

⁴² GLASER, Martin. *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Národní divadlo Brno za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Brno, 2021. Dostupné z: <https://www.ndbrno.cz/wp-content/uploads/2021/05/VZ-za-rok-2020.pdf>. [cit. 2024-03-27].

⁴³ GLASER, Martin. *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Národní divadlo Brno za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Brno, 2021. Dostupné z: <https://www.ndbrno.cz/wp-content/uploads/2021/05/VZ-za-rok-2020.pdf>. [cit. 2024-03-27].

⁴⁴ GLASER, Martin. *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Národní divadlo Brno za rok 2021*. Online. 2022, roč. 2021. Brno, 2022. Dostupné z: <https://www.ndbrno.cz/wp-content/uploads/2022/03/NDB-vyrocnizprava-za-rok-2021.pdf>. [cit. 2024-03-27].

⁴⁵ GLASER, Martin. *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Národní divadlo Brno za rok 2019*. Online. 2020, roč. 2019. Brno, 2020. Dostupné z: <https://www.ndbrno.cz/wp-content/uploads/2021/05/Vyrocnizprava-NdB-2019.pdf>. [cit. 2024-03-27].

před Janáčkovým divadlem. Na tomto programu si pravidelně dává soubor opery záležet, jelikož tímto koncertem pravidelně oslovuje nové diváky a také zaujme ty stávající.⁴⁶

Že divadlo myslí na výchovu svých budoucích diváků už od školních let, dokazuje od roku 2015 edukační projekt *Krok za opomí*, kde mladí diváci mohou nahlédnout do zákulisí a zjistit, jak se připravuje opera. Během prohlídky mají možnost nahlédnout do jednotlivých zkušeben, promluvit si se sólisty, dirigentem či režisérem. O tuto akci je značný zájem a dojíždí na ni školy kromě Brna například ze vzdáleného Znojma, Kroměříže či Žďáru nad Sázavou. Program v roce 2019 se uskutečnil 20. 11. 2019 na téma *Rusalka v Janáčkově divadle*, 27. 11. 2019 a 12. 12. 2019 na téma *Příhody lišky Bystroušky v Janáčkově divadle* a 19. 12. 2019 na téma *Hry o Marii v Janáčkově divadle*.⁴⁷

Aby divadlo seznámilo své diváky s jednotlivými inscenacemi a blíže odhalilo zákoutí jednotlivých oper, a tak nalákalo své diváky a divadelní kritiky na inscenace, pořádá akci pod názvem *Předpremiérové kukátko*. V divadelní sezoně 2019/2020 byla tato akce provedena 12. 9. 2019 na téma *Hoffmanovy povídky*, 20. 11. 2019 na téma *Růžový kavalír*⁴⁸ a 29. 1. 2020 na téma *Monument*. S touto akcí jsou také spojeny Lektorské úvody, které bývají před vybranými představeními 30 minut před jejich začátkem.⁴⁹

Zájezdní činnost v divadelní sezoně byla značně ovlivněna pandemií onemocnění Covid-19. Uskutečnil se zahraniční zájezd do Německa, konkrétně do Lipska. Operní soubor tam odehrál 8. 11. 2019 *Její pastorkyňu* od Leoše Janáčka. Toto představení sloužilo jako slavnostní zakončení projektu Český rok v Lipsku.⁵⁰ Dalším festivalem, na kterém se objevil operní soubor Národního divadla Brno byl Festival Opera 2020 v Praze v Národním divadle, kde uvedl představení *Příhody lišky Bystroušky*, které se uskutečnilo 10. 2. 2020.⁵¹

⁴⁶ GLASER, Martin. *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Národní divadlo Brno za rok 2019*. Online. 2020, roč. 2019. Brno, 2020. Dostupné z: <https://www.ndbrno.cz/wp-content/uploads/2021/05/Vyrocni-zprava-NdB-2019.pdf>. [cit. 2024-03-27].

⁴⁷ GLASER, Martin. *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Národní divadlo Brno za rok 2019*. Online. 2020, roč. 2019. Brno, 2020. Dostupné z: <https://www.ndbrno.cz/wp-content/uploads/2021/05/Vyrocni-zprava-NdB-2019.pdf>. [cit. 2024-03-27].

⁴⁸ GLASER, Martin. *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Národní divadlo Brno za rok 2019*. Online. 2020, roč. 2019. Brno, 2020. Dostupné z: <https://www.ndbrno.cz/wp-content/uploads/2021/05/Vyrocni-zprava-NdB-2019.pdf>. [cit. 2024-03-27].

⁴⁹ GLASER, Martin. *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Národní divadlo Brno za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Brno, 2021. Dostupné z: <https://www.ndbrno.cz/wp-content/uploads/2021/05/VZ-za-rok-2020.pdf>. [cit. 2024-03-27].

⁵⁰ GLASER, Martin. *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Národní divadlo Brno za rok 2019*. Online. 2020, roč. 2019. Brno, 2020. Dostupné z: <https://www.ndbrno.cz/wp-content/uploads/2021/05/Vyrocni-zprava-NdB-2019.pdf>. [cit. 2024-03-27].

⁵¹ GLASER, Martin. *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Národní divadlo Brno za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Brno, 2021. Dostupné z: <https://www.ndbrno.cz/wp-content/uploads/2021/05/VZ-za-rok-2020.pdf>. [cit. 2024-03-27].

Již téměř tradiční scénou operního souboru je během léta brněnský hrad Špilberk. 1. 9. 2019 zde uvedl operní soubor operu *Nabucco* a o dva dny později 3. 9. 2019 operu *La traviata*.⁵² V dalším roce uvedl operní soubor pod hvězdným nebem na hradě Špilberk opery *Lazebník sevillský* 30. 6. 2020, *Nabucco* 2. 7. 2020, *La traviata* 3. 7. 2020, *Carmen* 29. 8. 2020, *Nabucco* 30. 8. 2020 a *Lazebník sevillský* 1. 9. 2020.⁵³

Hudební hádanky byly již projektem covidovým. Byl propagován na všech sociálních sítích, a to konkrétně na Facebooku, Instagramu a YouTube kanálu Národního divadla Brno. Jednalo se o krátké pořady, kde se ukrývaly, jak název napovídá, hudební hádanky. Celkem bylo vytvořeno 25 videí, která se vysílala na jaře a v létě roku 2020.⁵⁴

Další video, které vzniklo na podporu umění v období prvního zavření divadel, byl videoklip, natočený operním souborem *Hudbou se to nepřenáší* od skladatele a dirigenta Marko Ivanoviće. Premiéra videoklipu byla 20. 4. 2020.⁵⁵

Divadlo dále uvedlo pořad *Krok za oponu* s tématem *Příhody lišky Bystroušky*. Video bylo zveřejněno 15. 7. 2020 na YouTube kanálu Janáčkovy opery.⁵⁶

Závěr divadelní sezony 2019/2020 opět patřil koncertu na piazzettě před Janáčkovým divadlem, kde operní soubor pomyslně uzavíral zvláštní sezonu kvůli uzavření divadel a nemožnosti hrát pro diváky. Na tomto koncertě se opět představili všichni sólisté operního souboru, sbor i orchestr a uvedli neznámější fragmenty ze současně nastudovaných operních titulů.⁵⁷

Na podzimní pandemickou krizi Covid-19 byl operní soubor Národního divadla Brno lépe připraven. 12. 10. 2020 odvysílal závěr koncertu *Poselství naděje* z Janáčkova divadla. Byla uvedena jedna scéna z opery *Libuše*.⁵⁸ Další video následovalo 30. 10. 2020, a to krátký

⁵² GLASER, Martin. *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Národní divadlo Brno za rok 2019*. Online. 2020, roč. 2019. Brno, 2020. Dostupné z: <https://www.ndbrno.cz/wp-content/uploads/2021/05/Vyrocnni-zprava-NdB-2019.pdf>. [cit. 2024-03-27].

⁵³ GLASER, Martin. *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Národní divadlo Brno za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Brno, 2021. Dostupné z: <https://www.ndbrno.cz/wp-content/uploads/2021/05/VZ-za-rok-2020.pdf>. [cit. 2024-03-27].

⁵⁴ GLASER, Martin. *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Národní divadlo Brno za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Brno, 2021. Dostupné z: <https://www.ndbrno.cz/wp-content/uploads/2021/05/VZ-za-rok-2020.pdf>. [cit. 2024-03-27].

⁵⁵ *Coronasong #hudbousetoneprenasi (Janáčkova opera)* [@Národní divadlo Brno]. Online. 2020, 20. 4. 2020. Dostupné z: YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=-JeGqoFXP8>. [cit. 2024-03-27].

⁵⁶ *Krok za oponu – Příhody lišky Bystroušky* [@Národní divadlo Brno]. Online. 2020, 15. 7. 2020. Dostupné z: YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=R9nPBPdnEQo>. [cit. 2024-03-27].

⁵⁷ GLASER, Martin. *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Národní divadlo Brno za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Brno, 2021. Dostupné z: <https://www.ndbrno.cz/wp-content/uploads/2021/05/VZ-za-rok-2020.pdf>. [cit. 2024-03-27].

⁵⁸ *Poselství naděje (Janáčkova opera)* [@Národní divadlo Brno]. Online. 2020, 12. 10. 2020. Dostupné z: YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=VmtKOrOuwJM>. [cit. 2024-03-27].

koncert žesťového uskupení NdBrass. 28. 10. a 17. 11. 2020 byla odvysílána opera *Libuše* od Bedřicha Smetany. Jednalo se o záznam z premiéry. Dále byl 3. 11. 2020 zveřejněn záznam opery *Nápoj lásky* od Gaetana Donizettiho. Jednalo se o vybrané scény. 7. 11. 2020 byly odvysílány opět jen vybrané scény z operety *Polská krev* od Oskara Nedbala. 15. 11. 2020 se na videu představil operní orchestr, který uvedl dílo od W. A. Mozarta *Divertimento D dur, K 136*. Dne 19. 11. 2020 uvedl orchestr opery Janáčkova divadla záznam díla od Antonína Dvořáka *Nocturno H dur*. Další orchestrální kus v provedení orchestru brněnské opery byla *Suita pro smyčce* od Leoše Janáčka, která byla odvysílána 23. 11. 2020. O pět dnů později, tedy 28. 11. 2020 byl odvysílán *Koncert* od skladatele Josefa Klíče. 5. 12. 2020 byl na YouTube kanálu Národního divadla Brno uveden výběr scén z opery Antonína Dvořáka *Čert a Káča*. Nesmím také opomenout koncert pod názvem *Opera Trio*, na kterém vystoupil Š. Filípek, O. Olos a B. Štefková, který byl odvysílán 9. 12. 2020. Výběr scén z *Carmen* od George Bizeta byl odvysílán 12. 12. 2020. 16. 12. 2020 uvedl orchestr opery dílo od Leoše Janáčka *Pohádka pro violoncello a klavír*. Ovšem mezi nejpopulárnější video patřil záznam *České mše vánoční* od Jakuba Jana Ryby, který byl vysílán 21. 12. 2020. Toto video mělo více než 10300 shlédnutí. 24. 12. 2020 operní soubor zveřejnil *Moravskou mši vánoční* od J. Schreiera. Poslední koncert, který byl vysílán 31. 12. 2020 byl koncert na přání, kde samotní diváci mohli ovlivnit, co chtějí slyšet.⁵⁹

V roce 2021 operní soubor nadále pokračoval s online vysíláným programem. 6. 1. 2021 se uskutečnil živý přenos koncertu žesťového kvinteta se členy orchestru Národního divadla Brno. Tento koncert byl natáčen pro Český Rozhlas. 12. 1. a 23. 1. byl odvysílán koncert Tribus Trio, který byl ke shlédnutí na platformě YouTube. Operní soubor uvedl 29. 3. 2021 premiéru *Evžena Oněgina*, který byl vysílán v přímém přenosu na ČT Art. Dle mého subjektivního názoru to bylo nejhezčí představení, které jsem viděl v období pandemie Covid-19. Další velkou řadou byly koncerty operního orchestru, vysílány na platformě YouTube 14. 4. 2021, 21. 4. 2021, 23. 4. 2021, 5. 5. 2021, 12. 5. 2021 a 14. 5. 2021. Další premiérou, kterou uvedla brněnská opera, byl *Nabucco* vysíláný na platformě Livebox.cz. Premiéra se uskutečnila 19. 5. 2021. Dalším lákadlem pro diváky byl pořad Předpremiérové kukátko k inscenaci Pucciniho opery *La Bohéma*. Toto krátké povídání s hlavními protagonisty inscenace a s inscenačním týmem bylo vysíláno na YouTube kanálu divadla a termín odvysílání dne 8. 6. 2021. Opětovný návrat

⁵⁹ GLASER, Martin. *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Národní divadlo Brno za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Brno, 2021. Dostupné z: <https://www.ndbrno.cz/wp-content/uploads/2021/05/VZ-za-rok-2020.pdf>. [cit. 2024-03-27].

do divadla byl oslaven dvěma koncertantně provedenými díly *Svěcení jara* od Igora Stravinského a *Carmina Burana* od Carla Orffa. Koncert se uskutečnil v Janáčkově divadle 23. 6. 2021 a vystoupil zde orchestr a sbor Janáčkovy opery a sólově se představili Andrea Šíroká, Roman Hoza a Ondřej Koplík.⁶⁰

Národní divadlo Brno	<i>Hoffmannovy povídky</i>	20.09.2019
	<i>Růžový kavalír</i>	29.11.2019
	<i>Monument</i>	07.02.2020
	<i>Ferda Mravenec</i>	22.08.2020
	<i>Osud</i>	28.09.2020
	<i>Evžen Oněgin</i>	01.06.2021/29. 03. 2021
	<i>La Bohéma</i>	11.06.2021
	<i>Nabucco</i>	29.06.2021

Tabulka 3. Národní divadlo Brno – přehled premiér v sezonách 2019/2020 a 2020/2021

Národní divadlo Brno a jeho operní soubor v porovnání s ostatními scénami pracoval nadmíru aktivně. Dílčí projekty (koncerty a jiné mimořádné aktivity divadla) byly na sociálních sítích pravidelně propagovány. Ostatní aktivita v podobě streamování běžných operních představení byla velice úspěšná, jak vzpomíná dramaturgyně Patricie Částková: „Mám velmi pěkné ohlasy na naše on-line Kroky za opomí, za covidové inscenace to byl Evžen Oněgin, kde se v rámci vysílání v ČT pořádala finanční sbírka, což mělo velký ohlas. A nová inscenace Verdiho Nabucca v režii Jiřího Heřmana.“⁶¹ Operní soubor přes všechna omezení držel krok se svým původním předcovidovým dramaturgickým plánem. Nedošlo tak k žádnému zrušení inscenace. Z mého pohledu je to jedna z nejkvalitnějších scén v České republice a mohla by spolu s Národním divadlem moravskoslezským sloužit jako vzorový příklad všem ostatním.

3.3 Národní divadlo moravskoslezské Ostrava

Národní divadlo moravskoslezské patří do pomyslného trojlístku nejvýznamnějších operních souborů v České republice. Divadlo je celkem čtyřsložkové a skládá se ze souboru opery, činohry, baletu a muzikálu. Divadlo má k dispozici celkem tři prostory, ve kterých provozuje uměleckou činnost. Hlavní a historickou budovou je Divadlo Antonína Dvořáka,

⁶⁰ GLASER, Martin. *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Národní divadlo Brno za rok 2021*. Online. 2022, roč. 2021. Brno, 2022. Dostupné z: <https://www.ndbrno.cz/wp-content/uploads/2022/03/NDB-vyrocní-zpráva-za-rok-2021.pdf>. [cit. 2024-03-27].

⁶¹ ČÁSTKOVÁ, Patricie. *Diplomová práce – České operní scény v období pandemie Covid-19*. E-mail. 21. 3. 2024.

ve kterém má svou domovskou scénu opera, příležitostně zde vystupuje soubor činohry či baletu. Divadlo Jiřího Myrona je domovskou scénou souboru muzikál, ale také zde účinkuje soubor činohry a baletu. Poslední komorní scénou je Divadlo „12“ a je určeno pro experimentální mezižánrové projekty. Ředitelem divadla je Jiří Nekvasil, který je zároveň režisérem opery. Hudebním ředitelem opery je v současné chvíli (březen 2024) Marek Šedivý. Dirigentem operního souboru je Jiří Habart. Sólistický ansámbl ostravské opery je složený ze 6 sólistů: Eva Dřízgová-Jirušová (soprán), Veronika Holbová Rovná (soprán), Anna Nitrová (mezzosoprán), Václav Morys (tenor), Luciano Mastro (tenor) a Martin Gurbal` (bas). Operní sbor pracuje pod uznávaným sbormistrem Jurijem Galatenkem.⁶²

Operní soubor Národního divadla moravskoslezského uvedl v divadelní sezoně 2019/2020 tři premiéry. Jednalo se o operu od Antonína Dvořáka *Rusalka*, premiéra byla realizována 17. 10. 2019 pod hudebním nastudováním Jakuba Kleckera a Adama Sedlického. Režie se chopil Radovan Lipus. Druhou operou byl *Maškarní ples (Un ballo in maschera)* od italského skladatele Giuseppe Verdiho. Premiéra tohoto titulu byla 12. 12. 2019. Operu režíroval Marián Chudovský a hudebního nastudování se zhostili Marek Šedivý a Jan Chalupický. Poslední inscenací před pandemií byla opera od Antonia Salieriho *Škola žárlivých (La scuola de` gelosi)*. Hudebního nastudování se ujali Adam Sedlický a Jiří Habart a režijně je doplnila Gabriela Petráková, šéfka muzikálového souboru Národního divadla moravskoslezského. Premiéra proběhla 20. 2. 2020. Inscenace vznikala v rámci Operní akademie Ostrava (zkratka OAO) při Národním divadle moravskoslezském. Projekt slouží k propojení ostravského divadla a Fakulty umění Ostravské univerzity, kdy se studenti operního studia aktivně zapojují do nastudování opery. Orchester byl také doplněn o posluchače Fakulty umění Ostravské univerzity.⁶³

Národní divadlo moravskoslezské udržovalo ve svém repertoáru 2019/2020 dalších šest inscenací. Jednalo se konkrétně o opery: *Čtyřnotová opera* od současného skladatele Toma Johnsona, operu *Julietta aneb Snář* od Bohuslava Martinů, operu Giuseppe Verdiho

⁶² *Národní divadlo moravskoslezské*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.ndm.cz/cz/>. [cit. 2024-03-27].

⁶³ NEKVASIL, Jiří; RAUSOVÁ, Zuzana a SCHREIBEROVÁ, Lenka. *Ročenka 2019/2020*. Online. Ostrava, 2020. ISBN 978-80-88180-82-1. Dostupné z: https://www.ndm.cz/userfiles/archiv_priloh/clanky/fotografie/2020-2021/plakaty-letaky/rocenka-101-1598882540.pdf. [cit. 2024-03-27].

La traviata, komickou operu Gioacchina Rossiniho *Lazebník sevillský!!!*, operu *Osud* od Leoše Janáčka a operu *Robert ďábel* od Giacoma Meyerbeera.⁶⁴

Mezi další činnosti operního souboru patřil 7. 9. 2019 zahajovací galavečer k divadelní sezoně 2019/2020, na kterém se představily soubory opery, činohry a baletu za doprovodu orchestru opery Národního divadla moravskoslezského. Na programu představily vybrané scény z operních titulů, které měl soubor opery Národního divadla moravskoslezského ve svém repertoáru. Na úvod zazněla předehra z *Prodané nevěsty* od Bedřicha Smetany, na kterou navázala scéna z *Rusalky* od Antonína Dvořáka, kde se v titulní roli představila Veronika Rovná Holbová. Další byla opera *Robert ďábel* od skladatele Giacoma Meyerbeera, a to konkrétně duet Raimbauta a Bertrama ze třetího jednání, ve kterém účinkovali Martin Gurbaľ a Martin Šrejma. Poslední číslo patřilo Giuseppe Verdimu a jeho opeře *Maškarní ples*. Zazněl výstup *Volta la terrea*, píseň Oscara z prvního obrazu. Účinkovali Luciano Mastro, Roman Vlkořič, Marta Reichelová, David Nykl, sbor a orchestr Národního divadla moravskoslezského. Celý program byl dále doplněn o baletní výstupy a scény z činohry.

V období pandemie Covid-19 se divadlo snažilo co nejlépe komunikovat s diváky, kteří nemohli do divadel, formou živých streamů koncertů, představení a dalších alternativních programů. Celý tento streamovaný program byl nazván *Divadlo pod rouškou* a byl pravidelně vysílán vždy v 18.30 na platformě YouTube. Pro operní soubor bylo první odvysílanou operou *Tajemství* Bedřicha Smetany. Stream byl vysílán 11. 4. 2020 a jednalo se o inscenaci, která byla poprvé uvedena 27. 4. 2017. Titul byl obnoven skrz připravovaný program pro rok 2024, kdy Národní divadlo moravskoslezské uvedlo v jednom týdnu všechny dokončené opery od Bedřicha Smetany k jeho 200. výročí narození. Další stream se jmenoval *Bach trochu jinak* a byl vysílán 14. 4. 2020. Jednalo se o záznam z koncertu, který se uskutečnil 9. 12. 2019 v sále Divadla Jiřího Myrona. Na tomto koncertě účinkovala Veronika Holbová Rovná (soprán,) Eliška Novotná (klavír), Halina Františáková (housle) a Taťjana Medvecká (mluvené slovo). Velice poutavý byl program *Jak divadlo neznáte aneb prohlídka za oponu Divadla Antonína Dvořáka*. Stream byl vysílán 16. 4. 2020 a průvodního slova se ujala Aneta Klimešová a Robert Finta. Dalším streamovaným komorním koncertem byl recitál violoncellisty Petra Nouzovského

⁶⁴ NEKVASIL, Jiří; RAUSOVÁ, Zuzana a SCHREIBEROVÁ, Lenka. *Ročenka 2019/2020*. Online. Ostrava, 2020. ISBN 978-80-88180-82-1. Dostupné z: https://www.ndm.cz/userfiles/archiv_priloh/clanky/fotografie/2020-2021/plakaty-letaky/rocenka-101-1598882540.pdf. [cit. 2024-03-27].

a klavíristy Miroslava Sekery. Celý program byl živě odvysílán 28. 4. 2020, úvodního slova se ujala Halina Františáková a zazněly skladby z dílen Johana Sebastiana Bacha, Bedřicha Smetany či Bohuslava Martinů. Další mimořádný projekt byl *Koncert k devadesátinám světově proslulého česko-švédského houslového pedagoga Zdeňka Goly*, který byl živě přenášen ze sálu Slezskoostravské radnice 12. 5. 2020. 14. 5. 2020 soubor opery odvysílal operu *Zneuctění Lukrécie* od skladatele Benjamin Brittena. Záznam byl natočen 30. 3. 2017. V rámci představení byl i dramaturgický úvod k opeře vedený Jiřím Nekvasilem. Další živý přenos na YouTube kanálu divadla byl koncert Karla Dohnala, kde bylo uvedeno dílo *Harlekýn* od Kalheize Stockhausena. Přímý přenos byl odvysílán ze sálu Jiřího Myrona 26. 5. 2020. O pouhé dva dny později, 28. 5. 2020 byla odvysílána opera *Lady Macbeth Mcenského újezdu* od skladatele Dmitrije Dmitrijeviče Šostakoviče. Záznam vznikl 8. 3. 2018, ke kterému byl dodatečně dotočen dramaturgický úvod s Jiřím Nekvasilem. Další z řady online koncertů byl *Pisňový večer v opeře*, kde se představili všichni sólisté operního souboru Národního divadla moravskoslezského. Tento koncert byl živým přenosem ze sálu Jiřího Myrona, který se uskutečnil 6. 6. 2020 a úvodního slova se ujal Marek Šedivý.⁶⁵

Mezi projekty, do kterých se Národní divadlo moravskoslezské zapojilo, byl projekt Festival hudebního divadla opera 2020. V rámci festivalu vystoupil operní soubor v Praze v historické budově Národního divadla s inscenací *Osud* od skladatele Leoše Janáčka. Díky provedení získal cenu Martin Šrejma za svůj výkon, a to Cenu kritiků za interpretaci role Živného. Celá inscenace pak získala Cenu za nejlepší inscenaci festivalu. Taktéž Národní divadlo moravskoslezské získalo Cenu Výboru Jednoty hudebního divadla za počin v moderním hudebním divadle, a to za festival NODO a Dny nové opery Ostrava.⁶⁶

Divadelní sezona 2020/2021 byla pro soubor opery v Národním divadle moravskoslezském o něco přívětivější než minulá. Divadlo uskutečnilo celkem 3 premiéry a 1 mezioborovou premiéru, do které se zapojily všechny složky divadla. Mezioborová premiéra byla *Muž, který sázel stromy* od Jeana Giono. Premiéra se uskutečnila 4. 9. 2020 v Divadle Antonína Dvořáka. Režie inscenace se ujala Zdeňka Stavinochová a hudebního

⁶⁵ NEKVASIL, Jiří; RAUSOVÁ, Zuzana a SCHREIBEROVÁ, Lenka. *Ročenka 2019/2020*. Online. Ostrava, 2020. ISBN 978-80-88180-82-1. Dostupné z: https://www.ndm.cz/userfiles/archiv_priloh/clanky/fotografie/2020-2021/plakaty-letaky/rocenka-101-1598882540.pdf. [cit. 2024-03-27].

⁶⁶ NEKVASIL, Jiří; RAUSOVÁ, Zuzana a SCHREIBEROVÁ, Lenka. *Ročenka 2019/2020*. Online. Ostrava, 2020. ISBN 978-80-88180-82-1. Dostupné z: https://www.ndm.cz/userfiles/archiv_priloh/clanky/fotografie/2020-2021/plakaty-letaky/rocenka-101-1598882540.pdf. [cit. 2024-03-27].

nastudování Marek Šedivý a Jakub Žídek. Z řad sólistů se představili Eva Dřízgová-Jirušová, Anna Nitrová a jako host Elizabeth Višovanová. Celého projektu se účastnil i orchestr a sbor operního souboru. Ryze operní titul, který byl uveden 12. 9. 2020 v Divadle Antonína Dvořáka byl *Nabucco* od Giuseppe Verdiho. Režijního úřadu se chopil ředitel divadla Jiří Nekvasil a hudebního nastudování se ujal Adam Sedlický a Jiří Habart. Dalším titulem, který si ostravská opera zvolila byla *Tosca* od Giacoma Pucciniho. Premiéra se uskutečnila 13. 2. 2021 v 19.00 v Divadle Antonína Dvořáka. Opera byla přenášena živým vysíláním na TV Noe. Hudebního nastudování se ujal Marek Šedivý a režijního nastudování se chopil Jiří Nekvasil. Poslední premiérou v divadelní sezoně 2020/2021 byla opera od Bedřicha Smetany *Hubička*. Hudebního nastudování se ujal Marek Šedivý a režie se chopil ředitel divadla Jiří Nekvasil. Předpremiéry se uskutečnily 10. a 12. 6. 2021 v Divadle Antonína Dvořáka. Následná on-line premiéra byla odvysílána 1. 7. 2021 z Divadle Antonína Dvořáka v přímém přenosu na TV Noe. Dále s tímto dílem operní soubor Národního divadla moravskoslezského vystoupil na festivalu Smetanova Litomyšl v rámci 63. ročníku dne 10. 7. 2021. Taktéž tato inscenace musela být nastudována a nemohla být odložena na jiný termín kvůli programu v rámci Smetanovského operního cyklu Ostrava 2024, kde zazněla.⁶⁷

Na Smetanově Litomyšli také byla uvedena od Antonína Dvořáka *Rusalka*, která byla zařazena do dramaturgie hned na dva večery 8. a 9. 7. 2021 na zámeckém nádvoří Litomyšlského zámku.⁶⁸

Jako dalším velice zajímavým projektem byl koncert Maily Hundeling, která vystoupila v rámci přímého přenosu na kanále YouTube Národního divadla moravskoslezského. Na programu zazněly části z opery *Tannhäuser* od Richarda Wagnera, a to konkrétně z introdukce k druhému dějství a první scéna Alžběty – „Dich Teure Halle“. Dalším titulem byl *Maškarní ples* od Giuseppe Verdiho, konkrétně předehra k druhému dějství, recitativ a následná árie Amelie – „Ecco l'orrido campo“. Nesměl chybět ani fragment z opery *Nabucco* od Giuseppe Verdiho, a to konkrétně recitativ a árie Abigail z druhého dějství – „Ben io t'invenni“. Na závěr koncertu zazněl úryvek z opery Tristan

⁶⁷ NEKVASIL, Jiří; VÁHALOVÁ RAUSOVÁ, Zuzana a SCHREIBEROVÁ, Lenka. *ROČENKA 2020/2021*. Online. Ostrava, 2021. ISBN 978-80-88180-95-1. Dostupné z: https://www.ndm.cz/userfiles/archiv_priloh/clanky/fotografie/2021-2022/rocenka-1629733066.pdf. [cit. 2024-03-27].

⁶⁸ NEKVASIL, Jiří; VÁHALOVÁ RAUSOVÁ, Zuzana a SCHREIBEROVÁ, Lenka. *ROČENKA 2020/2021*. Online. Ostrava, 2021. ISBN 978-80-88180-95-1. Dostupné z: https://www.ndm.cz/userfiles/archiv_priloh/clanky/fotografie/2021-2022/rocenka-1629733066.pdf. [cit. 2024-03-27].

a Isolda od Richarda Wagnera, a to konkrétně výstup Isoldy ve třetím dějství. Dirigentské taktovky se chopil Marek Šedivý a zpěvačku doprovodil orchestr opery. Koncert byl odvysílán 20. 12. 2020. Další koncert, který Národní divadlo moravskoslezské uspořádalo, byl Narozeninový Galakonzert Evy Urbanové, který byl živě přenášen na TV Noe 20. 5. 2021. Dirigentské taktovky se chopil Robert Jindra a hlavní pěveckou hvězdou byla Eva Urbanová s hosty, kterými byli Maida Hundeling, Luciano Matro a Gianluca Zampieri. Úvodního slova se ujal Jiří Nekvasil. Na programu zazněly úryvky z oper *La Wally* od Alfredo Catalani, *Lohengrin* od Richarda Wagnera, *Andrea Chenier* od Umberta Giordana a od českého skladatele Leoše Janáčka úryvek z *Její pastorkyně*.⁶⁹

Jako mimořádnou akci prezentoval soubor opery online koncert Vánoční muzikál, který byl online přenášen na kanále YouTube Národního divadla moravskoslezského, kde se představila sólistka Eva Dřízgová-Jirušová za doprovodu souboru Ostrava Brass Quintet a Landek Quartet.⁷⁰

Divadlo vydalo dvě CD s operou *Osud* od Leoše Janáčka z inscenace, která byla nahrána 21. 11. 2018, ovšem premiéra byla 18. 10. 2018 v Divadle Antonína Dvořáka. Druhé CD, které divadlo vydalo, byla opera od Bohuslava Martinů, a to konkrétně titul *Tři přání aneb vrkavosti života*. Opera byla nahrána 13. 10. 2015 a premiéra byla o dva dny později 15. 10. 2015. Publikaci, kterou divadlo v divadelní sezoně 2020/2021 vydalo, byla kniha s názvem *Opery Leoše Janáčka v Národním divadle moravskoslezském v Ostravě*. Publikace zahrnuje všech devět oper Leoše Janáčka, které byly hrány v Národním divadle moravskoslezském a popisuje celkem patnáct různých inscenací. Autory této publikace jsou Jiří Nekvasil, Miloslav Nekvasil, Lenka Černíková, Luděk Golat, Michael Tarant a Lukáš Trpišovský.⁷¹

V rámci festivalu Dny nové opery Ostrava, na kterém se podílelo Ostravské centrum nové hudby ve spolupráci s Národním divadlem moravskoslezským, bylo uvedeno pět oper, a to *Hibiki, hibiki, vzhmot!* od skladatele Marka Kepřta, která měla světovou premiéru

⁶⁹ NEKVASIL, Jiří; VÁHALOVÁ RAUSOVÁ, Zuzana a SCHREIBEROVÁ, Lenka. *ROČENKA 2020/2021*. Online. Ostrava, 2021. ISBN 978-80-88180-95-1. Dostupné z: https://www.ndm.cz/userfiles/archiv_priloh/clanky/fotografie/2021-2022/rocenka-1629733066.pdf. [cit. 2024-03-27].

⁷⁰ NEKVASIL, Jiří; VÁHALOVÁ RAUSOVÁ, Zuzana a SCHREIBEROVÁ, Lenka. *ROČENKA 2020/2021*. Online. Ostrava, 2021. ISBN 978-80-88180-95-1. Dostupné z: https://www.ndm.cz/userfiles/archiv_priloh/clanky/fotografie/2021-2022/rocenka-1629733066.pdf. [cit. 2024-03-27].

⁷¹ NEKVASIL, Jiří; VÁHALOVÁ RAUSOVÁ, Zuzana a SCHREIBEROVÁ, Lenka. *ROČENKA 2020/2021*. Online. Ostrava, 2021. ISBN 978-80-88180-95-1. Dostupné z: https://www.ndm.cz/userfiles/archiv_priloh/clanky/fotografie/2021-2022/rocenka-1629733066.pdf. [cit. 2024-03-27].

28. 8. 2020 v Divadle Antonína Dvořáka. Druhá premiéra v rámci festivalu NODO byla *Svatba* od skladatelky Any Sokolović, která byla odehrána 28. 8. 2020 v Divadle Antonín Dvořáka. Následovala *Nauka o Afázii* od Michala Rataje. Opera měla svou světovou premiéru 29. 8. 2020 v Dole Hlubina. Tentýž den a na tom samém místě byla provedena česká premiéra opery *Muž v skafandri* od skladatele Miro Tótha. 30. 8. 2020 byla provedena světová premiéra skladby pro bas, ansámbl a soundtrack od Eicharda Ayrese s názvem *No. 50 (The Garden)*.⁷²

Další akce, na kterých se podílely nejen sólisté a instrumentalisté operního souboru Národního divadla moravskoslezského, ale i hráči a zpěváci z ostatních souborů, byly Cyklus komorních koncertů, na kterých s divadlem spolupracovala Halina Františáková. Koncerty se produkovaly ve slavnostním sále Josefa Kobry. První dva koncerty 21. 9. 2020 a 7. 10. 2020 byly odehrány za účasti diváků, ale bohužel ostatní koncerty byly přenášeny živě na platformě YouTube Národního divadla moravskoslezského, a to v termínech 23. 11. 2020, 9. 12. 2020, 19. 1. 2021, 22. 3. 2021, 19. 4. 2021, 24. 5. 2021 a 9. 6. 2021.⁷³

V rozhovoru ze dne 6. 3. 2024 s Kateřinou Svobodovou, která je vedoucím pracovníkem pro Úsek mimořádných projektů – NDM Extra, Archiv, Ateliér pro divadelní vzdělávání, mi prozradila, že v období pandemie Covid-19, bylo velice těžké vymýšlet stále nové dramaturgické plány. Problém byl už v tom, uhlídat veškeré aktualizace vládních opatření proti šíření nákazy Covidu-19. Obecně dostat se do budovy divadla bylo velice náročné, jelikož si zaměstnanci divadla procházeli pravidelným testováním proti onemocnění. Svobodová vyzdvihla všechny soubory, ale především soubor muzikálu, který se jako první zapojil do online vysílání, aby tak nepřišel alespoň o virtuální kontakt s publikem. Velmi podstatná byla spolupráce se skupinou členů divadla v čele s Markem Prášilem, který jakožto člen Červeného kříže zajistil školení pro pracovníky, aby se mohli kdykoliv zapojit do pomoci zdravotním sestřám či jako pečovatelé v domovech pro seniory. Tato situace vyplynula ze stavu, kdy byl nedostatek lékařského personálu v nemocnicích a v dalších zdravotnických centrech. Zmínila pana ředitele Jiřího Nekvasila, který se snažil

⁷² NEKVASIL, Jiří; VÁHALOVÁ RAUSOVÁ, Zuzana a SCHREIBEROVÁ, Lenka. *ROČENKA 2020/2021*. Online. Ostrava, 2021. ISBN 978-80-88180-95-1. Dostupné z: https://www.ndm.cz/userfiles/archiv_priloh/clanky/fotografie/2021-2022/rocenka-1629733066.pdf. [cit. 2024-03-27].

⁷³ NEKVASIL, Jiří; VÁHALOVÁ RAUSOVÁ, Zuzana a SCHREIBEROVÁ, Lenka. *ROČENKA 2020/2021*. Online. Ostrava, 2021. ISBN 978-80-88180-95-1. Dostupné z: https://www.ndm.cz/userfiles/archiv_priloh/clanky/fotografie/2021-2022/rocenka-1629733066.pdf. [cit. 2024-03-27].

být hnacím motorem celého divadla v tomto nepříjemném období. Zmínila také online prohlídku divadla, kterou sama prováděla.⁷⁴

Národní divadlo moravskoslezské	<i>Rusalka</i>	17.10.2019
	<i>Maškarní ples</i>	12.12.2019
	<i>Škola žárlivých</i>	20.02.2020
	<i>Muž, který sázel stromy</i>	04.09.2020
	<i>Nabucco</i>	12.09.2020
	<i>Tosca</i>	13.02.2021
	<i>Hubička</i>	12.06.2021

Tabulka 4. Národní divadlo moravskoslezské – přehled premiér v sezonách 2019/2020 a 2020/2021

Národní divadlo moravskoslezské a jeho operní soubor je po výše zmíněném Brnu druhý neaktivnější soubor v republice. Ze svého subjektivního pohledu usuzuji, že muzikálový soubor Národního divadla moravskoslezského je vlajkovou lodí celého ostravského divadla. Je to patrné z aktivity souboru na sociálních sítích, propagaci představení či kladných kritik nebo vysoké návštěvnosti jednotlivých titulů. Podobně je vnímána i opera, ve které se velmi angažuje ředitel divadla Jiří Nekvasil. Lze vidět paralely a podobnost v propagaci jak opery, tak muzikálu, byť jsou to žánry spolu takřka nesouvisející obsahem, ale právě formou propagace. V porovnání s ostatními divadly ostravská opera pořádala a podílela se na četných koncertech, které byly pro ostravské divadlo v období pandemie Covid-19 signifikantní.

3.4 Divadlo Josefa Kajetána Tyla Plzeň

Divadlo Josefa Kajetána Tyla v Plzni je dalším vícesložkovým divadlem, které se skládá ze souboru opera, činohra, muzikál a balet. Soubor opery má současného šéfa Jiřího Petrdlíka, kterým se stal na začátku divadelní sezony 2020/2021.⁷⁵ Jeho předchůdcem byl Tomáš Ondřej Pilař, který se následně stal šéfem opery Jihočeského divadla v Českých Budějovic, kde v této funkci dosud působí.⁷⁶ Součástí operního souboru jsou také sólisté a těch je celkově šest: Jana Foff (mezzosoprán), Jakub Hliněnský (baryton), Richard Samek (tenor), Radka Sehnoutková (soprán), Jevhen Šokalo (bas) a Ivana Veberová (soprán). Soubor má i sólisty s povinností sboru: Miro Bartoš (baryton), Ivana Klimentová (soprán),

⁷⁴ SVOBODOVÁ, Kateřina. *Ústní sdělení*. 6. 3. 2024. Ostrava.

⁷⁵ PETRDLÍK, Jiří. *Jiří Petrdlík*. Online. 2024. Dostupné z: <https://jiripetrdlik.cz/>. [cit. 2024-03-27].

⁷⁶ DIVADLO J. K. TYLA V PLZNI. *Tomáš Ondřej Pilař*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.djkt.eu/lide/tomas-ondrej-pilar>. [cit. 2024-03-27].

Jana Piorecká (mezzosoprán) a Ivana Šaková (mezzosoprán).⁷⁷ Divadlo disponuje třemi scénami: Velké divadlo, které je bráno především za historickou budovu,⁷⁸ Nová scéna, která byla otevřena v roce 2014 s kapacitou 461 diváku⁷⁹ a k tomu je připojena ještě poslední Malá scéna, která je určena pro komorní inscenace s maximálním počtem 120 míst pro diváky.⁸⁰

V divadelní sezoně 2019/2020 si operní soubor divadla J. K. Tyla připravil několik premiér, mezi nimi *Žvanivý Slimejš* od Jiřího Pauera, jehož obnovená premiéra se uskutečnila 5. 10. 2019 na Malé scéně. Hudební složku řídil Josef Kurfiřt a režijního nastudování obnovené premiéry se ujal Jakub Hliněnský. O pouhých sedm dnů později, 12. 10. 2019, si operní soubor připravil premiéru *Broučků* od Jana Jiráka. Představení bylo uvedeno ve Velkém divadle a režijně jej provedl Tomáš Ondřej Pilař, orchestr řídil Jiří Štrunc.⁸¹ *Broučky* následovala *Carmen* od George Bizeta. Premiéra proběhla 25. 1. 2020 na Nové scéně, pod taktovkou Jiřího Štrunce a v režii Martina Otavy. Další v pořadí byla obnovená premiéra opery *Papageno v kouzelném lese* dle předlohy Wolfganga Amadea Mozarta. Opera se studovala v českém jazyce v překladu Patricie Částkové, Jakuba Hliněnského a Tomáše Ondřeje Pilaře. Orchestr řídil Josef Kurfiřt a režie se chopil Jakub Hliněnský. Obnovená premiéra se uskutečnila 29. 2. 2020 na Malé scéně. Následný titul *Prodaná nevěsta* od českého skladatele Bedřicha Smetany byl v plzeňské premiéře roku 2020 uveden 9. 8. 2020 ve Velkém divadle. Hudebního nastudování se ujal Jiří Štrunc a režie se chopil Tomáš Ondřej Pilař. Jako poslední dílo sezony 2019/2020 a zároveň i v kalendářním roce 2020 byla uvedena *Korunovace Poppey* od raně barokního skladatele Claudia Monteverdiho. Premiéra se uskutečnila 15. 8. 2020 ve Velkém divadle. Kvůli protiepidemiologickým opatřením proti onemocnění Covid-19 nemohla být realizována v původně plánovaném termínu 18. 4. 2020. Hudebního nastudování se ujal Vojtěch Bernovský Spurný v režii Tomáše Ondřeje Pilaře.⁸² V dalším kalendářním roce 2021 si operní soubor připravil premiéru operety *Netopýr* od Johanna Strausse. První uvedení

⁷⁷ DIVADLO J. K. TYLA V PLZNI. *Soubor opery DJKT*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.djkt.eu/opera/lide>. [cit. 2024-03-27].

⁷⁸ DIVADLO J. K. TYLA V PLZNI. *Velké divadlo*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.djkt.eu/velke-divadlo>. [cit. 2024-03-27].

⁷⁹ DIVADLO J. K. TYLA V PLZNI. *Nová scéna*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.djkt.eu/nova-scena>. [cit. 2024-03-27].

⁸⁰ DIVADLO J. K. TYLA V PLZNI. *Malá scéna*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.djkt.eu/mala-scena>. [cit. 2024-03-27].

⁸¹ OTAVA, Martin. *Výroční zpráva divadla Josefa Kajetána Tyla, P.O.: O činnosti a hospodaření za rok 2019*. Online. 2020, roč. 2019. Plzeň, 2020. Dostupné z: <https://www.djkt.eu/media/djkt/2169/vyrocni-zprava-djkt-2019.pdf>. [cit. 2024-03-27].

⁸² OTAVA, Martin. *Výroční zpráva divadla Josefa Kajetána Tyla, P.O.: O činnosti a hospodaření za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Plzeň, 2021. Dostupné z: <https://www.djkt.eu/media/djkt/2168/vyrocni-zprava-djkt-2020.pdf>. [cit. 2024-03-27].

bez diváků bylo 30. 5. 2021 na Nové scéně a slavnostní premiéra byla následně uvedena až 8. 9. 2021 opět na Nové scéně. Hudebního nastudování se ujal Jiří Petrdlík a režie Martin Otava. Stejný postup vedení divadla aplikovalo u opery *Italka v Alžiru* od italského skladatele Gioacchina Rossiniho. První uvedení se konalo 5. 6. 2021 a následná slavnostní premiéra s diváky 10. 9. 2021 ve Velkém divadle.⁸³

Jak sám Tomáš Ondřej Pilař zmínil v rozhovoru, v období první vlny pandemie Covid-19 plzeňská opera neprodukovala online představení, protože nikdo nepředpokládal, že pandemie a její omezení potrvají téměř dva roky. Proto z první pandemické vlny nemáme tolik virtuálních produkcí oproti druhé vlně pandemie, která ovlivnila divadelní sezonu 2020/2021.⁸⁴

Mezi další aktivity, na kterých se soubor opery podílel, patřily a patří koncerty. V divadelní sezoně 2019/2020 se soubor podílel na koncertu s názvem *Bílý akát*, který se konal 20. 10. 2019 ve Velkém divadle. Vystoupili na něm sólisté ze souboru opery a muzikálu. Samostatný koncert souboru opery se uskutečnil 15. 11. 2019 na Malé scéně. Na dalším koncertě, na kterém se podílel soubor opery, byl koncert pod názvem *Souznění – výroční koncert Pavly Břínkové*, který se uskutečnil 24. 11. 2019 na Nové scéně. Na tomto koncertě vystoupila jak Pavla Břínková, tak bývalý šéf plzeňské opery Jan Ježek.⁸⁵

Zahájení divadelní sezony proběhlo 4. 9. 2019 s názvem *Průvod Vendelín* – událost s přesahem nejen regionálním ale až krajským, na které se představily všechny divadelní složky Divadla J. K. Tyla. Průvod se uskutečnil za účasti zástupců města, kraje a neziskových institucí a spolků, kteří se na akci podíleli. Mezi další aktivity, na kterých spolupracoval soubor opery J. K. Tyla v Plzni se zařadila akce s názvem *Divadlem ke svobodě* a celý program se konal dne 17. 11. 2019 a všechny složky divadla prezentovaly ukázky z tvorby v období socialismu a normalizace.⁸⁶

Koncertní činnost pokračovala v kalendářním roce 2020, kdy se první koncert uskutečnil 14. 2. 2020 pod názvem *Valentýnský koncert*. Na programu zazněly známé operní melodie v podání sólistů z Univerzity Britské Kolumbie ve Vancouveru pod vedením

⁸³ OTAVA, Martin. *Výroční zpráva divadla Josefa Kajetána Tyla, P.O.: O činnosti a hospodaření za rok 2021*. Online. 2022, roč. 2021. Plzeň, 2022. Dostupné z: <https://www.djkt.eu/media/djkt/2167/vyrocnizprava-djkt-2021.pdf>. [cit. 2024-03-27].

⁸⁴ PILAŘ, Tomáš Ondřej. *Ústní sdělení*. 15. 3. 2024. Znojmo.

⁸⁵ OTAVA, Martin. *Výroční zpráva divadla Josefa Kajetána Tyla, P.O.: O činnosti a hospodaření za rok 2019*. Online. 2020, roč. 2019. Plzeň, 2020. Dostupné z: <https://www.djkt.eu/media/djkt/2169/vyrocnizprava-djkt-2019.pdf>. [cit. 2024-03-27].

⁸⁶ OTAVA, Martin. *Výroční zpráva divadla Josefa Kajetána Tyla, P.O.: O činnosti a hospodaření za rok 2019*. Online. 2020, roč. 2019. Plzeň, 2020. Dostupné z: <https://www.djkt.eu/media/djkt/2169/vyrocnizprava-djkt-2019.pdf>. [cit. 2024-03-27].

Norberta Baxy za doprovodu operního orchestru Divadla J. K. Tyla. Na přelomu jara a léta, kdy docházelo k rozvolnění opatření proti onemocnění Covid-19, divadlo uspořádalo celkem tři koncerty s názvem *DJKT s vámi na jevišti!*, kde se představily v rámci třech koncertů všechny soubory divadla. Koncerty se uskutečnily na Nové scéně pro omezený počet diváků, dle pravidel Ministerstva zdravotnictví. Podtitul koncertu operního souboru zněl *Steinway gala*, uskutečnil se 3. 6. 2020 a vystoupili zde pouze sólisté opery za doprovodu klavíru.⁸⁷

Komorní koncerty s degustací luxusního alkoholu proběhly ve foyer Nové scény dne 26. 1. 2020 s názvem *Nocturno DJKT Písně koloniálních dob* a druhý koncert, který se konal o měsíc později 16. 2. 2020 s názvem *Nocturno DJKT Salónní hudba sklonku monarchie*. Na obou koncertech se podíleli hudebníci a zpěváci operního souboru.⁸⁸

V rámci podzimního uzavření divadel v divadelní sezoně 2020/2021 se rozhodlo plzeňské divadlo uspořádat koncerty, které byly pro diváky volně přístupné v rámci platformy YouTube na kanále Divadla J. K. Tyla. Koncerty byly orchestrální a představil se orchestr opery. Koncerty byly natočené ve Velkém divadle. První koncert byl vysílán 17. 11. 2020, druhý koncert 24. 11. 2020, třetí koncert 1. 12. 2020 a poslední čtvrtý koncert 8. 12. 2020. Řada čtyř koncertů měla název *Hudba je lék*. Vánoční koncert, který byl opět vysílán v rámci platformy YouTube na kanále Divadla J. K. Tyla, byl věnován opernímu souboru, kde zazněly písně s vánoční tematikou od skladatelů 17. a 18. století.⁸⁹

Kalendářní rok 2021 odstartoval operní soubor *Tříkrálovým koncertem*, který odvysílali 6. 1. 2021 na YouTube kanálu Divadla J. K. Tyla. Taktéž si od měsíce února až do konce června připravili pro své diváky online sledování představení jednotlivých inscenací v rámci YouTube kanálu divadla jednotlivé inscenace, které byly přístupné jen omezenou dobu. Operní soubor byl reprezentován inscenacemi *Netopýr* 20. 2. 2021, *Papageno v kouzelném lese* 30. 5. 2021, inscenací *Carmen*, která byla dostupná dva dny od 5. do 6. 6. 2021 a poslední inscenací *Prodaná nevěsta* od 25. do 27. 6. 2021. Další online koncert byl uveden pod názvem *Plzeňáci Plzeňákům*, kdy se jednalo o podporu a poděkování

⁸⁷ OTAVA, Martin. *Výroční zpráva divadla Josefa Kajetána Tyla, P.O.: O činnosti a hospodaření za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Plzeň, 2021. Dostupné z: <https://www.djkt.eu/media/djkt/2168/vyrocnizprava-djkt-2020.pdf>. [cit. 2024-03-27].

⁸⁸ OTAVA, Martin. *Výroční zpráva divadla Josefa Kajetána Tyla, P.O.: O činnosti a hospodaření za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Plzeň, 2021. Dostupné z: <https://www.djkt.eu/media/djkt/2168/vyrocnizprava-djkt-2020.pdf>. [cit. 2024-03-27].

⁸⁹ OTAVA, Martin. *Výroční zpráva divadla Josefa Kajetána Tyla, P.O.: O činnosti a hospodaření za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Plzeň, 2021. Dostupné z: <https://www.djkt.eu/media/djkt/2168/vyrocnizprava-djkt-2020.pdf>. [cit. 2024-03-27].

všem zdravotníkům a veškerému personálu, který stáli v první linii v boji proti pandemii Covid-19. Tento koncert se uskutečnil 25. 4. 2021 za účasti všech složek divadla. Další koncert, který si ovšem připravil pouze operní soubor byl koncert, dostupný od 16. 5. do 31. 5. 2021 a jmenoval se *Májový koncert*. Představili se na něm všichni sólisté plzeňské opery.⁹⁰

Jakmile bylo možné hrát před diváky, operní soubor Divadla J. K. Tyla připravil koncert v katedrále sv. Bartoloměje s názvem *Opera v katedrále*. Stalo se tak 13. 6. 2021. Charitativní koncert byl uveden u příležitosti znovuotevření katedrály sv. Barbory v Plzni. Operní ansámbl dále vyjel do Jindřichova Hradce, kde v rámci zájezdu uvedl od Bedřicha Smetany *Prodanou nevěstu*. Inscenace byla odehrána 22. 8. 2021.⁹¹

Divadlo J. K. Tyla Plzeň	<i>Žvanivý Slimejš</i>	05.10.2019
	<i>Broučci</i>	12.10.2019
	<i>Carmen</i>	25.01.2020
	<i>Papageno v kouzelném lese</i>	29.02.2020
	<i>Prodaná nevěsta</i>	09.08.2020
	<i>Korunovace Poppey</i>	15.08.2020
	<i>Netopýr</i>	30.05.2021/08. 09. 2021
	<i>Italka v Alžiru</i>	05.06.2021/10. 09. 2021

Tabulka 5. Divadlo J. K. Tyla Plzeň – přehled premiér v sezonách 2019/2020 a 2020/2021

Plzeňské divadlo toho stihlo v rámci operních premiér v divadelní sezoně 2019/2020 nejvíce. Ještě před pandemií Covid-19 uvedlo čtyři operní tituly, jak napovídá tabulka výše. Tím se v počtu realizovaných premiér vyrovnalo Národnímu divadlu Brno, což je zajímavé vzhledem k porovnání velikosti obou divadel. Dle mého subjektivního názoru aktivita na sociálních sítích plzeňského divadla nebyla ničím specifická a jednalo se o spíše průměrnou produkci.

3.5 Jihočeské divadlo České Budějovice

Divadlo sídlící v Českých Budějovicích má dohromady čtyři umělecké soubory. Jedná se o operu, kterou vede Tomáš Ondřej Pilař, balet s uměleckým šéfem Lukášem Slavickým, soubor činohry, který vede Olga Šubrtová, a poslední umělecký soubor v Jihočeském

⁹⁰ OTAVA, Martin. *Výroční zpráva divadla Josefa Kajetána Tyla, P.O.: O činnosti a hospodaření za rok 2021*. Online. 2022, roč. 2021. Plzeň, 2022. Dostupné z: <https://www.djkt.eu/media/djkt/2167/vyrocnizprava-djkt-2021.pdf>. [cit. 2024-03-27].

⁹¹ OTAVA, Martin. *Výroční zpráva divadla Josefa Kajetána Tyla, P.O.: O činnosti a hospodaření za rok 2021*. Online. 2022, roč. 2021. Plzeň, 2022. Dostupné z: <https://www.djkt.eu/media/djkt/2167/vyrocnizprava-djkt-2021.pdf>. [cit. 2024-03-27].

divadle je malé divadlo, jehož uměleckým šéfem je Petr Hašek.⁹² Tomáš Ondřej Pilař se dostal do funkce šéfa opery v září roku 2020. Do této doby byl šéfem opery a režisérem Jihočeského divadla Tomáš Studený.⁹³

Solistický operní ansámbl čítá celkem 7 sólistů: Alexandr Beň (baryton), František Brantalík (baryton), Markéta Cukrová (mezzosoprán), Petr Malý (tenor), Romana Strnadová (mezzosoprán), Kateřina Špilauer Hájovská (soprán) a Miroslava Veselá (soprán). Jednou z největších výhod Jihočeského divadla je možnost účinkovat na Otáčivém hledišti v Českém Krumlově a realizace venkovních inscenací na návsi v Holašovicích. Tyto dvě místa jsou samy o sobě atraktivní a pro diváky je o to zajímavější navštívit tato dvě místa za účelem zhlédnutí operních open air produkcí.

V operní sezoně 2019/2020 uvedl soubor opery Jihočeského divadla celkem 4 operní inscenace. První premiéra se konala 2. 8. 2019 a jednalo se o operu *Turandot* od Giacoma Pucciniho. Právě ta byla realizována na Otáčivém hledišti v Českém Krumlově. Operní inscenace *Dalibor* od Bedřicha Smetany byla premiérována 12. 9. 2019 v Divadelním areálu Bouda.⁹⁴ Následovalo operní představení *Nabucco* od Giuseppe Verdiho v Kulturním domě Metropol. Poslední premiérou divadelní sezony 2019/2020 byla česká opera *Tajemství* od Bedřicha Smetany. Premiéra se uskutečnila 6. 3. 2020 taktéž v Kulturním domě Metropol.⁹⁵ V sezoně 2020/2021 se Jihočeské divadlo nedočkalo žádné premiéry. Realizovaly se zde vlivem pandemie odsunutě tituly: opera *Evžen Oněgin* od Petra Iljiče Čajkovského, která byla premiérována 1. 10. 2021 v Kulturním domě Metropol. Druhá přesunutá premiéra byla opera od Wolfganga Amadea Mozarta *Così fan tutte*, která byla premiérována 14. 10. 2021 v Jihočeském divadle.⁹⁶

Za zmínku stojí četná zájezdní činnost všech souboru Jihočeského divadla v Českých Budějovicích. V divadelní sezoně 2019/2020 operní soubor vyjel 21. 9. 2019 na Milevské

⁹² JIHOČESKÉ DIVADLO. *O divadle*. Online. 2024. Dostupné z:

<https://www.jihoceskedivadlo.cz/?openHelpId=1>. [cit. 2024-03-27].

⁹³ PRŮDEK, Lukáš a VARECHA, Gustav. *Jihočeské divadlo, p. o.: Rozbor činnosti a hospodaření za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. České Budějovice, 2021. Dostupné z:

https://drive.google.com/file/d/1_T6nmFbecrT9TreJxA9f2231ftrIO4xl/view. [cit. 2024-03-27].

⁹⁴ PRŮDEK, Lukáš a VARECHA, Gustav. *Jihočeské divadlo, p. o.: Rozbor činnosti a hospodaření za rok 2019*. Online. 2020, roč. 2019. České Budějovice, 2020. Dostupné z:

https://drive.google.com/file/d/17iCuGFllcUsjebWa6hEn1hpgjyD4ht_R/view. [cit. 2024-03-27].

⁹⁵ PRŮDEK, Lukáš a VARECHA, Gustav. *Jihočeské divadlo, p. o.: Rozbor činnosti a hospodaření za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. České Budějovice, 2021. Dostupné z:

https://drive.google.com/file/d/1_T6nmFbecrT9TreJxA9f2231ftrIO4xl/view. [cit. 2024-03-27].

⁹⁶ PRŮDEK, Lukáš a VARECHA, Gustav. *Jihočeské divadlo, p. o.: Rozbor činnosti a hospodaření za rok 2021*. Online. 2022, roč. 2021. České Budějovice, 2022. Dostupné z:

<https://drive.google.com/file/d/1T6mSmaQIM5oEkERx4--hLFMKEa6yV-pm/view>. [cit. 2024-03-27].

bienále duchovní hudby. 15. 10. 2019 operní soubor odehrál představení *Prodaná nevěsta* v Prachaticích a do Zlína vyjeli s přestavením *Klobouk ve křoví*, a to v termínu 17. 10. 2019. Operní soubor také pořádal Vánoční koncerty pro seniory, které se odehrály 9. 12. 2019 ve Strakonících a Volyni, 10. 12. 2019 v Dobré Vodě a 12. 12. 2019 v Prachaticích. Koncert Opereta Gala operní soubor přednesl 11. 12. 2019 v Děčíně a *Českou mši vánoční „Hej mistře“* provedl operní soubor s orchestrem a se sólisty 23. 12. 2019 ve Zlíně.⁹⁷ Muzikál *Evita* předvedli 19. 1. 2020 v Hradci Králové. Poslední zájezdni kus divadelní sezony 2019/2020 byla *La traviata*, kterou hráli v Praze na scéně Národního divadla ve Stavovském divadle, a to 11. 2. 2020.⁹⁸ Novou divadelní sezonu 2020/2021 operní soubor se zájezdy zahájil 1. 8. 2020 s názvem *Zámecká noc s operou*, kdy se jednalo o koncert sólistů, sboru a orchestru. Koncert se uskutečnil na zámku Ohrada v Hluboké nad Vltavou. Dalším zájezdním představením byl *Klobouk ve křoví* na zámku Červená Lhota, které se uskutečnilo 7. 8. 2020 a opakovalo se 9. 8. 2020. 16. 8. 2020 se operní soubor zapojil do akce *Zámecká noc* na zámku Nové hrady, kdy si připravil koncert s názvem *Zámecká noc s operou*. Operní představení *Rusalka* provedla jihočeská opera 29. 8. 2020 a 30. 8. 2020 na zámku Blatná. Posledním zájezdním představením v roce 2020 byla *Prodaná nevěsta*, kterou hrála Jihočeská opera 19. 9. 2020 v Chřešřovicích.⁹⁹ V roce 2021 v rámci akce Léto s Jihočeským divadlem operní soubor vystupoval s představením *Prodaná nevěsta* v Holašovicích 17. 7. 2021, s operou *Nabucco* na zámku Blatná 23. 7. 2021 a 24. 7. 2021. Na zámku v Třeboni ve dnech 20. 8. 2021, 21. 8. 2021 a 22. 8. 2021 měl operní ansámbl připravený koncert *Hudba rožmberských komnat*.¹⁰⁰

Mimořádné projekty, na kterých se podílel operní soubor, bylo několik. V divadelní sezoně 2019/2020 začali 29. 9. 2019 *Kronikářským koncertem*. Jednalo se o koncert ve spolupráci s Ateliérem 3D, operního souboru Jihočeského divadla a Malého divadla. Do spolupráce na koncertě byly přizvány i neprofesionální dětské sbory. Jednalo se o sbory:

⁹⁷ PRŮDEK, Lukáš a VARECHA, Gustav. Jihočeské divadlo, p. o.: *Rozbor činnosti a hospodaření za rok 2019*. Online. 2020, roč. 2019. České Budějovice, 2020. Dostupné z:

https://drive.google.com/file/d/17iCuGFllcUsjebWa6hEn1hpcjyD4ht_R/view. [cit. 2024-03-27].

⁹⁸ PRŮDEK, Lukáš a VARECHA, Gustav. Jihočeské divadlo, p. o.: *Rozbor činnosti a hospodaření za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. České Budějovice, 2021. Dostupné z:

https://drive.google.com/file/d/1_T6nmFbecrT9TreJxA9f2231ftrIO4xl/view. [cit. 2024-03-27].

⁹⁹ PRŮDEK, Lukáš a VARECHA, Gustav. Jihočeské divadlo, p. o.: *Rozbor činnosti a hospodaření za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. České Budějovice, 2021. Dostupné z:

https://drive.google.com/file/d/1_T6nmFbecrT9TreJxA9f2231ftrIO4xl/view. [cit. 2024-03-27].

¹⁰⁰ PRŮDEK, Lukáš a VARECHA, Gustav. Jihočeské divadlo, p. o.: *Rozbor činnosti a hospodaření za rok 2021*. Online. 2022, roč. 2021. České Budějovice, 2022. Dostupné z:

<https://drive.google.com/file/d/1T6mSmaQIM5oEkERx4--hLFMKEa6yV-pm/view>. [cit. 2024-03-27].

Hlásek, který vede Ladislava Polická pod ZŠ Dukelská, Bigysbor – pěvecký sbor Buskupského gymnázia J. N. Neumanna v Českých Budějovicích pod vedením Anny Voříškové, sbor z Česko-anglického gymnázia, který vede sbormistr Václav Žák a sbor z Českého gymnázia pod vedením sbormistryně Ester Pitrunové.¹⁰¹

Následoval *Vánoční koncert opery Jihočeského divadla*. Konal se v termínech 21. 12. 2019 a 26. 12. 2019 v katedrále sv. Mikuláše v Českých Budějovicích. Na tomto koncertu zazněla světová premiéra kantáty *Světlo a sníh* od rodáka z Českých Budějovic Lukáše Sommera. Kantáta je napsaná pro sóla, sbor a orchestr. Vedle této skladby zazněla také *Česká mše vánoční* Jakuba Jana Ryby, která je tradičním programem předvánočních a vánočních koncertů.¹⁰²

Novoroční koncert se sólistkou brněnské Janáčkovy opery Janou Šrejmou Kačírkovou byl zvolen k oslavám 100. výročí založení Jihočeského divadla, kterého dosáhlo v roce 2019. Koncert se jmenoval *Sedm operních přání Jany Kačírkové do nového století*. Na koncertě vystoupili sólisté Jihočeského divadla, operní orchestr, ale také dětský pěvecký sbor Jitřenka.¹⁰³

V průběhu měsíce dubna se divadlo a především dílny kostýmů a krejčovské dílny zapojily do šití roušek. Akce byla zaštitěna městem České Budějovice a s pomocí krizového štábu byly roušky dále distribuovány. Taktéž díky nepříznivé situaci se vedení divadla rozhodlo pro rekonstrukci Otáčivého hlediště. Rozhodnutí bylo přijato radou města České Budějovice a vedením divadla 6. 4. 2020. Tato práce byla naplánovaná tak, aby nebyla nijak ohrožena následující divadelní sezona 2021/2022.¹⁰⁴

Z důvodu zavedení epidemiologických zásad proti infekčnímu onemocnění Covid-19 se zrušily jak plánované premiéry například opery *Wintonův vlak* od skladatele Maria de Rose, tak tradiční koncerty – *Velikonoční koncert*, který byl plánován na 19. 4. 2020 v katedrále Obětování Panny Marie v Českých Budějovicích, koncert věnovaný Giuseppe

¹⁰¹ PRŮDEK, Lukáš a VARECHA, Gustav. Jihočeské divadlo, p. o.: *Rozbor činnosti a hospodaření za rok 2019*. Online. 2020, roč. 2019. České Budějovice, 2020. Dostupné z:

https://drive.google.com/file/d/17iCuGFllcUsjebWa6hEn1hpgjyD4ht_R/view. [cit. 2024-03-27].

¹⁰² PRŮDEK, Lukáš a VARECHA, Gustav. Jihočeské divadlo, p. o.: *Rozbor činnosti a hospodaření za rok 2019*. Online. 2020, roč. 2019. České Budějovice, 2020. Dostupné z:

https://drive.google.com/file/d/17iCuGFllcUsjebWa6hEn1hpgjyD4ht_R/view. [cit. 2024-03-27].

¹⁰³ PRŮDEK, Lukáš a VARECHA, Gustav. Jihočeské divadlo, p. o.: *Rozbor činnosti a hospodaření za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. České Budějovice, 2021. Dostupné z:

https://drive.google.com/file/d/1_T6nmFbecrT9TreJxA9f2231ftrIO4xl/view. [cit. 2024-03-27].

¹⁰⁴ PRŮDEK, Lukáš a VARECHA, Gustav. Jihočeské divadlo, p. o.: *Rozbor činnosti a hospodaření za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. České Budějovice, 2021. Dostupné z:

https://drive.google.com/file/d/1_T6nmFbecrT9TreJxA9f2231ftrIO4xl/view. [cit. 2024-03-27].

Verdimu a jeho dílu *Messa Da Requiem*, které mělo proběhnout v katedrále sv. Mikuláše v Českých Budějovicích dne 31. 1. 2020, nebo *Adventní koncert*, který měl proběhnout 29. 11. 2020 v budově Jihočeského divadla a *Vánoční koncert* opery Jihočeského divadla, který se měl uskutečnit v termínech 21. 12. 2020 a 26. 12. 2020 v katedrále sv. Mikuláše v Českých Budějovicích.¹⁰⁵

Divadlo také v rámci omezeného divadelního provozu zaktivizovalo všechny své síly na sociální sítích. Zapojilo se do vysílání představení na kanále Mall.tv. Divadlo odvysílalo celkem 6 představení, z toho byla věnována opeře 2 vysílání. 15. 5. 2020 bylo představeno hudební drama *Její pastorkyňa* od Leoše Janáčka a 29. 5. 2020 bylo představeno operní drama *Trubadír* od Giuseppe Verdiho.¹⁰⁶ V rámci vysílání 6 představení na stanici Mall.tv byla spuštěna také příspěvková akce na stránce Donio, kde se vybralo celkem 26950,- Kč.¹⁰⁷

V rámci facebookové stránky *Jihočeské divadlo/Balet, Činohra, Malé divadlo, Opera* byly divákům a fanouškům divadla předváděny fotky a videa ze zkoušek na budoucí inscenace.

Orchestr Jihočeského divadla provedl 10. 3. 2021, 17. 3. 2021, 24. 3. 2021 a 31. 3. 2021 čtyři koncerty, které hrála především dechová sekce orchestru. Tyto koncerty byly věnovány duchovní přípravě na největší křesťanské svátky v roce, a to na Velikonoce. Koncerty byly hrány ze střechy českobudějovické radnice.¹⁰⁸ Koncerty měly pro šéfa opery Tomáše Ondřeje Pilaře velký význam a byly příjemným počinem pro navození atmosféry Velikonoc, jak mi prozradil v realizovaném rozhovoru.¹⁰⁹

Mezi další zajímavé projekty, kterým se jihočeská opera věnovala, byla oblast vzdělávací. Šéf opery Tomáš Ondřej Pilař si připravil vzdělávací kurz pro děti z 2. stupně základních škol. Tento kurz probíhal online a byl na objednávku. Online kurz dostal název

¹⁰⁵ PRŮDEK, Lukáš a VARECHA, Gustav. *Jihočeské divadlo, p. o.: Rozbor činnosti a hospodaření za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. České Budějovice, 2021. Dostupné z:

https://drive.google.com/file/d/1_T6nmFbecrT9TreJxA9f2231ftrIO4xl/view. [cit. 2024-03-27].

¹⁰⁶ I-DIVADLO.CZ. *Jihočeské divadlo na vlně on linu*. Online. 21.4.2020. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/zpravy/jihoceske-divadlo-na-vlne-on-linu>. [cit. 2024-03-27].

¹⁰⁷ PRŮDEK, Lukáš a VARECHA, Gustav. *Jihočeské divadlo, p. o.: Rozbor činnosti a hospodaření za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. České Budějovice, 2021. Dostupné z:

https://drive.google.com/file/d/1_T6nmFbecrT9TreJxA9f2231ftrIO4xl/view. [cit. 2024-03-27].

¹⁰⁸ PRŮDEK, Lukáš a VARECHA, Gustav. *Jihočeské divadlo, p. o.: Rozbor činnosti a hospodaření za rok 2021*. Online. 2022, roč. 2021. České Budějovice, 2022. Dostupné z:

<https://drive.google.com/file/d/1T6mSmaQIM5oEkERx4--hLFMKEa6yV-pm/view>. [cit. 2024-03-27].

¹⁰⁹ PILAŘ, Tomáš Ondřej. *Ústní sdělení*. 15. 3. 2024. Znojmo.

*Úča musí pryč aneb bereme to za učitelky.*¹¹⁰ První vysílání proběhlo 31. 3. 2021. Při objednání kurzů si objednavatel vybral tematiku, na kterou byl kurz zaměřen. Na výběr byla celkem tři témata: *O čem se nedá mluvit, o tom se musí zpívat, Malá země, velcí muzikanti* a *Jak vznikla opera*. Témata byla řazena i podle toho, jestli děti někdy viděly či někdy něco slyšely o opeře. První z nich *O čem se nedá mluvit, o tom se musí zpívat* bylo téma zaměřené na samotné představení opery, jaké má části a jak si správně vybrat titul, na který se jít zrovna podívat, aby se dětem líbil. Druhý online kurz s názvem *Malá země, velcí muzikanti* byl zaměřen na autory z českých zemí. Děti se seznámily s operním dílem Antonína Dvořáka, Bedřicha Smetany, Leoše Janáčka či Bohuslava Martinů. „*Během hodinového povídání o tom, v čem vás jejich díla můžou bavit, se mimo jiné dozvíte, že Prodaná nevěsta vznikla omylem, že jedna z Janáčkových oper by se dnes mohla jmenovat „Žitkovské bohyně“, a že Dvořák napsal jednu operu dvakrát.*“¹¹¹ Poslední z edukačních programů – *Jak vznikla opera* byl kurz, kde se studenti dozvěděli historii opery a bylo jim především vysvětleno, jak fungovala opera v období baroka.¹¹²

Mezi nejvýraznější akce a projekty, do kterých se jihočeský operní soubor zapojil, patřilo *Léto s Jihočeským divadlem*, jehož součástí byl program *Jihočeské divadlo venku*. V rámci této akce zaznělo představení *Prodaná nevěsta* v režii Tomáše Ondřeje Pilaře, které bylo zasazeno do idylického jihočeského prostředí na náves v Holašovicích. Inscenace se hrála 16. 7. 2021 a 17. 7. 2021.¹¹³ Inscenaci režisér promyslel do nejmenších detailů, kdy do scény zakomponoval jihočeské kroje, které navazují na vesnický charakter Holašovic. Jak píše hudební kritik Jiří Fuchs: „*Výborná inscenace v režijním uchopení. Působila neobyčejně divadelně přesvědčivě svým dynamismem, vzácnou celkovou spontaneitou, přirozeně vytvářeným humorem. Jak jsem již naznačil v textu, dlouho nepamatuji, že by se publikum tak živě na opeře bavilo situačním humorem. Smetana to vyhrál na plné čáře, prokázal, jak je živý a aktuální, když se takhle – bez zbytečných a nelogických*

¹¹⁰ PRŮDEK, Lukáš a VARECHA, Gustav. *Jihočeské divadlo, p. o.: Rozbor činnosti a hospodaření za rok 2021*. Online. 2022, roč. 2021. České Budějovice, 2022. Dostupné z:

<https://drive.google.com/file/d/1T6mSmaQIM5oEkERx4--hLFMKEa6yV-pm/view>. [cit. 2024-03-27].

¹¹¹ JIHOČESKÉ DIVADLO. *Úča musí pryč aneb bereme to za učitelky*. Online. 2021, 2024. Dostupné z: <https://www.jihoceskedivadlo.cz/porad/2497-uca-musi-pryc-aneb-bereme-to-za-ucitelky>. [cit. 2024-03-27].

¹¹² JIHOČESKÉ DIVADLO. *Úča musí pryč aneb bereme to za učitelky*. Online. 2021, 2024. Dostupné z: <https://www.jihoceskedivadlo.cz/porad/2497-uca-musi-pryc-aneb-bereme-to-za-ucitelky>. [cit. 2024-03-27].

¹¹³ PRŮDEK, Lukáš a VARECHA, Gustav. *Jihočeské divadlo, p. o.: Rozbor činnosti a hospodaření za rok 2021*. Online. 2022, roč. 2021. České Budějovice, 2022. Dostupné z:

<https://drive.google.com/file/d/1T6mSmaQIM5oEkERx4--hLFMKEa6yV-pm/view>. [cit. 2024-03-27].

*experimentů – dovede interpretovat.*¹¹⁴ Znamením toho, že tato inscenace a nápad hrát *Prodanou nevěstu* v Holašovicích má úžasné ohlasy je fakt, že byla zařazena v následující divadelní sezoně 2021/2022 na program projektu Léto s Jihočeským divadlem. Druhá inscenace, která byla zařazena do projektu Léto s Jihočeským divadlem, byla inscenace *Nabucco* od skladatele Giuseppe Verdiho, kterou uvedli 23. 7. 2021 a 24. 7. 2021 na zámku Blatná.¹¹⁵ Byla to jedna z dalších velice povedených inscenací, kde se mohli umělci předvést naplno před diváky po dlouhé covidové pauze. Nepatřilo to mezi nejtradičtější místa, jak uvádí režisér Tomáš Ondřej Pilař v rozhovoru: „*Celá práce pod širým nebem je obrovské dobrodružství, které nejde nemilovat. Máme bezprostřední kontakt s diváky a neodděluje nás orchestrístě. Zároveň při ztvárnění pomáhá ta atmosféra a prostředí. Hraje se na obrovských vzdálenostech. Herci přichází na scénu i 200 metrů, je tak potřeba lehké přizvučení. Jsou to aspekty, které představují výzvu, ale nejde to nemilovat. Pracovat na něčem takovém je strhující. Rádi pak překonáme veškerá úskalí, která to přináší.*“¹¹⁶ Touto inscenací završili celou sezonu 2020/2021.

Jihočeské divadlo	<i>Turandot</i>	02.08.2019
	<i>Dalibor</i>	12.09.2019
	<i>Nabucco</i>	01.02.2020
	<i>Tajemství</i>	06.03.2020
	<i>Evžen Oněgin</i>	01.10.2021
	<i>Così fan tutte</i>	14.10.2021

Tabulka 6. Jihočeské divadlo – přehled premiér v sezonách 2019/2020 a 2020/2021

Divadlo v Českých Budějovicích vynikalo v rámci republiky zejména svými edukativními programy šéfa opery Tomáše Ondřeje Pilaře, které byly realizovány v rámci online platformem a distančních výuk nejen z okolí, ale i z celé republiky. Oproti tomu aktivita na sociálních sítích byla podobná jako v Plzni. Divadlo v letních měsících výrazně využilo otáčivého hlediště v Českém Krumlově. Dále využilo památky UNESCO Holašovice, kde samotná náves tvoří kulisy k opeře *Prodaná nevěsta*. Obecně ale byla produkce Jihočeského divadla spíše regionální, čemuž odpovídaly i doprovodné akce (například živá

¹¹⁴ FUCHS, Jiří. *Prodaná nevěsta v Holašovicích svým vtípem odradila i špatné počasí*. Online. 2022, 2024. Dostupné z: <https://www.jihoceskedivadlo.cz/porad/2497-uca-musi-pryc-aneb-bereme-to-za-ucitelky>. [cit. 2024-03-27].

¹¹⁵ PRŮDEK, Lukáš a VARECHA, Gustav. *Jihočeské divadlo, p. o.: Rozbor činnosti a hospodaření za rok 2021*. Online. 2022, roč. 2021. České Budějovice, 2022. Dostupné z: <https://drive.google.com/file/d/1T6mSmaQIM5oEkERx4--hLFMKEa6yV-pm/view>. [cit. 2024-03-27].

¹¹⁶ BUDĚJOVICKÁ DRBNA. *Slavná opera Nabucco si v podání Jihočeského divadla podmaní zámek Blatná*. Online. 2021, 2024. Dostupné z: https://budejicka.drba.cz/zpravy/kultura/31790-slavna-opera-nabucco-si-v-podani-jihoceskeho-divadla-podmani-zamek-blatna.html?utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=sekce-z-internetu. [cit. 2024-03-27].

hudba v Českých Budějovicích, produkce představení v historických památkových objektech Jihočeského kraje). Právě tímto výrazným regionálním zaměřením se Jihočeské divadlo specifikovalo v rámci covidových aktivit napříč Českou republikou.

3.6 Divadlo Františka Xavera Šaldy Liberec

Soubor opery divadla Františka Xavera Šaldy v Liberci se skládá z orchestru, sboru a sólistů. Stálý kmenový ansámbl 5 sólistů tvoří: Livia Obručník Vénosová (soprán), Věra Poláchová (soprán), Petra Vondrová (mezzosoprán), Sergey Kostov (tenor) a Dušan Růžička (tenor).¹¹⁷ Šéfkou opery byla Linda Hejlová Keprtová, která funkci šéfky souboru započala v roce 2016 a od roku 2022 se stala ředitelkou divadla.¹¹⁸

Pro Liberecké divadlo začala divadelní sezona 2019/2020 později, a to z důvodu opravy topení a vzduchotechniky v historické budově divadla. Rekonstrukce započala v červnu 2019 a skončila v říjnu 2019, z toho důvodu mohla sezona začít až od 1. 11. 2019.

Divadelní sezonu zahájily *Příhody lišky Bystroušky* od Leoše Janáčka. Premiéra proběhla 20. 12. 2019. Hudební nastudování měl v gesci Martin Doubravský a o režii se postarala Linda Keprtová.¹¹⁹ Druhým operním titulem v divadelní sezoně 2019/2020 byl Mozartův *Don Giovanni*, k jehož prvnímu uvedení došlo 6. 3. 2020 v hudebním nastudování Stanislava Vavříčka a režijním pojetí Dorotty Szalman. Třetí inscenací byla opera *Lovci perel* od George Bizeta. Premiéra se uskutečnila na samotném konci divadelní sezony, a to 21. 8. 2020. Operu hudebně nastudoval Martin Doubravský a režie se ujala Ladislava Košíková.¹²⁰

Divadelní sezonu 2020/2021 odstartoval soubor opery operním titulem *Jakobín* od českého skladatele Antonína Dvořáka. Premiéra proběhla 25. 9. 2020. Hudebního nastudování se ujal Martin Doubravský a režii si vzala na starost Kateřina Dušková. Druhý

¹¹⁷ DIVADLO F. X. ŠALDY. *Opera*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.saldovo-divadlo.cz/opera>. [cit. 2024-03-27].

¹¹⁸ DIVADLO F. X. ŠALDY. *Linda Hejlová Keprtová*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.saldovo-divadlo.cz/lide/detail/r/keprtova-linda>. [cit. 2024-03-27].

¹¹⁹ LEVKO, Jarmila. *Rozbor činnosti a hospodaření 2019: Divadlo F. X. Šaldy*. Online. 2020, roč. 2019. Liberec, 2020. Dostupné z: https://www.saldovo-divadlo.cz/IS/pu_data/send_files/File/saldovo_divadlo_cz/VEREJNE_INFORMACE/rozbor_hospodaeni_2019.pdf. [cit. 2024-03-27].

¹²⁰ LEVKO, Jarmila. *Rozbor činnosti a hospodaření 2020: Divadlo F. X. Šaldy*. Online. 2021, roč. 2020. Liberec, 2021. Dostupné z: https://www.saldovo-divadlo.cz/IS/pu_data/send_files/File/saldovo_divadlo_cz/rozbor2020_final.pdf. [cit. 2024-03-27].

titul byl *Dcera pluku* od Gaetana Donizettiho. Premiéra se uskutečnila 28. 5. 2021, hudebního nastudování se ujal Miloslav Oswald v režii Tomáše Studeného.¹²¹

Kromě operních produkcí liberecká opera pravidelně realizuje i symfonické koncerty. V sezoně 2019/2020 byl uveden koncert 6. 10. a 7. 10. 2019 v Malém divadle. V programu zazněly skladby *Koncert pro housle a orchestr e moll, op. 64* od Felixe Mendelssohna–Bartholdyho, *Předehra k opeře Dráteník* od Františka Škroupa a od Ludwiga van Beethovena *Symfonie č. 2 D dur*. Sólistou na housle se představil Daniel Matejča a celý program řídil Josef Kurfiřt. 2. 11. a 9. 11. 2019 byl uveden koncert Operní gala v Šaldově divadle a jako sólisté se představili Věra Poláchová, Livia Obručník Vénosová a Sergey Kostov. Jako host vystoupil basista Luděk Vele. Celý program nastudoval divadelní orchestr pod vedením Martina Doubravského.¹²² Symfonický koncert s názvem Symfonické básně Antonína Dvořáka se uskutečnil 4. 2. 2020 v Šaldově divadle. Na programu zazněly symfonické básně od A. Dvořáka, a to konkrétně *Vodník op. 107*, *Holoubek op. 110*, *Polednice op. 108* a *Zlatý kolovrat op. 109* pod vedením dirigenta Marka Šedivého.¹²³ Další symfonické koncerty byly bohužel kvůli pandemii Covid-19 odsunuty, a to až na divadelní sezonu 2021/2022.

Další významnou položkou umělecké činnosti operního souboru Divadla F. X. Šaldy je zájezdní činnost. Pro operní sezonu 2019/2020 bylo představení *Rock symphony*, kterého se účastnil pouze operní orchestr a koncert se uskutečnil v Kladně 6. 9. 2019. Mezi další inscenace toho roku patřil *Divotvorný hrnec*, se kterým bylo liberecké divadlo 18. 9. 2019 v Jablonci nad Nisou a 8. 10. 2019 v Děčíně.¹²⁴ Žánrově odlišnou inscenaci představili 21. 1. 2020 v Praze. Jednalo se o operu *Francesca da Rimini, Lakomý rytíř*. Další zájezdní přestavení se uskutečnilo v Hradci Králové 9. 2. 2020 s představením *La Cenerentola*

¹²¹ LEVKO, Jarmila. *Rozbor činnosti a hospodaření 2021: Divadlo F. X. Šaldy*. Online. 2022, roč. 2021. Liberec, 2022. Dostupné z: https://www.saldovo-divadlo.cz/IS/pu_data/send_files/File/saldovo_divadlo_cz/DFX_rozbor_2021.pdf. [cit. 2024-03-27].

¹²² LEVKO, Jarmila. *Rozbor činnosti a hospodaření 2019: Divadlo F. X. Šaldy*. Online. 2020, roč. 2019. Liberec, 2020. Dostupné z: https://www.saldovo-divadlo.cz/IS/pu_data/send_files/File/saldovo_divadlo_cz/VEREJNE_INFORMACE/rozbor_hospodaeni_2019.pdf. [cit. 2024-03-27].

¹²³ LEVKO, Jarmila. *Rozbor činnosti a hospodaření 2020: Divadlo F. X. Šaldy*. Online. 2021, roč. 2020. Liberec, 2021. Dostupné z: https://www.saldovo-divadlo.cz/IS/pu_data/send_files/File/saldovo_divadlo_cz/rozbor2020_final.pdf. [cit. 2024-03-27].

¹²⁴ LEVKO, Jarmila. *Rozbor činnosti a hospodaření 2019: Divadlo F. X. Šaldy*. Online. 2020, roč. 2019. Liberec, 2020. Dostupné z: https://www.saldovo-divadlo.cz/IS/pu_data/send_files/File/saldovo_divadlo_cz/VEREJNE_INFORMACE/rozbor_hospodaeni_2019.pdf. [cit. 2024-03-27].

(*Popelka*). Poslední zájezdní představení v sezoně 2019/2020 se konalo v Jindřichově Hradci dne 29. 8. 2020. Jednalo se o operu *Il Trovatore*.¹²⁵

V divadelní sezoně 2020/2021 operní soubor divadla F. X. Šaldy uvedl tři zájezdní představení, a to konkrétně představení *Rigoletto* v Kutné Hoře, které se uskutečnilo 19. 6. 2021. S představeními *My Fair Lady* 25. 6. 2021 a *Il Trovatore* 27. 6. 2021 divadlo vystoupilo v městě Locket.¹²⁶

Dalším programem, do kterého se zapojují všechny složky divadla je program pod názvem Mládež a kultura. Cílem programu je vytvořit co nejzajímavější nabídku kulturních akcí, představení určené také pro mateřské školy, základní školy, střední školy, a především pro rodiny s dětmi. „Cílem je poskytnout ucelenou a vyváženou nabídku kulturních a vzdělávacích programů vycházejících z potřeb škol v návaznosti na jejich osnovy, nabídku pracující systematicky s dětmi a mládeží od nejmenších až po studenty, v dlouhodobém horizontu u nich rozvíjet vztah ke kulturním hodnotám. Sloužit k rozvoji estetiky, morálky a vzdělávání nejen v uměleckých oborech.“¹²⁷ S tímto programem je velice úzce spojen i program *Vzdělávací program Divadla F. X. Šaldy pro školy v celém regionu*, tento vzdělávací program je pod záštitou Libereckého kraje. Tato představení nejsou na klasickém repertoáru divadla, ale jsou to edukační představení, která jsou nabídnuta školám a učitelům. Ke každému představení má divadlo připraveno i výukové pracovní listy. Představení se odehrávají v Šaldově divadle, ale také v Malém divadle. Asi nejúspěšnější představení bylo s názvem *Opera? Opera!* které vidělo celkem 656 diváků. Celkem má divadlo k dispozici 16 edukačních titulů, které navštívilo celkem 4830 mladých diváků. Tento statistický údaj mapuje celý kalendářní rok 2019.¹²⁸

¹²⁵ LEVKO, Jarmila. *Rozbor činnosti a hospodaření 2020: Divadlo F. X. Šaldy*. Online. 2021, roč. 2020. Liberec, 2021. Dostupné z: https://www.saldovo-divadlo.cz/IS/pu_data/send_files/File/saldovo_divadlo_cz/rozbor2020_final.pdf. [cit. 2024-03-27].

¹²⁶ LEVKO, Jarmila. *Rozbor činnosti a hospodaření 2021: Divadlo F. X. Šaldy*. Online. 2022, roč. 2021. Liberec, 2022. Dostupné z: https://www.saldovo-divadlo.cz/IS/pu_data/send_files/File/saldovo_divadlo_cz/DFX_rozbor_2021.pdf. [cit. 2024-03-27].

¹²⁷ LEVKO, Jarmila. *Rozbor činnosti a hospodaření 2019: Divadlo F. X. Šaldy*. Online. 2020, roč. 2019. Liberec, 2020. Dostupné z: https://www.saldovo-divadlo.cz/IS/pu_data/send_files/File/saldovo_divadlo_cz/VEREJNE_INFORMACE/rozbor_hospodaeni_2019.pdf. [cit. 2024-03-27].

¹²⁸ LEVKO, Jarmila. *Rozbor činnosti a hospodaření 2019: Divadlo F. X. Šaldy*. Online. 2020, roč. 2019. Liberec, 2020. Dostupné z: https://www.saldovo-divadlo.cz/IS/pu_data/send_files/File/saldovo_divadlo_cz/VEREJNE_INFORMACE/rozbor_hospodaeni_2019.pdf. [cit. 2024-03-27].

Liberecká operní karanténa. Tento pořad byl odvysílán online přes platformu YouTube a premiéra byla 1. 5. 2020.¹²⁹ Celý program je velice sarkastický a ukazuje situaci, která vládla v období vzniku a natočení. Ukazuje, co se dalo za daných opatření dělat. Například Leporello z opery *Don Giovanni* prosí, aby karanténa co nejdříve skončila, nebo Dvě vdovy Karolína a Anežka v duetu „Rozhodnuto uzavřeno“ šijí roušky anebo v duetu Jeníka a Mařenky z opery *Prodaná nevěsta* hlavní protagonisté jezdí na kolečkových bruslích a ukazují určitou bizarnost, kdy divadla byla uzavřena a sportovní centra opět otevřena.¹³⁰

V rámci adventní doby si operní soubor připravil několik koncertů. První adventní koncert byl odvysílán pod názvem *Kdyby čtyři klarinety*. Koncert měl svou premiéru 6. 12. 2020 prostřednictvím YouTube kanálu libereckého divadla. Tento koncert byl inspirován skladbami od období baroka až po současnost. Nechyběly úryvky z operních titulů, které měla liberecká opera v roce 2020 na svém repertoáru. Všechny skladby byly upraveny pro klarinetový kvartet. Členové klarinetového kvartetu byli hráči z operního orchestru: Kryštof Křemenák, Jan Patřík, Graziano Sanvito a Aleš Trdlík.¹³¹

Dalším adventním počinem byl koncert pod názvem *Jen ve zpěvu... (a hraní) ...jsme našli sladkou úlevu*, který si připravila opera. Koncert měl svou premiéru 20. 12. 2020 opět na internetovém kanálu YouTube. V programu vystoupili sólisté operního souboru: Věra Poláchová, Blanka Černá, Sergey Kostov, Josef Kovačič a Dušan Růžička. O klavírní doprovod se postarala Maxima Biriucova a harfový doprovod obstarala Markéta Doubravská. Zazněly známé skladby od Césara Franka, Charlese Gounoda či Giulia Cacciniho a Vladimira Vavilova.¹³²

Sólisté a členové orchestru operního souboru Divadla F. X. Šaldy se také účastnili svátku 17. 11. 2020, kdy interpretovali státní hymnu k oslavám Dne boje za svobodu a demokracii.¹³³

¹²⁹ *Liberecká operní karanténa* [@Divadlo F. X. Šaldy Liberec]. Online. 2020, 1. 5. 2020. Dostupné z: YouTube, https://www.youtube.com/watch?v=MWzBUxJB_WI. [cit. 2024-03-27].

¹³⁰ LEVKO, Jarmila. *Rozbor činnosti a hospodaření 2020: Divadlo F. X. Šaldy*. Online. 2021, roč. 2020. Liberec, 2021. Dostupné z: https://www.saldovo-divadlo.cz/IS/pu_data/send_files/File/saldovo_divadlo_cz/rozbor2020_final.pdf. [cit. 2024-03-27].

¹³¹ *Komorní koncert DFXŠ - "Kdyby 4 klarinety"* [@Divadlo F. X. Šaldy Liberec]. Online. 2020, 6. 12. 2020. Dostupné z: YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=E02JICPsj10>. [cit. 2024-03-27].

¹³² 4. *ADVENT KOMORNÍ KONCERT „Jen ve zpěvu (a hraní) jsme našli věčnou úlevu...“* [@Divadlo F. X. Šaldy Liberec]. Online. 2020, 20. 12. 2020. Dostupné z: YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=t7WQ4JTM9s>. [cit. 2024-03-27].

¹³³ LEVKO, Jarmila. *Rozbor činnosti a hospodaření 2020: Divadlo F. X. Šaldy*. Online. 2021, roč. 2020. Liberec, 2021. Dostupné z: https://www.saldovo-divadlo.cz/IS/pu_data/send_files/File/saldovo_divadlo_cz/rozbor2020_final.pdf. [cit. 2024-03-27].

Mezi velice netradiční projekt divadla se zařadilo nahrávání hudby pro animovaný film *Mlynář a mor*. Na tomto projektu se podíleli jen někteří hráči orchestru, a to jmenovitě Ištván Matejča, Olesija Voličková, Jan Basista Novotný a pěveckého partu se ujal sólista Josef Kovačič. Spolupráce na tomto projektu vznikla s animátorskou školou ve Zlíně.¹³⁴

Divadlo F. X. Šaldy Liberec	<i>Příhody lišky Bystroušky</i>	20.12.2019
	<i>Don Giovanni</i>	06.03.2020
	<i>Lovci perel</i>	21.08.2020
	<i>Jakobín</i>	25.09.2020
	<i>Dcera pluku</i>	28.05.2021

Tabulka 7. Divadlo F. X. Šaldy Liberec – přehled premiér v sezonách 2019/2020 a 2020/2021

Objektivně lze uvést, že libereckému divadlu pandemie Covid-19 nepřála nejvíc. Vlivem rekonstrukce zahajovalo sezonu 2019/2020 o měsíc později, což už tak způsobilo posun premiér na pozdější dobu. Nikdo však s celorepublikovou pandemií nepočítal v takovém rozsahu. Jedním z nejvýraznějších online počínů, kterým bylo liberecké divadlo signifikantní, se stal pořad *Liberecká operní karanténa* na YouTube. Cílem pořadu bylo slušnou formou parodovat vládní nařízení a omezení, týkající se pandemie Covid-19. Bohužel jejich další online aktivity nebyly příliš viditelné v rámci celorepublikového spektra.

3.7 Moravské divadlo Olomouc

Moravské divadlo Olomouc patří mezi neodmyslitelnou součást kulturního stánku v hanácké metropoli. Divadlo má celkem tři umělecké soubory, a to konkrétně činohru, balet a operu/operetu. Pod operu/operetu kromě sólistů dále spadá operní sbor a orchestr. K roku 2024 vede operní soubor Veronika Kos Loulová. Do této funkce nastoupila od sezony 2022/2023.¹³⁵ Pro diplomovou práci je ovšem důležitější její předchůdce, pan Miloslav Oswald, který byl šéfem opery od 1. 1. 2010 do 15. 6. 2022. Zároveň byl od roku 2002 do roku 2022 stálým dirigentem Moravského divadla.¹³⁶ V současné době (2024) má olomoucké divadlo celkem 11 kmenových sólistů: Helena Beránková (soprán),

¹³⁴ LEVKO, Jarmila. *Rozbor činnosti a hospodaření 2020: Divadlo F. X. Šaldy*. Online. 2021, roč. 2020. Liberec, 2021. Dostupné z: https://www.saldovo-divadlo.cz/IS/pu_data/send_files/File/saldovo_divadlo_cz/rozbor2020_final.pdf. [cit. 2024-03-27].

¹³⁵ MORAVSKÉ DIVADLO OLOMOUC. *Historie*. Online. 2024. Dostupné z: <https://moravskedivadlo.cz/cs/opera-a-opereta#historie>. [cit. 2024-03-27].

¹³⁶ OSWALD, Miroslav. *Miroslav Oswald – životopis*. Online. 2022. Dostupné z: https://www.culture.gov.sk/wp-content/uploads/2022/11/Zivotopis-uchadzaca_Oswald.pdf. [cit. 2024-03-27].

Radoslava Müller (soprán), Barbora Perná (soprán), Elena Prášilová Gazdíková (soprán), Lucie Skácelíková (soprán), Anna Moriová (mezzosoprán), Raman Hasymau (tenor), Jakub Rousek (tenor), Daniel Kfelíř (baryton), Martin Štolba (baryton) a Jiří Příbyl (bas). Šéfdirigentem opery je Petr Šumník.¹³⁷

Soubor opery a operety v Olomouci si pro diváky připravil na začátku divadelní sezony 2019/2020 několik premiér, a to konkrétně 13. 9. 2019 premiéru inscenace *Mamzelle Nitouche* od skladatele Florimonda Hervé. Následovala opera George Bizeta *Lovci perel* s premiérou 13. 12. 2019. Poslední premiéra v divadelní sezoně 2019/2020 byla opereta *Cornevillské zvonky* od Roberta Planquette, která měla premiéru 21. 2. 2020.¹³⁸ Divadelní sezona 2020/2021 měla být zahájena jedinou operou Ludwiga van Beethovena *Fidelio*. Původní datum premiéry bylo 5. 6. 2020, ale kvůli pandemii Covid-19 a s ní souvisejícím omezením byla přesunuta na termín 9. 10. 2020. Bohužel se tak stalo bez účasti diváků.¹³⁹ Inscenace byla uvedena v televizi Noe 24. 4. 2021.¹⁴⁰ Klasické premiéry s diváky v hledišti se Beethovenova opera dočkala až 24. 9. 2021. Sólista opery Jiří Příbyl si myslí, že uvést premiéru v televizi nebyl příliš šťastný nápad. Tímto záznamem se docílilo toho, že inscenace nebyla natolik navštěvována diváky po následném otevření divadla.¹⁴¹ Mezi plánovanými premiérami v sezoně byla dále opereta *Podskalák* od Františka Ferdinanda Šamberka a Karla Hašlera. Premiéra proběhla 25. 6. 2021 ve Smetanových sadech v Olomouci.¹⁴²

¹³⁷ MORAVSKÉ DIVADLO OLOMOUC. *Historie*. Online. 2024. Dostupné z: <https://moravskedivadlo.cz/cs/oper-a-opereta#historie>. [cit. 2024-03-27].

¹³⁸ MORAVSKÉ DIVADLO OLOMOUC. *Moravské divadlo Olomouc odhaluje trumfy. V příští sezoně se dočkáme Bizetovy a Beethovenovy opery, slavného romantického baletu, muzikálu podle filmu a dokonce jedné světové premiéry!*. Online. 2024. Dostupné z: <https://moravskedivadlo.cz/cs/clanky/tiskove-zpravy/moravske-divadlo-olomouc-odhaluje-trumfy-v-pristi-sezone-se-dockame-bizetovy-a-beethovenovy-opery-slavneho-romantického-baletu-muzikalu-podle-filmu-a-dokonce-jedne-svetove-premiery>. [cit. 2024-03-27].

¹³⁹ GERNEŠ, David. *Výroční zpráva o činnosti příspěvkové organizace Moravské divadlo Olomouc za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Olomouc, 2021. Dostupné z: https://moravskedivadlo.cz/media/65082ea42d166_vyrocní-zprava-o-cinnosti-mdo-za-rok-2020.pdf. [cit. 2024-03-27].

¹⁴⁰ NOE. *Ludwig van Beethoven: Fidelio: Moravské divadlo Olomouc*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.tvnoe.cz/porad/31341-ludwig-van-beethoven-fidelio-moravske-divadlo-olomouc>. [cit. 2024-03-27].

¹⁴¹ PŘIBYL, Jiří. *Ústní sdělení*. 19. 3. 2024. Olomouc.

¹⁴² GERNEŠ, David. *Výroční zpráva o činnosti příspěvkové organizace Moravské divadlo Olomouc za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Olomouc, 2021. Dostupné z: https://moravskedivadlo.cz/media/65082ea42d166_vyrocní-zprava-o-cinnosti-mdo-za-rok-2020.pdf. [cit. 2024-03-27].

V roce 2020 si divadlo připomínalo 100 let českého divadla v Olomouci. Tyto oslavy byly značně narušeny pandemií onemocnění Covid-19.¹⁴³ V rámci těchto oslav proběhl 19. 1. 2020 den otevřených dveří.¹⁴⁴ Divadlu se v rámci tohoto projektu podařilo zrestaurovat slavnostní oponu či vydat knihu k 100. výročí českého divadla v Olomouci.¹⁴⁵

Projekt Moravské divadelní léto byl také značnou mírou omezen díky pandemii Covid-19. Akce měla podle původních plánů proběhnout na Prozatímní scéně Výstaviště Flora Olomouc, bohužel se tak nemohlo stát. Počin se nakonec realizoval ve značně zmenšeném pojetí v termínu od 20. 8. 2020 do 27. 8. 2020 a to na Korunní pevnůstce v Olomouci, dále v Tovačově a Velké Bystřici. Celý projekt navštívilo přes 2300 posluchačů.¹⁴⁶

V rámci Kočování po Olomouckém kraji si sólisté a korepetitoři připravili koncerty, se kterými vyjížděli do vzdálenějších míst po celém olomouckém kraji. Všechny programy byly koncipovány pro domovy seniorů a většinou byly hrány v otevřených prostorech, a to kvůli potencionální hrozbě šíření nemoci Covid-19. Sólista Jiří Příbyl popisoval krásné pocity, když viděl seniory v domovech důchodců šťastné, že jim svým zpěvem s ostatními kolegy přinášel radost v tak nepříjemném období.¹⁴⁷

Koncerty pro seniory	
23.04.2020	Slavotín
28.04.2020	Olomouc Chválkovice
05.05.2020	Prostějov
11.05.2020	Štenberk
12.05.2020	Červenka
16.05.2020	Hranice
18.05.2020	Kokory

¹⁴³ GERNEŠ, David. *Výroční zpráva o činnosti příspěvkové organizace Moravské divadlo Olomouc za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Olomouc, 2021. Dostupné z: https://moravskedivadlo.cz/media/65082ea42d166_vyrocní-zpráva-o-cinnosti-mdo-za-rok-2020.pdf. [cit. 2024-03-27].

¹⁴⁴ MORAVSKÉ DIVADLO OLOMOUC. *Moravské divadlo Olomouc si v roce 2020 připomene 100 let od vzniku stálé české divadelní scény. Chystá kočování po kraji i letní prozatímní scénu*. Online. 2024. Dostupné z: <https://moravskedivadlo.cz/cs/clanky/tiskove-zpravy/moravske-divadlo-olomouc-si-v-roce-2020-pripomene-100-let-od-vzniku-stale-ceske-divadelni-sceny-chysta-kocovani-po-kraji-i-letni-prozatimni-scenu>. [cit. 2024-03-27].

¹⁴⁵ GERNEŠ, David. *Výroční zpráva o činnosti příspěvkové organizace Moravské divadlo Olomouc za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Olomouc, 2021. Dostupné z: https://moravskedivadlo.cz/media/65082ea42d166_vyrocní-zpráva-o-cinnosti-mdo-za-rok-2020.pdf. [cit. 2024-03-27].

¹⁴⁶ GERNEŠ, David. *Výroční zpráva o činnosti příspěvkové organizace Moravské divadlo Olomouc za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Olomouc, 2021. Dostupné z: https://moravskedivadlo.cz/media/65082ea42d166_vyrocní-zpráva-o-cinnosti-mdo-za-rok-2020.pdf. [cit. 2024-03-27].

¹⁴⁷ PŘIBYL, Jiří. *Ústní sdělení*. 19. 3. 2024. Olomouc.

19.05.2020	Soběsuky, Plumlov
20.05.2020	Šumperk
21.05.2020	Paseka
22.05.2020	Uničov
28.05.2020	Velká Bystřice
29.05.2020	Vrubá Voda
01.06.2020	Rokytnice u Přerova
04.06.2020	Horní Sukolom
09.06.2020	Slatinice
13.06.2020	Jeseník
20.06.2020	Velké Losiny

Tabulka 8. Koncerty pro seniory – místa konání¹⁴⁸

Další projekt z dob olomouckých covidových restrikcí byl Divadelní červen open – air v rozmezí od 30. 5. 2020 do 27. 6. 2020. Tento projekt byl situován na Korunní pevnůstku v Olomouci. Soubor opery a operety si připravil pohádku pro děti v rámci celého programu. Díky tomuto projektu mohli diváci zažít takzvané živé divadlo, a ne zprostředkované skrz televizní obrazovku.¹⁴⁹

Dne 17. 11. 2020 proběhl online koncert s názvem *Koncert plný energie*, na kterém se podílely všechny složky Moravského divadla Olomouc. Koncert vznikl za účelem podpory zdravotníků v nepříznivé situaci pandemie Covidu-19. celý koncert byl odvysílán na kanále Mall.tv a Rádio Haná,¹⁵⁰ ale také online přes platformu Facebook.¹⁵¹

Česká mše vánoční Jakuba Jana Ryby patří mezi klasické skladby patřící k tradicím českých Vánoc. Inscenace byla v režii Dagmar Hlubkové, inspirována lidovou hrou z *Komedie o hvězdě* od spisovatele Jana Kopeckého. Do závěru hrané inscenace byl

¹⁴⁸ GERNEŠ, David. *Výroční zpráva o činnosti příspěvkové organizace Moravské divadlo Olomouc za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Olomouc, 2021. Dostupné z: https://moravskedivadlo.cz/media/65082ea42d166_vyrocní-zpráva-o-cinnosti-mdo-za-rok-2020.pdf. [cit. 2024-03-27].

¹⁴⁹ GERNEŠ, David. *Výroční zpráva o činnosti příspěvkové organizace Moravské divadlo Olomouc za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Olomouc, 2021. Dostupné z: https://moravskedivadlo.cz/media/65082ea42d166_vyrocní-zpráva-o-cinnosti-mdo-za-rok-2020.pdf. [cit. 2024-03-27].

¹⁵⁰ FALTYSOVÁ, Adéla. *Tip na úterý 17. listopadu: Koncert plný energie*. Online. 2024. Dostupné z: <https://olomoucky.denik.cz/volny-cas/tip-na-utery-17-listopadu-koncert-plny-energie-20201116.html>. [cit. 2024-03-27].

¹⁵¹ MORAVSKÉ DIVADLO OLOMOUC. *Moravské divadlo Olomouc si v roce 2020 připomene 100 let od vzniku stále české divadelní scény. Chystá kočování po kraji i letní prozatímní scénu*. Online. 2024. Dostupné z: <https://moravskedivadlo.cz/cs/clanky/napsali-o-nas/moravske-divadlo-olomouc-chysta-na-svatek-koncert-pro-zdravotniky>. [cit. 2024-03-27].

zakomponován samotný betlém.¹⁵² Česká mše vánoční byla odvysílána přes kanál Mall.tv dne 23. 12. 2020.¹⁵³

I rok 2021 se nesl ve velice podobném stylu, jako druhá polovina roku 2020. Soubor opery a operety olomouckého divadla se nadále snažil zaujmout diváky i v domácím prostředí. Dne 21. 1. 2021 proběhl koncert k oslavě narozenin W. A. Mozarta, který byl vysílán online přes YouTube kanál a na webových stránkách divadla. Na koncertě vystoupili sólisté opery Lea Vítková, Elena Prášilová Gazdíková, Barbara Sabella, Lucie Skácelíková, Radoslava Müller, Barbora Řeřichová, Helena Beránková, Jiří Příbyl, David Szendiuch, Milan Vlček a Martin Štolba.¹⁵⁴ V rámci koncertu zazněly úryvky z oper *La clemenza di Tito*, *Únos ze Serailu*, *Idomeneo*, *Don Giovanni*, *Così fan tutte*, *Figarova svatba* a *Kouzelná flétna*. Celý koncert byl za doprovodu klavíru, za který usedly Lucie Kaucká a Milada Jedličková.¹⁵⁵

V měsíci květnu umělci navázali na listopadový koncert z roku 2020 pod názvem *Koncert plný energie*, a to tím způsobem, že sólisté souboru opery a operety zazpívali populární písně živě. Bylo to pro zdravotníky z olomouckých nemocnic. Tento koncert proběhl 29. 5. 2021 v rámci programu Moravské divadlo na Floře.¹⁵⁶

Moravské divadlo Olomouc	<i>Manzelle Nitouche</i>	13.09.2019
	<i>Lovci perel</i>	13.12.2019
	<i>Cornevillské zvonky</i>	21.02.2020
	<i>Fidelio</i>	09.10.2020
	<i>Podskalák</i>	25.06.2021

Tabulka 9. Moravské divadlo Olomouc – přehled premiér v sezonách 2019/2020 a 2020/2021

Moravské divadlo Olomouc nebylo ve svých covidových aktivitách systematické. V rámci online vysílání chyběla divadlu dlouhodobá dramaturgie, a proto vysílalo jen

¹⁵² MORAVSKÉ DIVADLO OLOMOUC. *Česká mše vánoční*. Online. 2024. Dostupné z: <https://moravskedivadlo.cz/cs/opera-a-opereta/inscenace/ceska-mse-vanocni>. [cit. 2024-03-27].

¹⁵³ GERNEŠ, David. *Výroční zpráva o činnosti příspěvkové organizace Moravské divadlo Olomouc za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Olomouc, 2021. Dostupné z: https://moravskedivadlo.cz/media/65082ea42d166_vyrocní-zpráva-o-cinnosti-mdo-za-rok-2020.pdf. [cit. 2024-03-27].

¹⁵⁴ OPERA PLUS. *Moravské divadlo oslaví výročí Mozartova narození a genialitu jeho hudby*. Online. 2024. Dostupné z: <https://operaplus.cz/moravske-divadlo-oslavi-vyroci-mozartova-narozeni-a-genialitu-jeho-hudby/>. [cit. 2024-03-27].

¹⁵⁵ OPERA PLUS. *Moravské divadlo oslaví výročí Mozartova narození a genialitu jeho hudby*. Online. 2024. Dostupné z: <https://operaplus.cz/moravske-divadlo-oslavi-vyroci-mozartova-narozeni-a-genialitu-jeho-hudby/>. [cit. 2024-03-27].

¹⁵⁶ GERNEŠ, David. *Výroční zpráva o činnosti příspěvkové organizace Moravské divadlo Olomouc za rok 2021*. Online. 2022, roč. 2021. Olomouc, 2022. Dostupné z: https://moravskedivadlo.cz/media/65082ea3c26d1_vyrocní-zpráva-o-cinnosti-mdo-za-rok-2021.pdf. [cit. 2024-03-27].

náhodné video spoty na svých facebookových stránkách. V porovnání například se Slezským divadlem v Opavě tak olomoucká online produkce postrádala jakoukoliv kontinuitu. V rámci letního období však divadlo naopak využilo potenciálu svého města a letní scény Výstaviště Flóra Olomouc v rámci akce Moravské divadelní léto. Olomoucké divadlo se svými sólisty objelo celý Olomoucký kraj, kde navštívili domovy seniorů, což byl dle mého názoru celostátní unikát.

3.8 Slezské divadlo Opava

Slezské divadlo Opava patří mezi regionální operní scény v České republice zahrnující tři základní složky souborů, a to konkrétně soubor baletu, soubor činohry a soubor opery. Pod soubor opery spadá divadelní orchestr, sbor a sólisté. Sólistů je k březnu 2024 celkem 5, a to konkrétně: Katarína Jorda-Kramolišová (soprán), Zdeněk Kapl (baryton), Tereza Kavecká (soprán), Juraj Nociar (tenor) a Alexander Vovk (baryton). Divadlo vedl v sezonách 2019/2020 a 2020/2021 ředitel Ilja Racek ml. Na počátku divadelní sezony 2019/2020 rezignoval na svůj post dosavadní šéf opery Lubor Cukr, kterého dočasně zastoupila režisérka a dramaturgyně opery Jana Andělová Pletichová. Po výběrovém řízení se ujal vedení opery šéfdirigent Vojtěch Bernovský Spurný. Rok 2019 popsal ředitel divadla následovně: „*Rok 2019 potvrdil delší trend posledních let, že Slezské divadlo v Opavě, přes srovnatelně menší prostředky minimálně v rámci republiky, dokáže díky talentu a pracovitosti svých zaměstnanců vytvářet kvalitní a konkurenceschopné inscenace v obou našich souborech. O tom svědčí i zájem o spolupráci jak z uměleckých kruhů v republice, tak ze zahraničí.*“¹⁵⁷ Tento úryvek upozorňuje na skutečnost, že divadlo doposud spolupracovalo jak s tuzemskými, tak zahraničními sólisty a institucemi. Tvrzení dokládá např. spolupráce s Itálií, Řeckem a Rumunskem v rámci projektu *Let's sing Oratorio Music*, který měl být proveden v divadelní sezoně 2020/2021 v rámci grantu Creative Europe. Původně se tak mělo stát již v roce 2019.¹⁵⁸ Projekt se vlivem pandemie Covidu-19 posunul

¹⁵⁷ ŠTENCLOVÁ, Jarmila. *Slezské divadlo Opava Výroční zpráva 2019*. Online. Opava, 2020. Dostupné z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/08/vyrocn_zprava_sdo_2019-2.pdf. [cit. 2024-01-06].

¹⁵⁸ ŠTENCLOVÁ, Jarmila. *Slezské divadlo Opava Výroční zpráva 2019*. Online. Opava, 2020. Dostupné z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/08/vyrocn_zprava_sdo_2019-2.pdf. [cit. 2024-01-06].

až na divadelní sezonu 2021/2022, kdy bylo *Stvoření světa* od Josepha Haydna uvedeno 5. 12. 2021.¹⁵⁹

V divadelní sezoně 2019/2020 došlo k premiéře operety *Mamzelle Nitouche* od skladatele Florimonda Hervé v režii Dominika Beneše. Premiéra proběhla 13. 10. 2019. Následovala inscenace opery Giuseppe Verdiho *La traviata* v režijním pojetí Jany Andělové Pletichové (premiéra 15. 12. 2019).¹⁶⁰ Opera o kurtizáně, napsaná na námět Dumasova románu *Dáma s kaméliemi*, sklidila velký úspěch u Herecké asociace, kdy komise nominovala na Cenu Thálie Janu Siberu za roli Violetty Valéry a Pavla Klečku za roli Giorgio Germonta. Poslední operní titul, který měl premiéru v kamenném divadle, byla komická opera W. A. Mozarta *Figarova svatba* 23. 2. 2020. Režijního nastudování se chopila Jana Andělová Pletichová. Tato inscenace sklidila velký úspěch nejen z řad diváků, ale také z řad porotců Herecké asociace. Na Cenu Thálie byli nominováni například: Jaromír Nosek jako Figaro, Markéta Böhmová Kloudová jako Hraběnka a Lukáš Zeman jako Hrabě Almaviva, který jako jediný nominaci proměnil.¹⁶¹

Bohužel následoval osudný rok 2020, kdy v celém světě včetně České republiky vypukla pandemie virového onemocnění Covid-19. Značné restriktce, které byly vydány Vládou a Ministerstvem zdravotnictví České republiky (dále MZ ČR) ovlivnily i chod Slezského divadla v Opavě. V oficiálním vyjádření pana ředitele Racka zazněla tato slova: „*Rok 2020 vstoupí do historie nejen Slezského divadla Opava jako zcela mimořádný. Po dvou standartních měsících naší činnosti vypukla pandemie Covid-19, která převrátila divadelní život naruby. Mezi vládní opatření zamezující šíření nákazy patřilo uzavření divadel pro veřejnost a od té doby se naše činnost ubírala dvěma směry. Prvním úkolem bylo hygienické zabezpečení interního provozu a zajištění co nejméně rizikového prostředí pro naše zaměstnance.*“¹⁶² S tímto opatřením se také divadlo zapojilo do boje proti Covid-19 tím, že začalo šít roušky, neboť na jaře 2020 byl vyhlášen nedostatek roušek v celé České republice. Do tohoto počínu se zapojili zaměstnanci z krejčověn, ale i další zaměstnanci divadla, kteří šili roušky nejen pro využití divadla, ale také pro další instituce

¹⁵⁹ REICHELOVÁ, Jana. *Slezské divadlo Opava Výroční zpráva 2021*. Online. Opava, 2022. Dostupné z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/08/vyrocní_zprava_sdo_2021.pdf. [cit. 2024-01-07].

¹⁶⁰ ŠTENCLOVÁ, Jarmila. *Slezské divadlo Opava Výroční zpráva 2019*. Online. Opava, 2020. Dostupné z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/08/vyrocn_zprava_sdo_2019-2.pdf. [cit. 2024-01-06].

¹⁶¹ ŠTENCLOVÁ, Jana. *Slezské divadlo Opava Výroční zpráva 2020*. Online. Opava, 2021. Dostupné z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/08/Vyrocní_zprava_2020.pdf. [cit. 2024-01-07].

¹⁶² ŠTENCLOVÁ, Jana. *Slezské divadlo Opava Výroční zpráva 2020*. Online. Opava, 2021. Dostupné z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/08/Vyrocní_zprava_2020.pdf. [cit. 2024-01-07].

ve městě, jako například: Slezská nemocnice Opava, Městský dopravní podnik Opava, zaměstnancům městské policie, a především pro Magistrát města Opavy, který pak následně dále distribuoval roušky mezi zaměstnance a občany města Opava.

Ředitel Racek pokračuje v prohlášení: „*Následně bylo důležité zůstat s vámi – diváky – v úzkém kontaktu. Samozřejmě se nabízela cesta prostřednictvím sociálních sítí, kterou jsme – alespoň věřím – velmi slušně využili. Mimo měsíce září, kdy jsme se na chvíli vrátili do normálu, jsme produkovali pro sociální sítě spoustu mimořádných projektů, které netradičním způsobem umožnily nahlédnout nejen do uměleckého prostředí našeho divadla. Rovněž bylo uskutečněno několik akcí před samotným divadlem – ovšem bez možnosti většího shromáždění diváků.*“¹⁶³ Mezi prvními mimořádnými projekty, které divadlo uvedlo, byla akce s názvem *Divadlo v karanténě*. Projekt byl založen na pozdravech jednotlivých umělců z domácího prostředí. Byl odvysílán na facebookových stránkách Slezského divadla Opava. Těchto dílů bylo celkem 11 a představili se nám tam jak herci z činoherního souboru, následoval pozdrav šéfa opery a dirigenta Vojtěcha Bernovského Spurného. Videá byla koncipována jako krátké vtipné vstupy s uměleckým podtextem, především se jednalo o taneční či hudební vystoupení, která nahrávali umělci sami doma, nejspíš na mobilní telefony. Kvalita těchto videí není nijak výborná, ale musíme brát v úvahu, že se jednalo o první projekt, který divadlo spustilo v rámci sociálních sítí. Jednotlivá videá jsou stále dostupná na platformě YouTube.

Dalším mimořádným, nyní již ryze operním, byl projekt *Procházka Figarovou svatbou*. Projekt byl natočen se šéfem opery Vojtěchem Bernovským Spurným, který v pěti dílech popsal veškeré dění v Mozartově opeře.¹⁶⁴ Celé povídání je proloženo hudebními ukázkami ze záznamu z premiéry opery, který byl pořízen 23. 2. 2020 ve Slezském divadle Opava.

Dalším mimořádným projektem byl pořad *Nahlédnutí za oponu*. Jednalo se o 6 dílný seriál, kde divák ze svého domova mohl nahlédnout do zákulisí Slezského divadla v Opavě. Jednotlivé epizody se nazývaly: 1. díl *Pust'te nás do divadla!*, 2. díl *Hledá se kadeřník! Značka IHNED!*, 3. díl *Danova noční múra*, 4. díl *ACTION DAN (herec hledá práci)*, 5. díl *Běda, běda!* a 6. díl *Do gala!*¹⁶⁵ Celým pořadem provázel herec Slezského divadla Daniel

¹⁶³ ŠTENCLOVÁ, Jana. *Slezské divadlo Opava Výroční zpráva 2020*. Online. Opava, 2021. Dostupné z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/08/Vyrocní_zprava_2020.pdf. [cit. 2024-01-07].

¹⁶⁴ ŠTENCLOVÁ, Jana. *Slezské divadlo Opava Výroční zpráva 2020*. Online. Opava, 2021. Dostupné z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/08/Vyrocní_zprava_2020.pdf. [cit. 2024-01-07].

¹⁶⁵ SLEZSKÉ DIVADLO OPAVA. *Nahlédnutí za oponu – seriál*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.divadlo-opava.cz/nahlednuti-za-oponu-serial/>. [cit. 2024-03-27].

Volný. V jednotlivých dílech představil například divadelní kolegy z řad činohry nebo opery, ale také vzal diváky do nepřístupných prostor, kam by se běžný návštěvník nedostal, například skladu kostýmu a rekvizit, šatny účinkujících či na cvičné jeviště nebo do sborového sálu.¹⁶⁶ Z řad operního souboru se představili sólisté Zdeněk Kapl, Dalibor Hrda, Katarína Jorda-Kramolišová, Juraj Nociar, Alexandr Vovk či Tereza Kavecká.¹⁶⁷

Další projekt Slezského divadla měl název *Jedeme dál!* Uskutečnil se 25. května 2020, kdy byly uvedeny árie a čísla z připravovaných a do té doby hraných představení. Na tomto večeru se podílely všechny složky divadla.¹⁶⁸

Dalším mimořádným projektem operního souboru Slezského divadla Opava byl koncert sboru, který se konal v osvěceném kostele sv. Václava v Opavě. Stalo se tak 18. července 2020. Program nastudovala a dirigovala sbormistryně Slezského divadla v Opavě Kremena Pešáková. Sbor doprovodila korepetitorka Libuše Vondráčková.¹⁶⁹

K zahájení divadelní sezony si Slezské divadlo Opava zvolilo venkovní open air koncert na Horním náměstí v Opavě před budovou divadla. Projekt byl pojmenovaný *Roztahujeme křídla do 215. divadelní sezony*. Do projektu se zapojily všechny složky divadla. Zazněly nejznámější árie a sbory z oper *Nabucco*, *Prodaná nevěsta*, *Carmen* a *La traviata* a mnohé další melodie, například z muzikálu *Noc na Karlštejně*. Zpestřením celého programu byla také módní přehlídka divadelních kostýmů a vystoupení baletní složky divadla a komických vsuvek činoherních herců divadla.¹⁷⁰

Divadlo se také zapojilo do oslav 17. listopadu, a to konkrétně osvětlením divadla v trikolóře českých státních barev, a především v provedení české hymny žesťovým septetem divadelního orchestru, který spadá pod soubor opery.¹⁷¹

Dalším projektem byl koncert „*Mezi viskou a metropolí*“, na kterém se představil operní orchestr Slezského divadla v Opavě pod vedením šéfdirigenta a šéfa opery Vojtěcha

¹⁶⁶ ŠTENCLOVÁ, Jana. *Slezské divadlo Opava Výroční zpráva 2020*. Online. Opava, 2021. Dostupné z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/08/Vyrocní_zprava_2020.pdf. [cit. 2024-01-07].

¹⁶⁷ *Video archiv* [@Slezské divadlo Opava]. Online. Dostupné z: Facebook, <https://www.facebook.com/slezske.divadlo.opava/videos>. [cit. 2024-01-06].

¹⁶⁸ ŠTENCLOVÁ, Jana. *Slezské divadlo Opava Výroční zpráva 2020*. Online. Opava, 2021. Dostupné z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/08/Vyrocní_zprava_2020.pdf. [cit. 2024-01-07].

¹⁶⁹ ŠTENCLOVÁ, Jana. *Slezské divadlo Opava Výroční zpráva 2020*. Online. Opava, 2021. Dostupné z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/08/Vyrocní_zprava_2020.pdf. [cit. 2024-01-07].

¹⁷⁰ ŠTENCLOVÁ, Jana. *Slezské divadlo Opava Výroční zpráva 2020*. Online. Opava, 2021. Dostupné z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/08/Vyrocní_zprava_2020.pdf. [cit. 2024-01-07].

¹⁷¹ ŠTENCLOVÁ, Jana. *Slezské divadlo Opava Výroční zpráva 2020*. Online. Opava, 2021. Dostupné z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/08/Vyrocní_zprava_2020.pdf. [cit. 2024-01-07].

Bernovského Spurného. Na programu zazněly skladby *Pastorální symfonie D dur* od Jiřího Ignáce Linky, *Klavírní koncert D dur* od Josefa Haydna a *Symfonie pastorale op.4/2* od Jana Václava Stamice. Koncert byl nahrán a umístěn na platformu YouTube, a to konkrétně 18. 12. 2020.^{172 173}

Aby Slezské divadlo Opava zpříjemnilo vánoční atmosféru obyvatelům města a snáze naladilo vánoční atmosféru, tak od 21. 12. 2020 do 24. 12. 2020. promítalo vánoční koncert s koledami v podání orchestru a sólistů divadla. „*Na budovu divadla promítaný vánoční orchestrální koncert a vánoční koledy v podání operních sólistů zpříjemnil mnoha kolemjdoucím čekání na Ježíška a rozzářili proticovidovými opatřeními sevřené vánoční trhy na Horním náměstí.*“¹⁷⁴ Bohužel tento program nebyl zveřejněn na žádném z kanálů sociálních sítí Slezského divadla Opava.

Jednou z nejvíce ceněných mimořádných aktivit během pandemie Covid-19 v opavském divadle byl projekt *Divadelní noviny – Naše divadlo ve vašem obýváku*. Jednalo se o pořad, ve kterém byli diváci seznámeni jak se sólisty Slezského divadla v Opavě, tak s hráči orchestru či baletem. Témata se střídala mezi činoherní a operní tematikou. Celá série tohoto pořadu navazovala na mini sérii *Nahlédnutí za oponu*. První díl Divadelních novin byl odvysílán 12. 11. 2020 na facebookových stránkách divadla a na stránkách YouTube (obsah jednotlivých dílů viz tabulka č. 3).¹⁷⁵

Divadelní noviny – Naše divadlo ve vašem obýváku		
1. díl	12.11.2020	Nominace na ceny Thálie v kategorie opera
2. díl	19.11.2020	Jiří Seydler – náhled na představení Edmond
3. díl	26.11.2020	Rozhovory se sólisty nominovány na ceny Thálie v kategorie opera
4. díl	03.12.2020	Ukázka ze zkoušek na inscenaci Edmond
5. díl	10.12.2020	Vzpomínky na historické nominace na ceny Thálie v kategorii opera
6. díl	17.12.2020	Edmond a jeho zkouškový proces

¹⁷² ŠTENCLOVÁ, Jana. *Slezské divadlo Opava Výroční zpráva 2020*. Online. Opava, 2021. Dostupné z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/08/Vyrocní_zpráva_2020.pdf. [cit. 2024-01-07].

¹⁷³ *Vánoční koncert – Jan Václav Stamic (1717-1757): Symfonie pastorale op.4/2* [@Slezské divadlo Opava příspěvková organizace]. Online. 2020, 18. 12. 2020. Dostupné z: YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=wKqIsZf-cNY>. [cit. 2024-02-06].

¹⁷⁴ ŠTENCLOVÁ, Jana. *Slezské divadlo Opava Výroční zpráva 2020*. Online. Opava, 2021. Dostupné z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/08/Vyrocní_zpráva_2020.pdf. [cit. 2024-01-07].

¹⁷⁵ *Naše divadlo ve vašem obýváku: Divadelní noviny 12.11. 2020* [@Slezské divadlo Opava]. Online. 2020, 12. 11. 2020. Dostupné z: Facebook, <https://www.facebook.com/slezske.divadlo.opava/videos/2837108683228158>. [cit. 2024-01-06].

7. díl	24.12.2020	Vánoční speciál – Vánoční koledy v podání sólistů divadla
8. díl	31.12.2020	Silvestrovský speciál – silvestrovské oslavy u Bartáčků
9. díl	14.01.2021	Baletní speciál – ukázka práce baletního souboru
10. díl	21.01.2021	Pohled na divadelní techniku
11. díl	28.01.2021	Rozhovor se sólisty opery s Katarínou Jordou a Daliborem Hrdou
12. díl	04.02.2021	Pozvánka na online premiéru Edmonda
13. díl	11.02.2021	Rozhovor se sólisty opery s Terezou Kaveckou a Zdeňkem Kaplem
14. díl	18.02.2021	Rozhovor s herci z činoherního souboru Kostasem Zerdaloglu a Andreou Zatloukalovou
15. díl	25.02.2021	Rozhovor se sólisty opery s Jurajem Mociarem a Alexandrem Vovkem
16. díl	04.03.2021	Rozhovor s herci z činoherního souboru Martinem Valouchem a Hanou Vaňkovou
17. díl	11.03.2021	Rozhovory s hudebníky z orchestru Yelyzavetou Pruskou, Janem Zlámalem
18. díl	18.03.2021	Rozhovor s herci z činoherního souboru s Kamilou Srubkovou a Jakubem Stránským
19. díl	25.03.2021	Rozhovory s hudebníky z orchestru Julií Ester Černou a Árpád Nagy
20. díl	01.04.2021	Rozhovor s herci z činoherního souboru s Ivanou Lebedovou a Danielem Volným
21. díl	08.04.2021	Rozhovor se sbormistryní Kremenou Pešakovou a krátké ukázky práce sboru
22. díl	15.04.2021	Rozhovor s herci z činoherního souboru se Sabinou Muchovou a Jakubem Georgievem
23. díl	22.04.2021	Rozhovor s korepetitorkou Libuší Vondráčkovou
24. díl	29.04.2021	Rozhovor s herci z činoherního souboru s Terezou Bartošovou, Pavlem Zavadilem a Soňou Křepelovou
25. díl	06.05.2021	Rozhovor s hudebníky dechové sekce orchestru s Lucií Korbelovou, Pavlinem Panayotovem a Ondřejem Miltem
26. díl	13.05.2021	Rozhovor s dramaturgyní činohry Alžbětou Matouškovou Cyrano
27. díl	20.05.2021	Koncert sboru Slezského divadla Opava
28. díl	27.05.2021	Pohled na zkoušku Cyrana – první čtená zkouška

29. díl	05.06.2021	Koncert sólistů Terezy Kavecké a Juraje Nociara - A. Dvořák a jeho písně
30. díl	17.06.2021	Rozhovor s dramaturgyní opery a operní režisérkou Janou Andělovou Pletichovou

Tabulka 10. Přehled dílů Divadelních novin – Naše divadlo ve vašem obýváku¹⁷⁶

Poslední 30. díl byl odvysílán 17. 6. 2021. Věnoval se domácí režisérce Janě Andělové Pletichové.¹⁷⁷ „*Sledovanost všech internetových pořadů a upoutávek divadla se v průměru pohybuje okolo 3 400 fanoušků.*“¹⁷⁸ Z tohoto hlediska je tento mimořádný projekt neúspěšnější projekt během pandemie Covid-19.

Při rozhovoru s Vojtěchem Bernovským Spurným jsem zjistil, že nechtěl nijak extrémně zatěžovat členy operního souboru s online živým vysíláním. Jelikož ze začátku, když se natáčely jednotlivé díly divadelních novin a různých dalších promo videí, to bylo pro umělce něco nového, na co doposud nebyli zvyklí, a nezvyk jejich výkony vždy poznamenal. Proto se rozhodl pro předtáčení dílů, které se následně vysílaly na sociálních sítích. Taktéž se prostřednictvím videí snažil zprostředkovat vzhled do zákulisí divadla. Tím chtěl naznačit, že samotné dílo, které obvykle vidí diváci na jevišti, je samotná špička ledovce a že bez ostatního personálu by to rozhodně nešlo.¹⁷⁹

Od klasiky ke swingu byl další mimořádný pořad, kterým se snažilo divadlo a členové operního orchestru přiblížit divákům v tak nepříznivé době. V tomto koncertu představili hráči skladatele J. Ježka, J. I. Linku, J. Haydna, J. Agera, H. Maanciniho a další. Koncert byl zveřejněn na kanále YouTube Slezského divadla 6. 2. 2021.¹⁸⁰

Krátká patnáctiminutová *Opera o komínku* od skladatele Karla Loose byla provedena v návaznosti na režii opery *Figarova svatba*, která byla premiérována 23. 2. 2020. Režisérka Jana Andělová Pletichová převzala námět, ale také sólisty právě z již zmíněné inscenace. Hudebního nastudování se ujal Vojtěch Bernovský Spurný. Zveřejnění na sociálních sítích

¹⁷⁶ *Naše divadlo ve vašem obýváku: Divadelní noviny* [@Slezské divadlo Opava příspěvková organizace]. Online. 2020, 2021, 26. 6. 2021. Dostupné z: YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=3Y6D4eGUTIM&list=PLTWOuZX3nb1pvsv70L9X7yDzkvp36sppv>. [cit. 2024-01-06].

¹⁷⁷ 30. DÍL – NAŠE DIVADLO VE VAŠEM OBÝVÁKU: DIVADELNÍ NOVINY 17. 6. Online. 2021, 17. 6. 2021. Dostupné z: YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=E2XADEZeris>. [cit. 2024-01-06].

¹⁷⁸ ŠTENCLOVÁ, Jana. *Slezské divadlo Opava Výroční zpráva 2020*. Online. Opava, 2021. Dostupné z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/08/Vyrocní_zpráva_2020.pdf. [cit. 2024-01-07].

¹⁷⁹ BERNOVSKÝ SPURNÝ, Vojtěch. *Ústní sdělení*. 14. 3. 2024. Opava.

¹⁸⁰ REICHELOVÁ, Jana. *Slezské divadlo Opava Výroční zpráva 2021*. Online. Opava, 2022. Dostupné z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/08/vyrocní_zpráva_sdo_2021.pdf. [cit. 2024-01-07].

proběhlo 20. 3. 2021.¹⁸¹ Jak sám Vojtěch Bernovský Spurný vzpomíná, byla to z nouze cnost něco tak pozitivního produkovat v období pandemie Covid-19. Cílem bylo rozveselit diváky v tak nepříjemných chvílích, které zažívali doma.¹⁸²

Oživlá Slezanka byl další mimořádný projekt v období pandemie Covid-19, který navazoval na akci *Otevřené výlohy*, což je akce založená umělci Cirkusu La Putyka, a má fungovat jako podpora kultury a zavřených podniků. Akce se konala od 12. 4. do 14. 4. 2021. Představili se zde jak herci, sólisté, tak i sbor a orchestr Slezského divadla Opava. Kulisy a rekvizity zaplnily výlohy, ale sami umělci vytvářeli krátké scénky z operních a operetních představení a předváděli je náhodným kolemjdoucím.¹⁸³

Další inscenací, která byla určena pro diváky zavřené v domácím prostředí, byla *Kávová kantáta* od J. S. Bacha, která byla provedena scénicky pod uměleckým vedením Vojtěcha Bernovského Spurného v režijním pojetí Jany Andělové Pletichové. Zveřejnění této krátké scénicky provedené kantáty proběhlo 29. 5. 2021 na platformě YouTube. Pěvecké role byly obsazeny Jaromírem Noskem, Evou Bennett a Vitem Šantorou. Nejednalo se tedy o členy stálého angažmá, ale o hostující umělce, kteří měli nastudované jiné role z repertoáru Slezského divadla, a to konkrétně v opeře *Figarova svatba*.¹⁸⁴

Otvíráme! Otvíráním studánek od Bohuslava Martinů. Tímto názvem byl pojmenován koncert ke slavnostnímu znovuotevření Slezského divadla v Opavě, který proběhl 13. 6. 2021.¹⁸⁵ V programu zazněly *Moravské dvojzpěvy* od Antonína Dvořáka, *10 zpěvů pro ženský sbor se čtyřručním klavírním doprovodem* od Josefa Suka a kantáta *Otvírání studánek* od Bohuslava Martinů. Celý program nastudoval sbor Slezského divadla v Opavě pod vedením sbormistryně Kremeny Pešakové.¹⁸⁶

Další mimořádnou akcí k znovuotevření divadla po pandemické přestávce byl koncert *Open Air Gala*, který se uskutečnil 20. 6. 2021 před budovou Slezského divadla v Opavě na Horním náměstí. Program byl čistě operní, představil se divadelní orchestr s kmenovými

¹⁸¹ REICHELOVÁ, Jana. *Slezské divadlo Opava Výroční zpráva 2021*. Online. Opava, 2022. Dostupné z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/08/vyrocní_zprava_sdo_2021.pdf. [cit. 2024-01-07].

¹⁸² BERNOVSKÝ SPURNÝ, Vojtěch. *Ústní sdělení*. 14. 3. 2024. Opava.

¹⁸³ REICHELOVÁ, Jana. *Slezské divadlo Opava Výroční zpráva 2021*. Online. Opava, 2022. Dostupné z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/08/vyrocní_zprava_sdo_2021.pdf. [cit. 2024-01-07].

¹⁸⁴ REICHELOVÁ, Jana. *Slezské divadlo Opava Výroční zpráva 2021*. Online. Opava, 2022. Dostupné z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/08/vyrocní_zprava_sdo_2021.pdf. [cit. 2024-01-07].

¹⁸⁵ WODECKÝ, Lukáš. *DIVADLO OTEVŘE V ČERVNU*. Online. Slezské divadlo Opava. 2021. Dostupné z: <https://www.divadlo-opava.cz/divadlo-otevre-v-cervnu/>. [cit. 2024-01-07].

¹⁸⁶ REICHELOVÁ, Jana. *Slezské divadlo Opava Výroční zpráva 2021*. Online. Opava, 2022. Dostupné z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/08/vyrocní_zprava_sdo_2021.pdf. [cit. 2024-01-07].

sólisty divadla, sborem a baletní složkou opery. Posluchači si vyslechli úryvky z oper *Nabucco*, *Carmen*, *Prodaná nevěsta* a částí z operety *Netopýr* od J. Strausse.¹⁸⁷

Ochutnávka z *Prodané nevěsty* byl další open air koncert, který se uskutečnil před budovou Slezského divadla v Opavě. Na programu byla zkrácená verze *Prodané nevěsty* v podání operního souboru pod vedením Vojtěcha Bernovského Spurného. Jako host vystoupila v roli Mařenky Jana Sibera.¹⁸⁸

K ukončení divadelní sezony 2020/2021 došlo na zámku Hradec nad Moravicí. Jednalo se o dvě open air vystoupení s operou *Prodaná nevěsta* a muzikálem *Noc na Karlštejně*. *Prodaná nevěsta* se hrála 25. 6. 2021 od 20.00 a *Noc na Karlštejně* se hrála 2. 7. 2021 rovněž od 20.00. Tyto dvě inscenace má dodnes (březen 2024) operní soubor ve stálém repertoáru. Jednalo se o zcela vyprodaná představení.¹⁸⁹

Slezské divadlo Opava	<i>Mamzelle Nitouche</i>	13.10.2019
	<i>La traviata</i>	15.12.2019
	<i>Figarova svatba</i>	23.02.2020

Tabulka 11. Slezské divadlo Opava – přehled premiér v sezonách 2019/2020 a 2020/2021

Slezské divadlo Opava mělo bezesporu jednu z neaktivnějších operních scén v rámci online platform. Na realizaci online pořadů se organizovaně podílely všechny složky divadla (opera, činohra, garderoba, technika apod.) Lze tedy uvést, že opavské divadlo, ač nejmenší ze všech výše uvedených, pojalo pandemii Covid-19 nekomplexněji. Nelze samozřejmě porovnávat krátké divadelní seriály ze zákulisí s online živým vysíláním celých operních titulů (např. Brno a Ostrava), avšak je určitě důležité aktivitu regionálního divadla vyzdvihnout. V rámci operního souboru je důležité zmínit hlavní aktéry a organizátory online produkcí – režisérku a dramaturgyni Janu Andělovou-Pletichovou a bývalého šéfa opery a dirigenta Vojtěcha Bernovského Spurného. Opavské divadlo vytvořilo v rámci pandemie dva významné seriály – *Nahlédnutí za oponu* (první vlna pandemie) a *Divadelní noviny – naše divadlo ve vašem obýváku* (druhá vlna pandemie).

¹⁸⁷ REICHELOVÁ, Jana. *Slezské divadlo Opava Výroční zpráva 2021*. Online. Opava, 2022. Dostupné z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/08/vyrocní_zpráva_sdo_2021.pdf. [cit. 2024-01-07].

¹⁸⁸ REICHELOVÁ, Jana. *Slezské divadlo Opava Výroční zpráva 2021*. Online. Opava, 2022. Dostupné z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/08/vyrocní_zpráva_sdo_2021.pdf. [cit. 2024-01-07].

¹⁸⁹ REICHELOVÁ, Jana. *Slezské divadlo Opava Výroční zpráva 2021*. Online. Opava, 2022. Dostupné z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/08/vyrocní_zpráva_sdo_2021.pdf. [cit. 2024-01-07].

3.9 Severočeské divadlo Ústí nad Labem

Poslední regionální divadlo s operním souborem je Severočeské divadlo v Ústí nad Labem. V dnešním pohledu se jedná o nejméně aktivní operní scénu v České republice. Celkový počet zaměstnanců opery je 32, z toho 7 stálých sólistů. Šéfem opery a zároveň dirigentem je Milan Kaňák a jako stálý dirigent zde působí Miloš Formáček. Stálí sólisté divadla jsou Jarmila Baxová (soprán), Valeryia Vaygant (soprán), Jaroslav Kovacs (tenor), Radek Krejčí (baryton), Martin Matoušek (baryton), Petr Matuszek (baryton) a Eva Hartová (soprán). Ač se nejedná o největší operní soubor, skýtá řadu sólistů, kteří musí být velmi flexibilní, jelikož musí interpretovat jak operní, tak operetní a muzikálové role. Toto vyplývá z běžné praxe regionálních divadel.¹⁹⁰

Operní a operetní soubor si připravil v divadelní sezoně 2019/2020 premiéru muzikálu *Zasněžená romance* od Glenna Millera, která měla premiéru 15. 11. 2019.¹⁹¹ Režijního nastudování se ujal Pavel Trávníček.¹⁹² Bohužel další premiéry neproběhly a nebyl ani zveřejněn jejich původní plán.

V divadelní sezoně 2020/2021 byla uvedena jedna inscenace. Jednalo se o operní dílo od Richarda Wagnera *Tristan a Isolda*, které mělo premiéru 4. 10. 2020.¹⁹³ Režijního nastudování se ujala Andrea Hlinková.¹⁹⁴

Na online platformě uvedlo divadlo několik koncertů v rámci pandemie Covid-19. Jako první byl uveden koncert s názvem: *1. "online-line" komorní koncert Severočeského divadla*. Premiéra koncertu byla uskutečněna 17. 11. 2020. Koncert byl vysílán na YouTube a divadlo na něm spolupracovalo s Regionální televizí Ústeckého kraje.¹⁹⁵ Další koncert, který byl uveden na platformě YouTube, byl *Adventní koncert Orchestru Severočeského divadla v Ústí nad Labem*. Premiéra koncertu byla 13. 12. 2020.¹⁹⁶

¹⁹⁰ SEVEROČESKÉ DIVADLO. *Operní soubor*. Online. 2024. Dostupné z: <http://www.operabalet.cz/?page=txt&id=5271>. [cit. 2024-04-12].

¹⁹¹ FORMÁČEK, Miloš. *Výroční zpráva za rok 2019*. Online. 2020. Ústí nad Labem: Severočeské divadlo, 2020. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=63327606&subjektId=409205&spis=568838>. [cit. 2024-04-12].

¹⁹² SEVEROČESKÉ DIVADLO. *Zasněžená romance*. Online. 2024. Dostupné z: <http://www.operabalet.cz/?page=rep&id=449>. [cit. 2024-04-12].

¹⁹³ FORMÁČEK, Miloš. *Výroční zpráva za rok 2020*. Online. 2021. Ústí nad Labem: Severočeské divadlo, 2021. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=63327606&subjektId=409205&spis=568838>. [cit. 2024-04-12].

¹⁹⁴ SEVEROČESKÉ DIVADLO. *Richard Wagner: Tristan und Isolde*. Online. 2024. Dostupné z: <http://www.operabalet.cz/test/?page=rep&id=452>. [cit. 2024-04-12].

¹⁹⁵ *1. "On-line" komorní koncert Severočeského divadla*. Online. 2020, 17. 11. 2020. Dostupné z: YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=spudj909wZg>. [cit. 2024-04-12].

¹⁹⁶ *Adventní koncert Orchestru Severočeského divadla v Ústí nad Labem*. Online. 2020, 13. 12. 2020. Dostupné z: YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=IOUCXfI4jwo&t=2s>. [cit. 2024-04-12].

Severočeské divadlo	<i>Zasněná romance</i>	15.11.2019
	<i>Tristan a Isolda</i>	17.11.2020

Tabulka 12. Severočeské divadlo – přehled premiér v sezonách 2019/2020 a 2020/2021

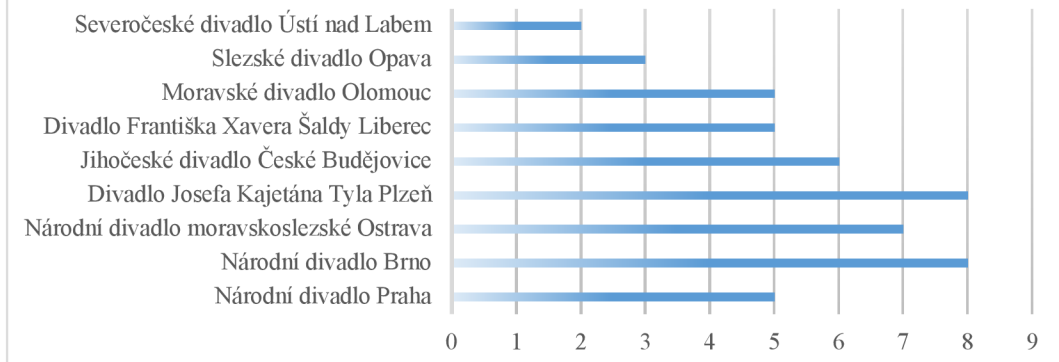
Na facebookových stránkách nebyla aktivita ústeckého divadla příliš viditelná a kopíruje původní svůj dramaturgický plán. Dle menší aktivity na sociálních a online sítích lze soudit, že ústecká divadelní kreativita v období pandemie nebyla veliká. Divadlo občas zveřejnilo krátká videa s archivními záběry nebo vzpomínkové fotografie.

ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo vytvořit zevrubnou případovou studii pojednávající o dopadu pandemie onemocnění Covid-19 na divadelní sezony 2019/2020 a 2020/2021, konkrétně na české operní scény, kterých je v České republice celkem devět. Kvůli nulové komunikaci se Severočeským divadlem v Ústí na Labem byla má rešerše zdrojů omezena pouze na facebookové stránky divadla, YouTube kanál divadla a divadelní web, který nepřekvapivě nepřinesl mnoho klíčových informací, souvisejících s tématem diplomové práce. Z toho důvodu jsem musel navázat komunikaci s Magistrátem města Ústí nad Labem, a to konkrétně s vedoucí odboru školství, kultury a sportu Martinou Čmejlovou, která mi poskytla výroční zprávy.

Během psaní diplomové práce byly zjištěny tyto skutečnosti: Česká republika má tři národní divadla: v Praze, Brně a Ostravě. Ostatní divadla jsou regionální. Z prvního trojlístku národních divadel byly dvě operní instituce velmi aktivní. Jednalo se o Národní divadlo Brno a Národní divadlo moravskoslezské Ostrava. Může být zarážející, že Národní divadlo Praha za uměleckou aktivitou předchozích dvou divadel diametrálně zaostávalo. Naopak mě osobně mile překvapila práce některých regionálních divadel. Konkrétně například Jihočeské divadlo v Českých Budějovicích využilo potencionál otáčivého hlediště v Českém Krumlově a dalších regionálních památek. Dále mě mile překvapila systematická komplexní práce všech souborů Slezského divadla v Opavě, které po dobu pandemie pravidelně vysílalo dva pořady na svých sociálních sítích a stránkách divadla. Pro pochopení souvislostí mezi provozy jednotlivých divadel, bylo nutné si uvědomit několik faktů. Každé divadlo mělo jiné zázemí pro realizaci online výstupů. Zejména technické zázemí většiny divadel nebylo na tuto situaci dostatečně vybaveno. Klíčová otázka existence a zachování operních souborů nastala zejména u regionálních menších divadel.

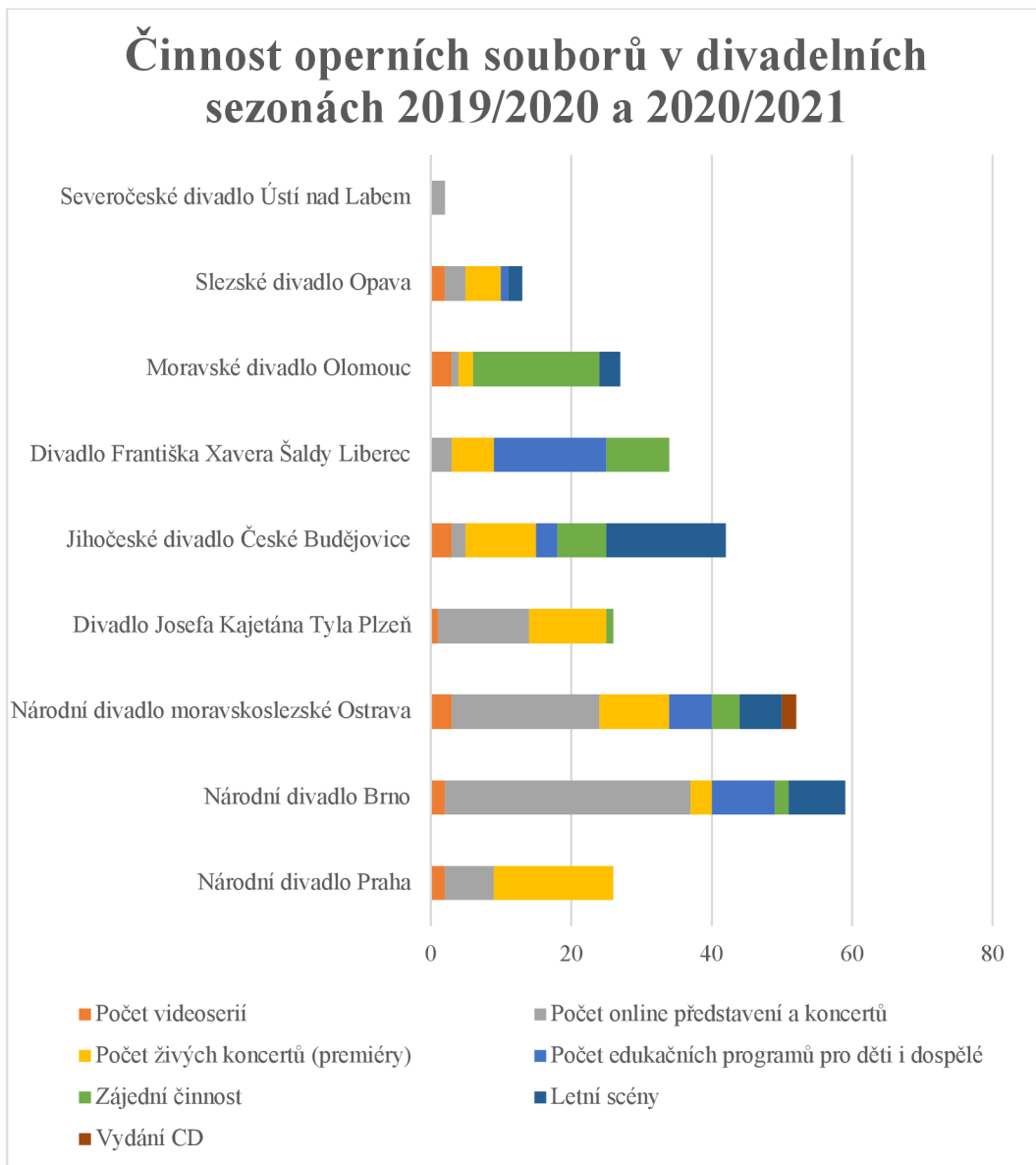
POČET UVEDENÝCH OPERNÍCH PREMIÉR V DIVADELNÍCH SEZONÁCH 2019/2020 A 2020/2021

Graf 3 Počet uvedených operních premiér v divadelních sezonách 2019/2020 a 2020/2021

Jeden z hlavních faktorů, ve kterém lze divadla jednoznačně porovnat, jsou nastudované a odehrané premiéry operních představení v divadelních sezonách 2019/2020 a 2020/2021 (viz Tabulka 15). V tomto ohledu si prvenství obhájí Národní divadlo Brno se šéfem opery Jiřím Heřmanem a Divadlo Josefa Kajetána Tyla v Plzni, kdy do roku 2020 byl šéfem opery Tomáš Ondřej Pilař a od roku 2020 jej nahradil Jiří Petrdlík, který je šéfem opery do dnešních dnů (k 4/2024). Tyto dvě operní scény uvedly osm premiér v divadelních sezonách 2019/2020 a 2020/2021. V těsném závěsu s počtem sedmi premiér je Národní divadlo moravskoslezské v Ostravě v čele s ředitelem Jiřím Nekvasilem. Taktéž v tomto divadle došlo k výměně šéfů opery, kdy v divadelní sezoně 2019/2020 byl hudebním ředitelem (šéfem) opery Jakub Klecker a v následující divadelní sezoně 2020/2021 se stal hudebním ředitelem opery Marek Šedivý, který působí na tomto postu dodnes (k 4/2024). Na pomyslném třetím místě se umístilo Jihočeské divadlo v Českých Budějovicích s celkovým počtem šesti odehraných premiér. Tohoto vynikajícího umístění se docílilo díky dvěma operními šéfům Tomáši Studenému, který byl šéfem do roku 2020 a Tomáši Ondřeji Pilařovi, jenž zastával vedoucí post od roku 2020. O olomouckém a libereckém divadle lze tvrdit, že umístění na čtvrté příčce je úspěch. V sezonách 2019/2020 a 2020/2021 se povedlo uvést celkem pět premiér (viz Tabulka 15). Stejně tvrzení bohužel nelze aplikovat na Národní divadlo Praha, které disponuje třemi operními domy a dvěma operními soubory, což z něj logicky tvoří největší divadelní operní scénu v republice. Toto ohodnocení statutárně nejvýznamnějšího operního tělesa v České republice je značně neuspokojující. Na předposledním místě se umístilo Slezské divadlo Opava se šéfem opery Vojtěchem

Bernovským Spurným, který post zastával od roku 2020 do roku 2022. Jeho předchůdce byl Lubor Cukr, který ke konci roku 2019 rezignoval. Poslední místo obsadilo Severočeské divadlo v Ústí nad Labem se dvěma premiérami.

Graf 4 Činnost operních souborů v divadelních sezónách 2019/2020 a 2020/2021

Další hledisko zkoumání se stala umělecká činnost operních souborů v uplynulých divadelních sezónách 2019/2020 a 2020/2021. V tomto pohledu se jednoznačně nejvíce dařilo Národnímu divadlu Brno, které se zaměřilo především na on-line prostředí formou koncertů, jež přenášelo pomocí internetové platformy YouTube. Operní soubor i přes tvrdá restriktivní opatření v období pandemie Covid-19 nadále zkoušel i v období, kdy mohlo být v místnosti pouze omezené množství lidí. Ředitel Martin Glaser a šéfem opery Jiří Heřman se tak snažili udržet soubor v neustálé aktivitě. Brněnský operní soubor byl velice činorodý

i v letních měsících, kdy vystupoval na hradě Špilberk a v rámci festivalu Smetanova Litomyšl. Ač kultura a také divadlo bylo značně odříznuto od financí ze vstupného, tak se brněnský operní soubor věnoval charitativní činnosti. Při přímém přenosu vysílání operního představení *Evžen Oněgin* na ČT Art mohli diváci přispívat na nadační fond města Brna a Jihomoravského kraje. Benefiční koncert s názvem *NdB hraje pro Moravu* uspořádal soubor Janáčkovy opery 2. 7. 2021 na piazzettě před Janáčkovým divadlem, jehož výtěžek šel na podporu tornádem zpustošených jihomoravských obcí.

Národní divadlo moravskoslezské v období pandemie zařadilo do svého programu online koncerty, které vysílalo především ze sálu Divadla Jiřího Myrona. Na koncertech se podíleli sólisté i instrumentální hráči operního souboru. Do online streamovaných pořadů zařadilo vedení ostravského divadla také prohlídky zákulisí divadla, do kterých se zapojili správní a produkční zaměstnanci divadla. Jako jediné divadlo vydalo dvě CD ve spolupráci s Českým rozhlasem. Jednalo se o operní tituly *Osud* od Leoše Janáčka a *Tři přání aneb vrtkavosti života* od Bohuslava Martinů. Ukázalo se, že Národní divadlo moravskoslezské má blízký vztah s festivalem Smetanova Litomyšl, kde pravidelně účinkuje, a v létě 2020 a 2021 tomu nebylo jinak.

Velice činnostné divadlo v období divadelních sezon 2019/2020 a 2020/2021 bylo Jihočeské divadlo. Divadlo využilo letních měsíců v roce 2020 a 2021 k účinkování v historických objektech v rámci Jihočeského kraje (Zámek Blatná, Zámek Nové Hrady, Holašovice, Státní zámek Třeboň). V tomto ohledu bych rád vyzdvihnul Tomáše Ondřeje Pilaře, který je velice kreativní v rámci alternativní dramaturgie. Například v roce 2021 uvedl Smetanovu *Prodanou nevěstu* v Holašovicích. Děj opery se odehrával na návsi, která tvořila kulisu k představení. Mezi další Pilařovy kreativní produkce patřila *Hudba rožmberských komnat*, což byl tematický projekt spojen se Státním zámekem Třeboň. Z tohoto postu se Pilař snažil zaujmout diváky jak regionálního, tak celorepublikového spektra. Nemalou zásluhou Tomáše Ondřeje Pilaře se staly České Budějovice *Evropským hlavním městem kultury* pro rok 2028. Za zmínku stojí projekt *Úča musí pryč aneb bereme to za učitelky*, do kterého se mohly přihlásit jednotlivé školy nebo třídy. V jednotlivých lekcích byli žáci seznámeni s operním provozem, historií opery a dozvěděli se mnohé další zajímavosti.

Divadlo Františka Xavera Šaldy v Liberci a jeho operní soubor patřil do počtu aktivit v období pandemie Covid-19 mezi méně angažovaná operní tělesa. Bylo tomu tak z důvodu méně aktivního šéfa opery Martina Doubravského, který byl v roce 2020 odvolán. Na jeho

post nastoupila Linda Hejdová Keprtová. Taktéž toto divadlo mířilo především za vzděláváním mladého publika a vytvořilo několik programů, které mohly navštěvovat školy po rozvolnění proticovidových opatření. Bohužel jejich aktivita na sociálních sítích již nebyla tak plodná. Ve stejném duchu se nesla i komunikace s divadlem v rámci řešerše mé diplomové práce.

Moravské divadlo Olomouc a jeho operní soubor byl aktivní na sociálních sítích, a to především na Facebooku. Jeho velká aktivita byla vyvinuta díky iniciativě sólistů, kteří vytvořili koncertní programy, s nimiž objížděli domovy pro seniory v Olomouckém kraji. Poměrně významné zastoupení aktivit se odehrálo v rámci letní scény na Floře. Z důvodu nulové aktivity vedení opery se rozhodl ředitel divadla David Germeš vyměnit šéfa opery Miloslava Oswalda za Veroniku Loulovou, která převzala tuto funkci na začátku roku 2022. Miloslav Oswald se ukázal jako šéf opery, který nedokázal udržet očekávanou úroveň. Lockdown pro něho neznamenal výzvu, jak nacházet nové a nevyzkoušené cesty k publiku. Ačkoliv výchozí (myšleno předcovidové) podmínky byly srovnatelné s jinými scénami, ne-li nadprůměrné, olomoucký operní soubor postupně opustili schopní pěvci jako na příklad Ondřej Koplík, Olga Jelínková, Václava Krejčí Housková, Barbara Sabella. Další působení M. Oswalda v Opavě ukáže, zda se tento umělec dokáže postavit za jistou nepodkročitou úroveň operního provozu, nebo zda bude pouze následovat pohodlnou cestu, kterou uspokojí přání zřizovatele a spíše nenáročného operního diváka, který si nechá líbit tituly typu Hašlerova *Podskaláka*.

Divadlo Josefa Kajetána Tyla v Plzni patřilo ve srovnání uvedených premiér ke špičce, ovšem v porovnání s další aktivitou bylo již méně výrazné a patří tak do druhé poloviny pomyslného žebříčku. Do roku 2020 byl šéfem opery Tomáš Ondřej Pilař a od roku 2020 se stal jeho nástupcem Jiří Petrdlík, který je šéfem opery dodnes (k 4/2024). Tento soubor především komunikoval se svým publikem skrz platformou YouTube. Na tomto kanále zveřejnil několik koncertů a operních představení. Z nejvýznamnějších bych jmenoval *Májový koncert* či čtyřdílnou videosérii pod názvem *Hudba je lék*.

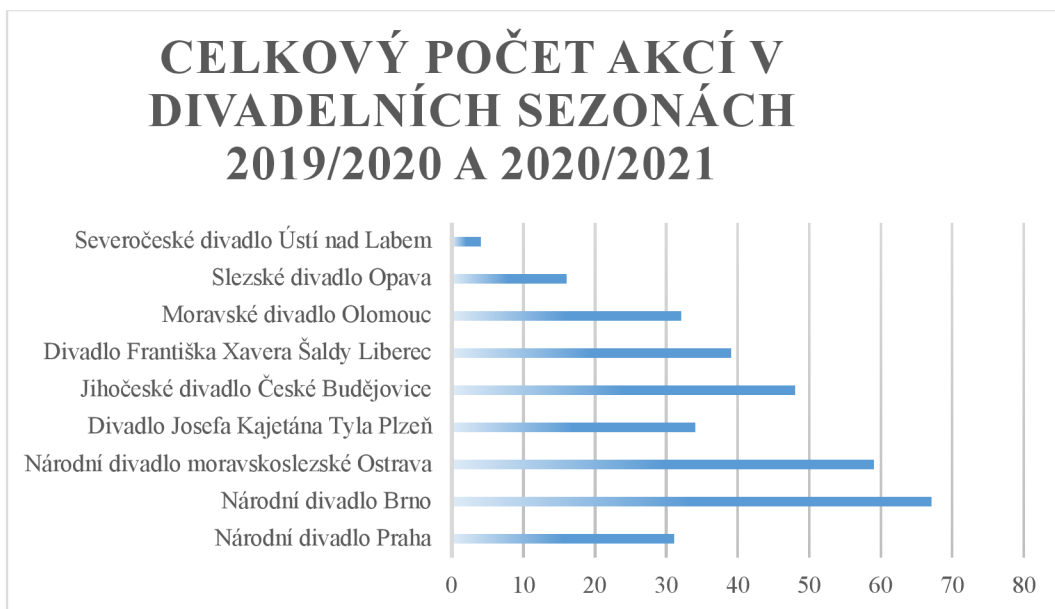
Národní divadlo Praha a jeho operní soubory by měly patřit mezi výstavní klenot naší kultury, ale v porovnání s ostatními operními soubory tomu tak bohužel nebylo. Jako jediné divadlo však nejvíce spolupracovalo s Českou televizí a s její redakcí ČT Art, kde byly odvysílány koncerty, jako například ke slavnostnímu otevření Státní opery, která byla uzavřena od roku 2016 do roku 2020 kvůli celkové rekonstrukci. Totožným způsobem uvedlo divadlo inscenaci *Rigoletto* či *Don Giovanni*. Jako jediný ucelený projekt byl

Adventní kalendář, který obsahoval krátká videa s vánoční tematikou. Od roku 2019 je na postu uměleckého ředitele opery Národního divadla a Státní opery Per Boye Hansen a správní ředitelkou opery Národního divadla a Státní opery byla Silvia Hroncová. V roce 2020 došlo na postu správní ředitelky Národního divadla a Státní opery k výměně za Bohdanu Malik. Tento stav vedení je dodnes stejný (k 4/2024). Bohužel aktivita souboru nebyla během pandemie Covid-19 nijak výrazná. Personální změny týkající se postů vedoucích opery nebo sólistů nebyly během rešerši zjištěny (viz výroční zprávy Národního divadla).

Na předposlední přičce se umístil operní soubor Slezského divadla v Opavě. Ač se může jevit, že soubor byl jeden z nejhorsích v rámci aktivit na sociálních sítích, tak zdání klame. Jedná se o soubor, který s diváky na sociálních sítích komunikoval systematicky a pravidelně. V rámci karantény divadlo natočilo dva pořady: *Nahlédnutí za opomí*, který měl celkem 6 dílů, a *Divadelní noviny – naše divadlo ve vašem obýváku*, který měl celkem 30 dílů. Na těchto pořadech se ukázalo, že i malé divadlo dokáže spolupracovat se všemi divadelními složkami od operního souboru s orchestrem a sborem přes činoherní soubor a baletní soubor. Hlavními tahouny těchto pořadů byli za operní soubor Jana Andělová Pletichová jako dramaturgyně opery a režisérka a Vojtěch Bernovský Spurný jako dirigent a šéf opery. Vytvořili několik koncertů, doprovodných programů a vystoupení před divadlem, využili možnosti venkovního prostoru na zámku Hradec nad Moravicí, kde předvedli *Prodanou nevěstu* a *Noc na Karlštejně*. Na konci divadelní sezony 2020/2021 se rozhodnul odejít do důchodu ředitel Ilja Racek ml. a od 1. 1. 2022 jej vystřídal nový ředitel Aleš Kománek. Kvůli nepřiměřenému nátlaku ze strany vedení města Opavy a osobním sporům s novým ředitelem Kománkem, rezignoval na post šéfa opery v počátku sezony 2022/2023 Vojtěch Bernovský Spurný. Místo operního šéfa delší dobu dočasně zastávala Jana Andělová Pletichová, kterou na krátko vystřídal sám ředitel divadla Kománek. Pletichová byla ke konci června 2023 po odvolání ředitele Kománka opět dočasně jmenována zastupující šéfkou opery a pověřenou ředitelkou divadla se stala ekonomka Lucie Krásová. K 1. 10. 2023 byl po vítězném konkurzu uveden do funkce ředitele Slezského divadla Opava Petr Kazík a od roku 2024 je šéfem opery Miloslav Oswald.

Poslední pomyslnou přičku obsadil operní soubor Severočeského divadla v Ústí nad Labem. Post si vysloužilo díky nerelevantním informacím ve výročních zprávách, na webových stránkách a podobně. Ve výročních zprávách nejsou téměř žádné zmínky o umělecké činnosti divadla, potažmo jeho operního souboru. Divadlo nereagovalo ani

na opakované žádosti o poskytnutí bližších informací. Dokumenty jsem nezískal ze strany divadla, ale z Magistrátu města Ústí nad Labem a jeho odboru školství, kultury a sportu. Prostudované výroční zprávy z let 2019, 2020 a 2021 obsahují pouze informace o dotacích a celkovém financování Severočeského divadla. Zprávy neobsahují rozpis umělecké činnosti divadla a ostatní umělecké aktivity (mimořádné projekty a podobně).

Graf 5 Celkový počet akcí v divadelních sezonách 2019/2020 a 2020/2021

Operní soubory, které byly nejvíce aktivní v divadelních sezonách 2019/2020 a 2020/2021 jsou Národní divadlo Brno a Národní divadlo moravskoslezské v Ostravě (viz Tabulka 17). V oblasti regionálních divadel bych vyzdvihнул Jihočeské divadlo v Českých Budějovicích. Nejvíce mě zaujalo propojení liturgického kalendáře a hudby v období Velikonoc. Podle toho také byly vybírány skladby, které byly hrány na živo v Českých Budějovicích. Za nejvýraznější osobnosti v oblasti opery a divadel bych rád ocenil ředitele brněnského Národního divadla Martina Glasera a šéfa opery Jiřího Heřmana s dramaturgyní Patricií Částkovou. Celková dramaturgie byla navržena pro obě divadelní sezony a následně dodržena i přes trvající pandemii, jen s drobnými odchylkami a posuny premiér. Dále bych pozitivně poukázal na Jiřího Nekvasila za operní soubor Národního divadla moravskoslezského, který působil jako hnací motor všech uměleckých složek ostravského divadla a dohlížel na projekt *Smetana 200*, který se neustále tvořil a nacvičoval i v období pandemie Covid-19. Z regionálních divadel bych vyzdvihнул šéfa Jihočeského divadla Tomáše Ondřeje Pilaře, který pozvedl úroveň Jihočeského divadla a jeho operního souboru. Vojtěch Bernovský Spurný měl před pandemií Covid-19 zajímavý záměr uvést ve Slezském divadle Opava operu Zdeňka Fibicha *Hedy*. Tento projekt byl dopředu

nasmlouvaný s Českým rozhlasem, který měl tuto operu nahrávat a později odvysílat. Pro Slezské divadlo v Opavě by to byla příležitost ke zviditelnění v rámci prostředí českých operních scén. Po nuceném odchodu Vojtěcha Bernovského Spurného opavské divadlo tuto příležitost ztratilo, což je obrovská škoda.

Po shrnutí všech důležitých skutečností týkajících se uměleckých provozů všech devíti operních scén v České republice lze konstatovat, že se podařilo naplnit hlavní cíl diplomové práce. U některých divadel více, u některých méně, zvláště v případě divadla v Ústí nad Labem je to obrovská škoda. I přes to tak vznikla zevrubná případová studie, tematicky první svého druhu, která poskytne budoucím generacím ucelenou dokumentaci operních provozů na území České republiky ve dvouletém nesnadném období trvání pandemie Covid-19.

RESUMÉ

Diplomová práce se zabývá problematikou dopadu pandemie Covid-19 na české operní scény jak národních, tak regionálních divadel v letech 2019-2021. Díky vymezenému časovému úseku zkoumání se jedná o první akademickou práci, která čtenáře komplexně informuje o situaci a aktivitách všech devíti českých operních souborů na území České republiky. Obsah práce zahrnuje stručné představení nemoci Covid-19 a s ní související celostátní dopad na chod kulturních a sportovních institucí. Případová studie se zabývá hlavním cílem práce a předkládá čtenáři podrobné charakteristiky operních souborů, jejich původní dramaturgii, alternativní dramaturgii a obecně formu vypořádání se s výrazným omezením kulturního provozu ze strany Vlády České republiky.

V textu práce jsou operní soubory pomocí komparační metody porovnávány v těchto oblastech: počet uvedených operních premiér, celková umělecká činnost a celkový počet akcí. Za pomoci výročních zpráv, rozhovorů a internetových zdrojů práce dokazuje vysokou míru běžné i alternativní umělecké produkce zejména u Národního divadla Brno, Národního divadla moravskoslezského Ostrava nebo Jihočeského divadla České Budějovice. Významné zjištění kreativity se projevilo i u regionálních divadel, které byly v pandemickém období navíc v existenčním ohrožení.

Obsah práce detailně mapuje umělecký provoz všech operních scén v České republice v nesnadné době pandemie Covid-19, čímž poskytuje ucelený odborný vhled do problematiky.

SUMMARY

The thesis deals with the impact of the Covid-19 pandemic on the Czech opera scenes in national as well as in regional theatres in the time period 2019-2021. Thanks to the defined time of the research, this is the first academic thesis that comprehensively informs the reader about the situation and activities of all nine Czech opera companies in the Czech Republic. The content of the thesis includes a brief introduction to the Covid-19 disease and its related nationwide impact on the function of cultural and sport institutions. The case study addresses the main objective of the thesis and presents the reader in detail the characteristics of the opera companies, their original dramaturgy, alternative dramaturgy and the form of coping with the significant limitation of cultural operations by the Government of the Czech Republic in general.

In the text of the thesis, opera companies are compared using a comparative method in the following areas: the number of opera premieres given, the total artistic activity and the total number of events. Using annual reports, interviews and internet sources, the thesis demonstrates the high level of mainstream and alternative artistic production, especially at the National Theatre Brno, the National Moravian-Silesian Theatre Ostrava and the South Bohemian Theatre České Budějovice. Significant findings of creativity were also evident in regional theatres, which were in existential danger during the pandemic period.

The content of the thesis maps in detail the artistic operation of all opera houses in the Czech Republic during the difficult period of the Covid-19 pandemic, thus providing a comprehensive professional insight into the subject.

RESUMÉ

La tesi di diploma affronta la questione dell'impatto della pandemia di Covid-19 sulle scene d'opera ceche dei teatri nazionali ed anche regionali nel 2019-2021. Grazie al periodo di tempo limitato dell'indagine, questo è il primo lavoro accademico che informa in modo esauriente il lettore sulla situazione e le attività di tutte e nove le compagnie d'opera ceche nel territorio della Repubblica ceca. Il contenuto del lavoro include una breve presentazione della malattia Covid-19 e del suo correlato impatto a livello nazionale sul funzionamento delle istituzioni culturali e sportive. L'obiettivo principale della tesi è presentare al lettore le caratteristiche dettagliate degli ensemble d'opera, la loro drammaturgia originale, la drammaturgia alternativa e, in generale, una forma di gestione delle restrizioni significative alle operazioni culturali da parte del governo della Repubblica Ceca .

Nel testo della tesi le compagnie d'opera vengono confrontate utilizzando il metodo comparativo nei seguenti ambiti: numero di prime opere interpretate, attività artistica totale e numero totale di eventi. Con l'ausilio delle relazioni annuali, interviste e fonti Internet, il lavoro dimostra l'alto livello della produzione artistica tradizionale e alternativa, in particolare al Národní divadlo Brno, Národní divadlo moravskoslezské Ostrava o Jihočeské divadlo České Budějovice. Una significativa scoperta di creatività si è manifestata anche nei teatri regionali, anch'essi in pericolo esistenziale durante il periodo della pandemia.

Il contenuto della tesi segue in dettaglio il funzionamento artistico di tutte le scene d'opera nella Repubblica Ceca nel momento difficile della pandemia di Covid-19, fornendo così una visione professionale completa degli argomenti trattati.

ABSTRAKT

Příjmení a jméno autora:	BcA. Miroslav Luňák, DiS
Název fakulty, katedry:	Filozofická fakulta UP, katedra muzikologie
Název diplomové práce:	České operní scény v období pandemie Covidu-19 (sezony 2019/2020 a 2020/2021)
Vedoucí diplomové práce:	doc. PhDr. Jiří Kopecký, Ph.D.
Počet znaků:	164 430
Počet příloh:	1 zip soubor
Počet titulů použité literatury:	103
Klíčová slova:	<i>Covid-19, operní sezona 2019/ 2020, operní sezona 2020/2021, České operní scény, Národní divadlo, Národní divadlo Brno, Národní divadlo moravskoslezské, Divadlo Josefa Kajetána Tyla Plzeň, Jihočeské divadlo, Divadlo Františka Xavera Šaldy Liberec, Moravské divadlo Olomouc, Slezské divadlo Opava</i>
Anotace:	Diplomová práce se podrobně zabývá českými operními scénami v období pandemie Covid-19. V první části stručně představuje charakteristiku onemocnění, prevenci a důležitá data. Druhá část práce tvoří případovou studii, ve které jsou na základě rozhovorů, rešerší a výročních zpráv představeny jednotlivá divadla, jejich představitelé a umělecká činnost, která musela být v období let 2019-2021 netradičně přenesena na televizní obrazovky či internetové platformy.

SEZNAM INFORMAČNÍCH ZDROJŮ

Výroční zprávy

1. FORMÁČEK, Miloš. *Výroční zpráva za rok 2020*. Online. 2021. Ústí nad Labem: Severočeské divadlo, 2021. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=63327606&subjektId=409205&spis=568838>.
2. FORMÁČEK, Miloš. *Výroční zpráva za rok 2019*. Online. 2020. Ústí nad Labem: Severočeské divadlo, 2020. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=63327606&subjektId=409205&spis=568838>.
3. GERNEŠ, David. *Výroční zpráva o činnosti příspěvkové organizace Moravské divadlo Olomouc za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Olomouc, 2021. Dostupné z: https://moravskedivadlo.cz/media/65082ea42d166_vyrocnizprava-o-cinnosti-mdo-za-rok-2020.pdf.
4. GLASER, Martin. *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Národní divadlo Brno za rok 2019*. Online. 2020, roč. 2019. Brno, 2020. Dostupné z: <https://www.ndbrno.cz/wp-content/uploads/2021/05/Vyrocnizprava-NdB-2019.pdf>.
5. GLASER, Martin. *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Národní divadlo Brno za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Brno, 2021. Dostupné z: <https://www.ndbrno.cz/wp-content/uploads/2021/05/VZ-za-rok-2020.pdf>.
6. GLASER, Martin. *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Národní divadlo Brno za rok 2021*. Online. 2022, roč. 2021. Brno, 2022. Dostupné z: <https://www.ndbrno.cz/wp-content/uploads/2022/03/NDB-vyrocnizprava-za-rok-2021.pdf>.
7. LEVKO, Jarmila. *Rozbor činnosti a hospodaření 2019: Divadlo F. X. Šaldy*. Online. 2020, roč. 2019. Liberec, 2020. Dostupné z: https://www.saldovo-divadlo.cz/IS/pu_data/send_files/File/saldovo_divadlo_cz/VEREJNE_INF ORMACE/rozbor_hospodaeni_2019.pdf.

8. LEVKO, Jarmila. *Rozbor činnosti a hospodaření 2020: Divadlo F. X. Šaldy*. Online. 2021, roč. 2020. Liberec, 2021. Dostupné z: https://www.saldovo-divadlo.cz/IS/pu_data/send_files/File/saldovo_divadlo_cz/rozb2020_final.pdf.
9. LEVKO, Jarmila. *Rozbor činnosti a hospodaření 2021: Divadlo F. X. Šaldy*. Online. 2022, roč. 2021. Liberec, 2022. Dostupné z: https://www.saldovo-divadlo.cz/IS/pu_data/send_files/File/saldovo_divadlo_cz/DFX_rozb2021.pdf.
10. *Národní divadlo Praha – Výroční zpráva 2019*. Online. 2020, roč. 2019. Praha, 2020. Dostupné z: <https://media.narodni-divadlo.cz/11302/1588242082-nd-vz2019-impr.pdf>.
11. *Národní divadlo Praha – Výroční zpráva 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Praha, 2021. Dostupné z: <https://media.narodni-divadlo.cz/11302/1619782532-nd-vz2020.pdf>.
12. *Národní divadlo Praha – Výroční zpráva 2021*. Online. 2022, roč. 2021. Praha, 2022. Dostupné z: https://media.narodni-divadlo.cz/11302/1650610241-nd-vz_2021.pdf.
13. NEKVASIL, Jiří; RAUSOVÁ, Zuzana a SCHREIBEROVÁ, Lenka. *Ročenka 2019/2020*. Online. Ostrava, 2020. ISBN 978-80-88180-82-1. Dostupné z: https://www.ndm.cz/userfiles/archiv_priloh/clanky/fotografie/2020-2021/plakaty-letaky/rocenka-101-1598882540.pdf.
14. NEKVASIL, Jiří; VÁHALOVÁ RAUSOVÁ, Zuzana a SCHREIBEROVÁ, Lenka. *ROČENKA 2020/2021*. Online. Ostrava, 2021. ISBN 978-80-88180-95-1. Dostupné z: https://www.ndm.cz/userfiles/archiv_priloh/clanky/fotografie/2021-2022/rocenka-1629733066.pdf.
15. OTAVA, Martin. *Výroční zpráva divadla Josefa Kajetána Tyla, P.O.: O činnosti a hospodaření za rok 2019*. Online. 2020, roč. 2019. Plzeň, 2020. Dostupné z: <https://www.djkt.eu/media/djkt/2169/vyrocni-zprava-djkt-2019.pdf>.

16. OTAVA, Martin. *Výroční zpráva divadla Josefa Kajetána Tyla, P.O.: O činnosti a hospodaření za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. Plzeň, 2021. Dostupné z: <https://www.djkt.eu/media/djkt/2168/vyrocní-zprava-djkt-2020.pdf>.
17. OTAVA, Martin. *Výroční zpráva divadla Josefa Kajetána Tyla, P.O.: O činnosti a hospodaření za rok 2021*. Online. 2022, roč. 2021. Plzeň, 2022. Dostupné z: <https://www.djkt.eu/media/djkt/2167/vyrocní-zprava-djkt-2021.pdf>.
18. PRŮDEK, Lukáš a VARECHA, Gustav. Jihočeské divadlo, p. o.: *Rozbor činnosti a hospodaření za rok 2019*. Online. 2020, roč. 2019. České Budějovice, 2020. Dostupné z: https://drive.google.com/file/d/17iCuGFllcUsjebWa6hEn1hpqjyD4ht_R/view.
19. PRŮDEK, Lukáš a VARECHA, Gustav. *Jihočeské divadlo, p. o.: Rozbor činnosti a hospodaření za rok 2020*. Online. 2021, roč. 2020. České Budějovice, 2021. Dostupné z: https://drive.google.com/file/d/1_T6nmFbecrT9TreJxA9f2231ftrIO4xI/view.
20. PRŮDEK, Lukáš a VARECHA, Gustav. *Jihočeské divadlo, p. o.: Rozbor činnosti a hospodaření za rok 2021*. Online. 2022, roč. 2021. České Budějovice, 2022. Dostupné z: <https://drive.google.com/file/d/1T6mSmaQIM5oEkERx4--hLFMKEa6yV-pm/view>.
21. REICHELOVÁ, Jana. *Slezské divadlo Opava Výroční zpráva 2021*. Online. Opava, 2022. Dostupné z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/08/vyrocní_zprava_sdo_2021.pdf.
22. ŠTENCLOVÁ, Jana. *Slezské divadlo Opava Výroční zpráva 2020*. Online. Opava, 2021. Dostupné z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/08/Vyrocní_zprava_2020.pdf.
23. ŠTENCLOVÁ, Jarmila. *Slezské divadlo Opava Výroční zpráva 2019*. Online. Opava, 2020. Dostupné z: https://www.divadlo-opava.cz/wp-content/uploads/2017/08/vyrocn_zprava_sdo_2019-2.pdf.

Rozhovory

1. ČÁSTKOVÁ, Patricie. Diplomová práce – České operní scény v období pandemie Covid-19. E-mail. 21. 3. 2024.
2. BERNOVSKÝ SPURNÝ, Vojtěch. Ústní sdělení. 14. 3. 2024. Opava.
3. PŘIBYL, Jiří. Ústní sdělení. 19. 3. 2024. Olomouc.
4. PILAŘ, Tomáš Ondřej. Ústní sdělení. 15. 3. 2024. Znojmo.
5. SVOBODOVÁ, Kateřina. Ústní sdělení. 6. 3. 2024. Ostrava.

Elektronické zdroje

1. *1. "On-line" komorní koncert Severočeského divadla*. Online. 2020, 17. 11. 2020. Dostupné z: YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=spudj909wZg>.
2. *30. DÍL – NAŠE DIVADLO VE VAŠEM OBÝVÁKU: DIVADELNÍ NOVINY 17. 6.* Online. 2021, 17. 6. 2021. Dostupné z: YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=E2XADEZeris>.
3. *ADVENT KOMORNÍ KONCERT „Jen ve zpěvu (a hraní) jsme našli věčnou úlevu...“* [@Divadlo F. X. Šaldy Liberec]. Online. 2020, 20. 12. 2020. Dostupné z: YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=t7WQ4JTM9s>.
4. *Adventní koncert Orchestru Severočeského divadla v Ústí nad Labem*. Online. 2020, 13. 12. 2020. Dostupné z: YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=IOUCXf14jwo&t=2s>.
5. BLOKŠAR, Lukáš. *Veronika Loulová je novou šéfkou opery a operety MDO*. Online. HANÁCKÝ VEČERNÍK. Moravské divadlo Olomouc. 2022, 12. 1. 2022. Dostupné z: <https://moravskedivadlo.cz/cs/clanky/napsali-o-nas/veronika-loulova-je-novou-sefkou-opery-a-operety-mdo>.
6. BUDĚJOVICKÁ DRBNA. *Slavná opera Nabucco si v podání Jihočeského divadla podmaní zámek Blatná*. Online. 2021, 2024. Dostupné z: https://budejcka.drbn.cz/zpravy/kultura/31790-slavna-opera-nabucco-si-v-podani-jihoceskeho-divadla-podmani-zamek-blatna.html?utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=sekce-z-internetu.

7. *Coronasong #hudbousestoneprenasi (Janáčkova opera)* [@Národní divadlo Brno]. Online. 2020, 20. 4. 2020. Dostupné z: YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=-JeGqoFXP8>.
8. DANDOVÁ, Lenka. *Liberecké divadlo obměnilo vedení ve velkém*. Online. Opera plus. 10. 8. 2022. Dostupné z: <https://operaplus.cz/liberecke-divadlo-obmenilo-vedeni-ve-velkem/>.
9. DIVADLO F. X. ŠALDY. *Linda Hejdová Keprtová*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.saldovo-divadlo.cz/lide/detail/r/keprtova-linda>.
10. DIVADLO F. X. ŠALDY. *Opera*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.saldovo-divadlo.cz/opera>.
11. DIVADLO J. K. TYLA V PLZNI. *Malá scéna*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.djkt.eu/mala-scena>.
12. DIVADLO J. K. TYLA V PLZNI. *Nová scéna*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.djkt.eu/nova-scena>.
13. DIVADLO J. K. TYLA V PLZNI. *Soubor opery DJKT*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.djkt.eu/opera/lide>.
14. DIVADLO J. K. TYLA V PLZNI. *Tomáš Ondřej Pilař*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.djkt.eu/lide/tomas-ondrej-pilar>.
15. DIVADLO J. K. TYLA V PLZNI. *Velké divadlo*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.djkt.eu/velke-divadlo>.
16. FALTYSOVÁ, Adéla. *Tip na úterý 17. listopadu: Koncert plný energie*. Online. 2024. Dostupné z: <https://olomoucky.denik.cz/volny-cas/tip-na-utery-17-listopadu-koncert-plny-energie-20201116.html>.
17. FUCHS, Jiří. *Prodaná nevěsta v Holašovicích svým vtípem odradila i špatné počasí*. Online. 2022, 2024. Dostupné z: <https://www.jihoceskedivadlo.cz/porad/2497-uca-musi-pryc-aneb-bereme-to-za-ucitelky>.
18. *Harmonie*. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.casopisharmonie.cz>.
19. HAVLÍKOVÁ, Helena. *Vyostřený konflikt Kománka a Spurného. Jaká je budoucnost Slezského divadla?* Online. Opera plus. 2022. Dostupné z: <https://operaplus.cz/vyostreny-konflikt-komanka-a-spurneho-jaka-je-budoucnost-slezskeho-divadla/>.

20. I-DIVADLO.CZ. *Jihočeské divadlo na vlně on linu*. Online. 21.4.2020.
Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/zpravy/jihoceske-divadlo-na-vlne-on-linu>.
21. JIHOČESKÉ DIVADLO. *O divadle*. Online. 2024. Dostupné z:
<https://www.jihoceskedivadlo.cz/?openHelpId=1>.
22. JIHOČESKÉ DIVADLO. *Úča musí pryč aneb bereme to za učitelky*.
Online. 2021, 2024. Dostupné z:
<https://www.jihoceskedivadlo.cz/porad/2497-uca-musi-pryc-aneb-bereme-to-za-ucitelky>.
23. *Klasika Plus*. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.klasikaplus.cz>.
24. Komenda M., Panoška P., Bulhart V., Žofka J., Brauner T., Hak J., Jarkovský J., Mužík J., Blaha M., Kubát J., Klimeš D., Langhammer P., Daňková Š., Májek O., Bartůňková M., Dušek L. COVID-19: Přehled aktuální situace v ČR. Onemocnění aktuálně [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR, 2020. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>. Vývoj: společné pracoviště ÚZIS ČR a IBA LF MU. ISSN 2694-9423.
25. *Komorní koncert DFXŠ - "Kdyby 4 klarinety"* [@Divadlo F. X. Šaldy Liberec]. Online. 2020, 6. 12. 2020. Dostupné z: YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=E02JICPsj10>.
26. *Krok za oponu – Příhody lišky Bystroušky* [@Národní divadlo Brno]. Online. 2020, 15. 7. 2020. Dostupné z: YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=R9nPBPDnEQo>.
27. *Liberecká operní karanténa* [@Divadlo F. X. Šaldy Liberec]. Online. 2020, 1. 5. 2020. Dostupné z: YouTube, https://www.youtube.com/watch?v=MWzBUxJB_WI.
28. *Ministerstvo zdravotnictví České republiky*. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/tiskove-centrum/datove-tiskove-zpravy-ke-covid-19/>.
29. MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ. *Informace o nemoci Covid-19*. Online. 2023, 12. 12. 2023. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/informace-o-nemoci-covid-19/>.

30. MORAVSKÉ DIVADLO OLOMOUC. *Česká mše vánoční*. Online. 2024. Dostupné z: <https://moravskedivadlo.cz/cs/opera-a-opereta/inscenace/ceska-mse-vanocni>.
31. MORAVSKÉ DIVADLO OLOMOUC. *Historie*. Online. 2024. Dostupné z: <https://moravskedivadlo.cz/cs/opera-a-opereta#historie>.
32. MORAVSKÉ DIVADLO OLOMOUC. *Moravské divadlo Olomouc odhaluje trumfy. V příští sezoně se dočkáme Bizetovy a Beethovenovy opery, slavného romantického baletu, muzikálu podle filmu a dokonce jedné světové premiéry!*. Online. 2024. Dostupné z: <https://moravskedivadlo.cz/cs/clanky/tiskove-zpravy/moravske-divadlo-olomouc-odhaluje-trumfy-v-pristi-sezone-se-dockame-bizetovy-a-beethovenovy-opery-slavneho-romantickeho-baletu-muzikalu-podle-filmu-a-dokonce-jedne-svetove-premiery>.
33. MORAVSKÉ DIVADLO OLOMOUC. *Moravské divadlo Olomouc si v roce 2020 připomene 100 let od vzniku stálé české divadelní scény. Chystá kočování po kraji i letní prozatímní scénu*. Online. 2024. Dostupné z: <https://moravskedivadlo.cz/cs/clanky/napsali-o-nas/moravske-divadlo-olomouc-chysta-na-svatek-koncert-pro-zdravotniky>.
34. MORAVSKÉ DIVADLO OLOMOUC. *Moravské divadlo Olomouc si v roce 2020 připomene 100 let od vzniku stálé české divadelní scény. Chystá kočování po kraji i letní prozatímní scénu*. Online. 2024. Dostupné z: <https://moravskedivadlo.cz/cs/clanky/tiskove-zpravy/moravske-divadlo-olomouc-si-v-roce-2020-pripomene-100-let-od-vzniku-stale-ceske-divadelni-sceny-chysta-kocovani-po-kraji-i-letni-prozatimni-scenu>.
35. NÁRODNÍ DIVADLO BRNO. *Lidé*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.ndbrno.cz/opery/lide/>.
36. NÁRODNÍ DIVADLO BRNO. *O divadle*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.ndbrno.cz/o-divadle/>.
37. *Národní divadlo moravskoslezské*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.ndm.cz/cz/>.
38. NÁS. *Národní divadlo*. Online. Dostupné z: <https://www.narodni-divadlo.cz/cs/soubory/opera/o-nas>.

39. *Naše divadlo ve vašem obýváku: Divadelní noviny 12.11.* 2020 [@Slezské divadlo Opava]. Online. 2020, 12. 11. 2020. Dostupné z: Facebook, <https://www.facebook.com/slezske.divadlo.opava/videos/2837108683228158>.
40. *Naše divadlo ve vašem obýváku: Divadelní noviny* [@Slezské divadlo Opava příspěvková organizace]. Online. 2020, 2021, 26. 6. 2021. Dostupné z: YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=3Y6D4eGUTIM&list=PLTWOuZX3nb1pvsv70L9X7yDzkvp36sppv>.
41. NOE. *Ludwig van Beethoven: Fidelio: Moravské divadlo Olomouc*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.tvnoe.cz/porad/31341-ludwig-van-beethoven-fidelio-moravske-divadlo-olomouc>.
42. OPERA PLUS. *Moravské divadlo oslaví výročí Mozartova narození a genialitu jeho hudby*. Online. 2024. Dostupné z: <https://operaplus.cz/moravske-divadlo-oslavi-vyroci-mozartova-narozeni-a-genialitu-jeho-hudby/>.
43. *Opera Plus*. Online. 2023. Dostupné z: <https://operaplus.cz>.
44. OSWALD, Miroslav. *Miroslav Oswald – životopis*. Online. 2022. Dostupné z: https://www.culture.gov.sk/wp-content/uploads/2022/11/Zivotopis-uchadzaca_Oswald.pdf.
45. PEŠEK, Jan. *Šéf liberecké opery skončil. Kvůli nakaženým pěvcům to nebylo, říká ředitelka*. iDnes. Online. 22. 10. 2020. Dostupné z: https://www.idnes.cz/liberec/zpravy/martin-doubravsky-konci-v-cele-opery-divadla-f-x-saldy-v-liberci-nahradi-ho-linda-keprtova.A201022_152449_liberec-zpravy_tml.
46. PETRDLÍK, Jiří. *Jiří Petrdlík*. Online. 2024. Dostupné z: <https://jiripetrdlik.cz/>.
47. *Poselství naděje (Janáčkova opera)* [@Národní divadlo Brno]. Online. 2020, 12. 10. 2020. Dostupné z: YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=VmtK0rOuwJM>.
48. *Ředitel Moravského divadla olomouc David Gerneš: Rok 2022 bude pro Moravské divadlo dost možná zlomový*. Online. OLOMOUCKÝ DENÍK. Moravské divadlo Olomouc. 2022, 12. 1. 2022. Dostupné z:

- <https://moravskedivadlo.cz/cs/clanky/napsali-o-nas/reditel-moravskeho-divadla-olomouc-david-gernes-rok-2022-bude-pro-moravske-divadlo-dost-mozna-zlomovy>.
49. *Ředitel Slezského divadla odchází po pěti letech ze své funkce*. Online. Opera plus. 2021. Dostupné z: <https://operaplus.cz/reditel-slezskeho-divadla-odchazi-po-peti-letech-ze-sve-funkce/>.
 50. SEVEROČESKÉ DIVADLO. *Operní soubor*. Online. 2024. Dostupné z: <http://www.operabalet.cz/?page=txt&id=5271>.
 51. SEVEROČESKÉ DIVADLO. *Richard Wagner: Tristan und Isolde*. Online. 2024. Dostupné z: <http://www.operabalet.cz/test/?page=rep&id=452>. [
 52. SEVEROČESKÉ DIVADLO. *Zasněžená romance*. Online. 2024. Dostupné z: <http://www.operabalet.cz/?page=rep&id=449>.
 53. SLEZSKÉ DIVADLO OPAVA. *Nahlédnutí za oponu – seriál*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.divadlo-opava.cz/nahlednuti-za-oponu-serial/>.
 54. *Soubor opery a operety Moravského divadla povede od nové sezony Veronika Loulová*. Online. Moravské divadlo Olomouc. 2022. Dostupné z: <https://moravskedivadlo.cz/cs/clanky/tiskove-zpravy/soubor-opery-a-operety-moravskeho-divadla-povede-od-nove-sezony-veronika-loulova>.
 55. *Šéf liberecké opery končí. Kvůli selhání v koronavirové komunikaci*. Seznam zprávy. Online. 22. 10. 2020. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/sef-liberecke-opery-konci-kvuli-selhani-v-koronavirove-komunikaci-125545>.
 56. UMĚLECKÉ SOUBORY. *Národní divadlo*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.narodni-divadlo.cz/cs/soubory/opera/umelecky-soubor>.
 57. *Vánoční koncert – Jan Václav Stamic (1717-1757): Sinfonia pastorale op.4/2* [@Slezské divadlo Opava příspěvková organizace]. Online. 2020, 18. 12. 2020. Dostupné z: YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=wKqIsZf-cNY>.
 58. *Video archiv* [@Slezské divadlo Opava]. Online. Dostupné z: Facebook, <https://www.facebook.com/slezske.divadlo.opava/videos>.

59. WODECKÝ, Lukáš. *DIVADLO OTEVŘE V ČERVNU*. Online. Slezské divadlo Opava. 2021. Dostupné z: <https://www.divadlo-opava.cz/divadlo-otevre-v-cervnu/>.

Slovníková hesla

1. BRABEC, Zbyněk. *Divadlo Josefa Kajetána Tyla v Plzni*. Online. Český hudební slovník osob a institucí. 2018. Dostupné z: https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/component/mdictionary/?task=record.record_detail&id=8091.
2. HANIČKOVÁ, Markéta. *Slezské divadlo Opava*. Online. Český hudební slovník osob a institucí. 2018. Dostupné z: https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/component/mdictionary/?task=record.record_detail&id=130.
3. JANÍČKOVÁ, Kateřina. *Moravské divadlo*. Online, Český hudební slovník osob a institucí. 2019. Dostupné https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/component/mdictionary/?task=record.record_detail&id=3383
4. MACEK, Petr; KALINA, Petr; STEINMETZ, Karel a Zahrádková, Šárka. *Český hudební slovník osob a institucí*. Online. Dostupné z: <https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/>.
5. MIKULÁŠKOVÁ, Eva. *Národní divadlo moravskoslezské*. Online. Český hudební slovník osob a institucí. 2019. Dostupné z: https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/component/mdictionary/?task=record.record_detail&id=2227.
6. POLÁČEK, Radek. *Národní divadlo*. Online. Český hudební slovník osob a institucí. 2016. Dostupné z: https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/component/mdictionary/?task=record.record_detail&id=4559.
7. STURZ, Jiří Bartoloměj. *Divadlo F. X. Šaldy*. Online. Český hudební slovník osob a institucí. 2019. Dostupné z: https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/component/mdictionary/?task=record.record_detail&id=2022.

8. *Velký lékařský slovník*. Online. MAXDORF S.R.O. 2023. Dostupné z: <https://lekarske.slovníky.cz/pojem/covid-19>.
9. WIEDERMANN, Petra. *Severočeské divadlo opery a baletu Ústí nad Labem*. Online, Český hudební slovník osob a institucí. 2018. Dostupné https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/component/mdictionary/?task=record.record_detail&id=4369
10. ZAHŘÁDKA, Jiří. *Národní divadlo Brno*. Online. Český hudební slovník osob a institucí. 2018. Dostupné z: https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/component/mdictionary/?task=record.record_detail&id=6080.
11. ŽATECKÁ VOJÍKOVÁ, Silvie. *Jihočeské divadlo*. Online. Český hudební slovník osob a institucí. 2017. Dostupné z: https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/component/mdictionary/?task=record.record_detail&id=2022.

Kvalifikační práce

1. DUBOVSKÁ, Tereza. *Analýza online komunikace Znojenské Besedy v období pandemie Covid-19* [online]. Brno, 2021 Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/hmp5k/>. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Martin FLAŠAR.
2. MAČÁTOVÁ, Sabina. *Podniky v oblasti kultury – dopady pandemie COVID-19* [online]. Brno, 2023. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/qkavn/>. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí práce Jana SOUKOPOVÁ.
3. OREJARENA, Jose Alejandro Celis. *Dopad pandemie Covid-19 na klubovou scénu*. Bakalářská práce, vedoucí Jakub Grosman. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2022. Dostupné také z: https://vskp.vse.cz/86735_dopad-pandemie-covid-19-na-klubovou-scenu?title=V&order=title&page=230.
4. RŮNA, Marek. *Financování národních divadel během pandemie covid-19* [online]. Brno, 2023. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/y6w7k/>. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí práce Eva TOMÁŠKOVÁ.

5. SLABĚŇÁKOVÁ, Barbora. *Divadelní provoz v realitě ovlivněné pandemií covidu-19* [online]. Brno, 2022. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/fn35q/>. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Viktor PANTŮČEK.

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1. Sólisté a hosté Národního divadla v Praze	18
Tabulka 2. Národní divadlo Praha – přehled premiér v sezonách 2019/2020 a 2020/2021	20
Tabulka 3. Národní divadlo Brno – přehled premiér v sezonách 2019/2020 a 2020/2021	26
Tabulka 4. Národní divadlo moravskoslezské – přehled premiér v sezonách 2019/2020 a 2020/2021	33
Tabulka 5. Divadlo J. K. Tyla Plzeň – přehled premiér v sezonách 2019/2020 a 2020/2021	37
Tabulka 6. Jihočeské divadlo – přehled premiér v sezonách 2019/2020 a 2020/2021.....	43
Tabulka 7. Divadlo F. X. Šaldy Liberec – přehled premiér v sezonách 2019/2020 a 2020/2021	48
Tabulka 8. Koncerty pro seniory – místa konání.....	51
Tabulka 9. Moravské divadlo Olomouc – přehled premiér v sezonách 2019/2020 a 2020/2021	52
Tabulka 10. Přehled dílů Divadelních novin – Naše divadlo ve vašem obýváku	59
Tabulka 11. Slezské divadlo Opava – přehled premiér v sezonách 2019/2020 a 2020/2021	61
Tabulka 12. Severočeské divadlo – přehled premiér v sezonách 2019/2020 a 2020/2021	63

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Denní přehled celkového počtu osob s aktuálně probíhajícím onemocněním COVID-19	13
Graf 2 Přehled úmrtí s onemocněním COVID-19	13
Graf 3 Počet uvedených operních premiér v divadelních sezonách 2019/2020 a 2020/2021	65
Graf 4 Činnost operních souborů v divadelních sezonách 2019/2020 a 2020/2021	66
Graf 5 Celkový počet akcí v divadelních sezonách 2019/2020 a 2020/2021	70

SEZNAM PŘÍLOH

1. ČÁSTKOVÁ, Patricie. Diplomová práce – České operní scény v období pandemie Covid-19. E-mail. 21. 3. 2024.
2. BERNOVSKÝ SPURNÝ, Vojtěch. Ústní sdělení. 14. 3. 2024. Opava.
3. PŘIBYL, Jiří. Ústní sdělení. 19. 3. 2024. Olomouc.
4. PILAŘ, Tomáš Ondřej. Ústní sdělení. 15. 3. 2024. Znojmo.
5. SVOBODOVÁ, Kateřina. Ústní sdělení. 6. 3. 2024. Ostrava.